

QUADERNS DE PASTORAL

ASSEMBLEES A L'ESGLÉSIA CATALANA

**Camins de corresponsabilitat
a les diòcesis. Experiències
i reflexions**

PÒRTIC

CORRESPONSABLES

Des d'aquestes pàgines de QUADERNS DE PASTORAL, atentes al caminar de l'Església a Catalunya, la realitat de les coses i el desig de millorar-les ens ha dut, a voltes, a parlar de limitacions i a assenyalar mancaments. Avui, en canvi, volem cridar l'atenció sobre un fet que és motiu d'esperança: tot un conjunt d'assemblees i plantejaments pastorals globals són en marxa a la majoria dels nostres bisbats; aquest número en dóna testimoni. Ben segur que un fenomen tan generalitzat no s'havia produït d'ençà dels temps de l'Assemblea conjunta de bisbes i capellans. Però ens remuntem a deu anys enrera!

Naturalment, allò que compta no és pas que els diaris i els altres mitjans de difusió subratllin, un cop més, la capacitat organitzativa o reformista de la institució eclesiàstica. És el rerafons de tot aquest moviment allò que és ric de promeses i que constitueix un gran motiu d'esperança. En efecte, l'exercici efectiu de la corresponsabilitat a tots els nivells on la vida eclesial es realitza, ¿no és una de les intuïcions del Concili Vaticà II més portadores de futur, més cridades a transformar el rostre i la vida de l'Església sencera?

Cert: l'Església no ha de ser un calc fidel de la societat civil a cada època històrica. Però tampoc no pot restar allunyada dels valors que, amb el pas dels anys, van aflorant a la consciència humana i en la vida social. ¿I com podria girar-se d'esquena —ella, Poble de Déu, comunió profunda, igualtat fontal i radical— als valors democràtics que són, avui, l'esperança més fonda del poble? Si desencís hi ha aquí, és perquè massa sovint es tracta més de proclamacions verbals o teòriques que no pas de realitats efectives: en aquest sentit hom parla despectivament de la democràcia i les llibertats «formals». També la corresponsabilitat —expressió de la comunió— ha de ser viscuda realment en la vida diària d'aquest Poble que creu en la presència de l'Esperit que «bufa on vol». I que avui bufa entre nosaltres: ho palesa el ressò que troben, en general, en la base de la nostra Església les diverses convocatòries perquè hi digui la seva sobre el camí que ha de seguir tot el Poble de Déu.

QUADERNS no voldria posar-se a repicar campanes abans d'hora ni fer volar l'estel estantís de promeses massa fàcils. Sinó portar a tots —bisbes, preveres, laics, religioses i religiosos— el convenciment que hem iniciat un llarg camí —i que hem de fer-lo entre tots— per a renunciar a protagonismes excloents per part

d'alguns i per a assumir la pròpia part de servei dins el conjunt i en benefici del conjunt per part dels altres. Un camí que és alhora resposta a l'Evangeli i aposta de futur.

Perquè no som davant una moda pastoral conjuntural, de torn. Tampoc davant uns programes, destinats a acabar-se un dia amb un solemne acte final, com si es tractés de «l'any —o els anys— de les assemblees». Hem emprès un camí que s'ha d'anar traduint progressivament en fets i que comporta —cal ésser-ne ben conscients— una manera d'entendre i d'organitzar la vida de l'Església que constitueix una veritable alternativa per respecte a la que encara és en vigor. ¿No havia parlat Pau VIè d'«una nova psicologia de l'Església»? Semblantment, podem parlar d'un nou projecte, d'un nou model d'organització, en el sentit més vast i encloent de l'expressió. Per això hem d'anar renunciant a antics reflexos i antigues pors i anar cercant aquelles condicions de tot ordre —àdhuc jurídic— que facin realment possible (i no només desitjable o simple motiu retòric) aquest exercici de la responsabilitat.

El camí no és curt ni simple; però és portador d'esperança: una esperança que refloreix contínuament en la vella soca de la nostra Església, àdhuc en temps propicis al desencant. Tots hem de ser-hi lúcidament i exigentment fidels. I l'hem de fer realment possible, amb tots els canvis i totes les transformacions necessàries. No entendre-ho així, a més de banalitzar les coses, podria abocar un cop més al desencís.

TESTIMONIS

ASSEMBLEES

A L'ESGLÉSIA CATALANA

JOSEP M. TOTOSAUS

Vet ací que, com aquell que no diu res i sense haver-se posat prèviament d'acord ni obeir cap pla general, la majoria dels nostres bisbats s'han trobat, o es troben, fent encontres, reunions, enquestes... És a dir, interessant els cristians i les comunitats en la marxa del conjunt.

Aquest fet no té precedents. O ens hauriem de remuntar a l'Assemblea conjunta de bisbes i capellans, que va tenir lloc l'any 1971 i que va anar precedida de les assemblees diocesanes.

Però cal notar-ne, almenys, aquestes tres diferències: a) aleshores es tractava d'un mecanisme general, a nivell de tot l'estat espanyol; b) només mobilitzava, per definició, bisbes i capellans; c) formava part de la gran embranzida postconciliar. Ara, en canvi, el dinamisme ha nascut autònomament a cada diòcesi, s'adreça a tots —laics, religioses, religiosos, capellans— i es desenrotlla en aquests temps, precisament, que tothom s'avé a qualificar de desencantats.

Una visió de set bisbats

La lectura dels materials que presentem en aquest número per fer-se una visió global de set bisbats.

1. A Girona han fet un pla de reflexió que ha culminat en unes Jornades diocesanes de Pastoral. Aquestes s'han desenrotllat en dues etapes: el mes de gener una per als delegats dels grups; els mesos de maig i juny cinc obertes a tothom, una a cadascuna de les cinc zones pastorals del bisbat.

En queda una comissió a cada Zona, que haurà de treballar conjuntament amb els arxiprestos i el delegat episcopal de la zona.

Ens ho explica mossèn Josep Iglésias, Delegat diocesà d'apostolat seglar.

2. A Solsona han acabat un any de reflexió (octubre 1979-juny 1980) sobre un tema concret —la comunitat cristiana— sota el lema general «Al servei de la comunió.» Hi han participat trenta-cinc grups, la majoria dels quals pertanyen a quatre parròquies. En queda «la il·lusió de seguir endavant. Intentarem que nous grups s'animin a integrar-se en aquest estudi i que els veterans s'enfrontin amb l'estadi més difícil d'aquesta empresa: l'actuar». Així s'expressa mossèn Ramon Alsina, Vicari general de Pastoral i un dels membres del «Grup promotor».

3. A Tarragona, l'arquebisbe Doctor Josep Pont i Gol constituï el Consell diocesà de Pastoral el dia 8 de setembre de 1979. Val la pena remarcar-ne el caràcter: «El Consell de Pastoral, per ara i tant, no serà institució permanent. Tindrà caràcter temporal, tant pel que fa als seus membres com a les seves activitats. El bisbe el convocarà ocasionalment en sessions successives i independents a partir d'una qüestió o d'unes qüestions concretes... cada sessió constarà de dues etapes». D'aquesta manera s'afavoreix que «la diòcesi sencera estigui, normalment, sempre oberta a successius estats semblants als de Sinode o Concili».

Es el mateix Doctor Pont qui ens ho explica, tota vegada que ens ha semblat útil de recollir íntegrament el seu document «Per una Església més vertebrada», adreçat «a tota l'Església de Tarragona», amb el qual constituïa el Consell Diocesà de Pastoral, n'explicava el mecanisme i el convocava en la primera sessió. Aquesta treballa actualment sobre el tema «L'Església que hem d'anar fent entre tots. Els ministeris dins la comunitat eclesial». Aquest mateix número de QUADERNS i el número 60 (p. 57-58) en donen informació.

A Barcelona, l'Assemblea diocesana s'ha traduït enguany en més de dos mil grups de treball que s'han reunit al voltant d'algun dels vuit temes en què s'ha estructurat, i per a cada un dels quals hi havia unes pautes de treball. Ara les diverses comissions de Ponència (les mateixes que havien preparat les pautes) hauran de treballar els materials dels grups i oferir-los la ponència corresponent. Així, podrà passar-se a una segona etapa d'estudi, més concreta i operativa. Ens ho explica en Raimon Ribera, responsable del Moviment cristià de professionals, membre d'una d'aquestes comissions.

A Urgell han consagrat aquest curs a una tasca prèvia: reflexionar sobre la conveniència i les possibilitats que oferien les diverses fórmules possibles de reflexió i actuació a nivell diocesà. És el Consell presbiteral qui ha menat aquest treball de reflexió, amb l'ajut d'una comissió de Ponència. També ha fet una consulta a tots els preveres diocesans i al Consell diocesà de Pastoral. Així ens ho explica mossèn Joan Pujol, Vicari episcopal de Pastoral, el qual conclou: «¿Quin serà el futur? ¿Es farà algun tipus de concertació diocesana? ¿Quina modalitat s'escollirà? Hom intueix que es farà quelcom i que serà positiu».

Des de Mallorca, mossèn Pere Llabrés, el nostre excellent cronista ajudat, aquesta vegada, per mossèn Tomeu Bennàssar, ens ofereix una panoràmica de les diverses assemblees que s'han fet, a la Balear major durant el postconcili, a partir sobre tot de 1976. Llegint-lo, un té la impressió que els mallorquins estan en estat quasi-permanent d'assemblea, per bé que aquestes «no han estat creació autòctona, de la base, sinó que han estat promogudes o encobertes des de dalt».

I Vic? El nou equip de la Vicaria de Pastoral, del qual els lectors de QUADERNS ja tenen coneixement, a part del document «Propostes de treball pastoral» (vg. n. 59, pàg. 100-102) va promoure una trobada de Delegats i Consiliaris diocesans, que va fer-se a Moià. El Vicari episcopal de Pastoral, Mossèn Cinto Anglada, ens en dóna referència. «Som l'Església de Vic —conclou— que anem caminant enmig del món, amb les limitacions dels homes que la formem, amb ganes però de respondre amb docilitat a la crida de l'Esperit».

Assemblees a tres poblacions i a dos arxiprestats

Però aquest número presenta també quatre altres experiències que hom llegirà amb interès —així ho esperem—. Perquè el

fenomen assembleari no es viu només a nivell diocesà, sinó també en altres àmbits més a l'abast. Així duem als nostres lectors informació sobre:

a) l'«Assemblea del Poble de Déu» de Terrassa (160.000 habitants, 12 parròquies) que durà de l'octubre de 1978 al juny del 1980: en l'explica, mossèn Lluís Bonet i Armengol, rector de la Parròquia de Can Anglada, i un dels factòtums de l'Assemblea. També donem una reflexió sobre el que ha suposat aquesta assemblea per a una parròquia de barri: la comunitat de St. Llorenç; l'ha escrita Mn. Manuel Seliva, de l'equip sacerdotal de St. Llorenç;

b) l'«Assemblea parroquial» de Ripoll (12.000 habitants), que durà un any llarg: abril 1978-maig 1979;

c) Les «Assemblees del Poble de Déu» d'Igualada (32.000 habitants, 3 parròquies): se n'han fetes tres, la primera a començ de 1979, i estan treballant ja en la quarta. Aquests dos reports que corresponen a poblacions del bisbat de Vic, han estat escrits per mossèn Xavier Coll, el nostre cronista de Vic;

d) l'«Assemblea de cristians» dels arxiprestats de Martorell-Montserrat (10 pobles, 63.000 habitants. «També hi hagué alguns pobles que van restar al marge de l'assemblea. En general són els pobles més deslligats de la vida del sector, per diferents motius»). Ens l'explica mossèn Josep M. Puxan, de l'equip sacerdotal de Martorell.

Fins aquí la panoràmica d'experiències.

Rerafons teològic de la corresponsabilitat

El P. Víctor Codina, professor de la Facultat de Teologia, Secció St. Francesc de Borja, en fa una lectura teològica o, més modestament, presenta «el rerafons teològic de la corresponsabilitat eclesial». No es tracta, diu, d'oportunisme eclesiàstic, ni d'atac al caràcter jeràrquic de l'Església, o de simple mimetisme democràtic. La corresponsabilitat és expressió de la comunió eclesial i, més enllà dels límits de l'Església visible, és també expressió del Regne: «solidaritat amb els homes, objecte primordial de la predicació evangèlica i horitzó últim del judici de Déu sobre la història (...) La gran divisió no és Església-món, sinó la novetat del Regne que Jesús ens porta i l'egoisme i la injustícia del pecat». Un pas més, encara: la corresponsabilitat és expressió del misteri trinitari de Déu: «La nostra corresponsabilitat (...) és la per-

l'longació en la història del misteri amorós de Déu, que respecta i crea homes i dones lliures, dialogants i cooperadors a la seva obra, i que no vol pas un ramat passiu i submís, sinó un poble responsable i lliure».

El marc jurídic: qüestió pendent

Arribats aquí, sembla que hàgim assolit el vèrtex. Tanmateix, no està dit tot, encara. El mateix Víctor Codina remarca que «Venim d'un llarg silenci, d'un silenci de segles. Des de l'edat mitjana, l'Església ha estat estructurada sota la forma de societat autoritària i centralitzada: el sector clerical posseïa el monopoli del poder sagrat, enfront d'una massa amorfa de fidels que tenien el deure d'escoltar i d'obeir». Portem, doncs, a sobre no solament un ròssec psicològic, històric o el que es vulgui, sinó tot un entramat jurídic que caldrà canviar. Significativament, els òrgans de participació que es van creant s'anomenen sempre «consells». I no és que el nom faci la cosa. Però el fet és que Papa, Bisbe i Rector (per assenyalar les tres anelles clàssiques) només poden ser «aconsellats». La corresponsabilitat no s'aconsegueix, doncs, amb una simple suma de consideracions teològiques i espirituals i de bones voluntats. Demana un canvi de registre en la mateixa organització de l'Església. No s'amaga a ningú que, tal com està muntada, no pot funcionar corresponsablement; simplement, perquè li manquen els òrgans de la corresponsabilitat.

¿O és que, a diferència de les altres institucions, l'Església ha de fiar-ho tot de la bona voluntat dels que manen? Estem assenyalant un dèficit que alguns ja feien notar a l'hora del Concili: excel·lent, deien; però no haver entrat en l'entramat jurídic és perillós, perquè per aquí pot fer-se inviable allò que ha estat proclamat amb les grans paraules de la teologia i de les bones intencions.

Per això en aquest número de QUADERNS hi falta un article que parli de la necessitat d'adaptar l'estructura jurídica de l'Església a l'exercici de la corresponsabilitat. Queda pendent; però haurem de retornar-hi.

Les experiències que presentem, doncs, són fruit de bones voluntats i s'inscriuen en un marc teològic correcte. Però estan reclamant ràpidament els carrils d'ordre pràctic que les facin viables de manera sòlida i permanent. I això demana canvis substancials. A l'Estat espanyol —es només un exemple— hem assistit, de cinc

anys ençà, a un canvi de clima i d'esperit: hem passat de la dictadura a la democràcia. Però hem entrat ben aviat —alguns encara diuen que massa a poc a poc— en un veritable canvi institucional, en un joc d'ordre jurídic que ha afectat els diversos òrgans i que s'ha assentat sobre la seva pròpia base: la voluntat popular, expressada a través del vot. Mentrestant, després del Concili i de les seves aportacions sobre la corresponsabilitat de tots en el Poble de Déu, a l'Església no s'ha tocat a penes res de l'ordenament antic, sinó que, com a màxim, li han estat superposats alguns elements d'un ordenament nou. ¿Una peculiar traducció pràctica del vell aforisme «*vetera novis augere*» (sumar a les coses velles coses noves)? Així s'ha evitat la trencadissa, naturalment. Però el vell esquelet continua i pot pensar a fer seva l'expressió del Príncep de Lampedusa: «bé val la pena de canviar alguna cosa perquè tot continuï igual».

Inquiets i esperançats

Quins seran els resultats de tot aquest moviment que estem vivint? La pregunta no és només a l'aire, sinó que es troba formulada pertot. Per a adonarse'n n'hi ha prou de llegir els testimonis que reportem: preocupa el desembocament pràctic de tot plegat, les concrecions en què es traduirà. I, per bé que hi hagi esperança i que tota crida compti sempre amb una resposta, de vegades inesperada de tan entusiasta, no sabriem estar-nos d'assenyalar que també hi ha elements que denoten un cert cansament: mireu, per exemple, el que diuen a Girona, a Solsona i a la Seu a l'hora de valorar les respostes. És clar que són els capellans els més crítics o els menys entusiastes. Però aquest fet mateix pot ser significatiu, es miri com es miri. És significatiu que la gent més posada en la vida de l'Església, que porta anys i anys treballant-hi, que ha viscut el concili i el postconcili, i que, al capdavall, ha de fer la feina, estigui desencisada i sense massa entusiasme. És significatiu, també si considerem que el clergat és un cos vell, cansat i depassat pels esdeveniments, i que l'esperança de l'Església es troba en el laïcat o, si voleu, en el Poble de Déu tout court. Perquè, si és així, el canvi que cal emprendre és, indubtablement, de més volada i no sembla pas que, ara com ara, estiguem disposats ni tan sols a plantejar-ne la possibilitat.

Deixem-nos, però, de consideracions d'aquest ordre, i encarem-nos amb la lectura dels testimonis vius i del seu rerafons teològic.

BARCELONA:

UNA GRAN ASSEMBLEA

RAIMON RIBERA

La diòcesi de Barcelona es reuneix en assemblea. Sembla gairebé impossible. En uns temps poc propicis a les noves experiències, a les àmplies mobilitzacions. En una diòcesi absurdament gran, dividida en 445 parròquies que apleguen una població de 3.800.000 habitants. En uns moments de certa atonia o desànim en força dels nuclis actius de la xarxa eclesial barcelonina. Costa de creure i omple de joia i esperança alhora veure vint-i-cinc mil persones inscrivint-se, trobant-se, barallant-se amb unes ponències ofertes com a material de treball, redactant i enviant conclusions... Quina mà de bona voluntat, quina mà d'illusió i esforç abocats a millorar una manera de fer Església!

Cercant els orígens

¿Què ha fet que la diòcesi barcelonina engegués aquesta enorme maquinària assembleària? No crec pas que sigui cap mena de mimetisme. Les experiències holandeses ja queden lluny, i els móns francès, italià i espanyol, que són els que ens queden més propers, no s'estan pas caracteritzant per moviments d'aquesta mena. Tampoc no ho veig com una demostració de força enfront d'amenaques de la societat civil, avui inexistents, ni tan sols com una afirmació de presència. Malauradament, tampoc no és fruit d'una pressió organitzada des de la base eclesial, ja que aquesta més aviat es troba en temps de dispersió. ¿On caldrà, doncs, cercar les arrels d'un fenomen de tant d'abast?

Certament no en un sol element, ni que aparentment el puguem tenir. Sobre el paper, l'assemblea diocesana de Barcelona és fruit del compliment per part de l'episcopat d'una de les conclusions o peticions de l'assemblea diocesana de preveres celebrada els darrers dies de desembre de 1977. I certament aquest fet deu haver tingut un pes notable, fins i tot central, en la decisió de convocar l'assemblea. Em costa, però, de creure que hagi estat l'únic. I no és pas que vulgui cercar raons ocultes o

tortuoses, no. Simplement, em sembla que també hi deu haver pesat la consciència episcopal d'un cert adormiment pastoral a la diòcesi. Cal tornar a l'Església barcelonina un protagonisme que ha tingut i pot tornar a tenir; i em sembla una aspiració ben lícita. Com també em sembla lícit que hagi pogut influir en la convocatòria el desig episcopal de fer quelcom memorable, d'establir una fita que pugui esdevenir punt de referència per al futur i quedar alhora com a obra important en el passat.

Segurament podríem continuar la llista més enllà de les tres raons apuntades, i veure com tot hi ha tingut el seu pes. En fenòmens d'aquesta dimensió cal renunciar a les explicacions fàcils i clares. Diguem, només, que cal donar les gràcies per tots els fets i a totes les persones que d'una manera o altra han contribuït a tirar endavant la idea de celebrar una assemblea diocesana.

Una organització eficaç

He de reconèixer que em va sorprendre una mica, i ben positivament, la capacitat organitzativa que la diòcesi mostrava en engegar l'assemblea. Passos clars, lògics, sincronitzats. D'entrada, una enquesta destinada a decidir el temari de l'assemblea. Segurament criticable en alguns aspectes, però amb la virtut essencial de la seva mateixa existència: no ens deia de què havíem de parlar: ens ho preguntava. Hi varen respondre més de 900 grups, que suposaven unes dotze mil persones. I a partir dels seus resultats, es va establir quins serien els vuit temes a treballar per l'assemblea. Més endavant en parlarem.

El següent pas fou, lògicament, la convocatòria formal de l'assemblea, feta pel cardenal Jubany el 5 d'octubre de 1979, i l'establiment de les «normes fonamentals» que la regeixen; un text de tipus jurídic, ben fet i útil per a una empresa com aquesta. D'una manera clara s'hi estableixen els organismes i mecanismes de l'assemblea; així tots podem saber a què juguem. Crec que aquest document inicial va fer molt de cara a donar a l'assemblea una imatge de serietat i eficàcia.

Ràpidament foren anomenats els membres de la Comissió organitzadora, veritable motor de l'assemblea. Una llista excel·lent, tant pels noms que hi havia com per la seva composició: tres vicaris episcopals, un dels quals presideix la comissió; tres capellans; tres religiosos (un jesuïta, un caputxí i un felipó); tres religioses; i quinze laics, dones, homes, solters, casats, joves,

grans i amb experiències eclesials diverses. I molt poc després, aquesta Comissió organitzadora designava les persones que havien de constituir la ponència de cada un dels vuit temes de l'assemblea.

El desembre de 1979 els ponents es posaven a treballar per a donar als grups uns guions que facilitessin la discussió. El gener del 1980 es feien conèixer unes orientacions sobre funcionament i mètode de treball dels grups, tot instant-los a inscriure's. Ho fa un total de 2.459 grups, que representen més de 25.000 persones.

Els grups han tingut fins a finals de maig per a debatre el tema o temes on s'havien inscrit i preparar-ne les conclusions. Arribem així a la fase actual, en què les diverses comissions de ponència han de recollir totes les aportacions fetes al seu tema i extreure'n un document conclusiu. Un cop elaborats aquests documents, entrarem a la fase final de l'assemblea, en què els representants dels grups aprovaran les conclusions corresponents al seu tema.

Vista així, la mecànica operativa de l'assemblea pot semblar sobrecarregada. Crec, però, que no ho ha estat; el ritme seguit ha permès alhora treballar i evitar sensacions d'eternització i de pèrdua d'horitzons que desanimen la gent. I l'organització tècnica ha estat eficaç en tot moment (trameses, impresos normalitzats, consultes, etc...). No crec que al final ningú pugui dir que l'assemblea no ha funcionat «perquè no ha estat ben muntada».

Un temari significatiu

Els vuit temes de l'assemblea són els següents: 1) la responsabilitat de laics, religiosos i preveres; l'espiritualitat i la formació permanent dels laics; 2) la catequesi; 3) la pastoral dels sagraments; 4) la joventut; 5) la família; 6) el món obrer; 7) els marginats; 8) la parròquia, les petites comunitats, els moviments evangelitzadors. Tots ells temes importants; tots ells temes directament pastorals.

De fet hi ha tres grans blocs de temes. Un el formen el primer i el darrer. Són els més amplis, els més generals, i els que més afecten el model d'organització i funcionament de l'Església. Encara que a primera vista no ho sembli, van força lligats i es necessiten mútuament. (Són, a més, el calaix de sastre o l'espai obert per on es poden introduir a l'assemblea qüestions

no directament abordades pel temari, per exemple, la de la dona). Funcionament democràtic, territorialitat, organització sectorial, economia, en el marc d'un replanteig dels carismes i ministeris de la comunitat: certament aquest bloc apunta cap al debat del model d'Església que volem.

La catequesi i la pastoral dels sagraments formen un bloc de preocupacions pastorals més aviat intraeclesials i tècniques. Són dues qüestions molt treballades a la nostra diòcesi, i que per això mateix han anat plantejant una sèrie de problemes que és bo de revisar en el marc de l'assemblea.

El darrer bloc agrupa quatre temes diversos però que tenen el caire de «preocupants» per a la nostra comunitat eclesial, ni que sigui des de diferents òptiques o per diferents motius. Podríem dir que són els temes «d'actualitat», aquells en què «cal fer alguna cosa». El de la joventut és claríssim: la nostra Església veu com s'està quedant sense joves, i s'espanta. Cal trobar-hi solució, tant perquè els joves no deixin de rebre el missatge evangèlic com perquè una Església sense joves no té continuïtat. ¿S'hauran decantat els grups a parlar de com són aquests joves i què els passa, o bé més aviat a mirar què hem de canviar a la nostra Església per a evitar aquesta incomunicació amb la joventut? El de la família és, potser sorprenentment, el tema que més èxit ha tingut, i que gaudeix del major nombre de grups inscrits. És, potser, l'aglutinant dels sectors més conservadors, que volen fer-ne una forta defensa des de l'Església? O recull simplement el fet que molts cristians de la nostra diòcesi troben dificultats a viure i transmetre la fe en el marc familiar, com passava en el món en què es van educar? O bé és que encara hi ha un nombre molt gran d'equips de matrimonis, poc organitzats però que es mostren vius en el moment de l'assemblea? Les enquestes i les conclusions ens orientaran en aquests punts.

El tema del món obrer, a primera vista paradoxalment, és el que menys èxit ha tingut. Fa uns anys potser no hagués estat així. Però no podem oblidar que l'allunyament de l'Església d'aquest món ve de lluny, i els esforços per tornar a acostar-s'hi han estat més fruit de la convicció de valentes minories que no pas d'una nova actitud de tota la comunitat eclesial. Precisament aquí rau el caràcter «problemàtic» del tema: a l'Església li preocupa la poca incidència en el món obrer, però no sap trobar prou camins per superar-la. I no és descobrir res de nou de constatar que el gruix dels sectors eclesialment actius correspon avui a les classes mitges. Cal no oblidar, però,

que força grups de l'assemblea d'ambients obrers no s'han inscrit pas en aquest tema. Finalment, la qüestió dels marginats. Crec que l'Església, més o menys inconscientment, sent una responsabilitat especial envers els sectors marginats de la societat, i cal que així sigui; la vida de Jesús els va tenir com a referència constant. El problema amb què s'enfronta l'assemblea és d'evitar que quedi com a tasca d'institucions especialitzades i de tornar a inserir l'atenció als marginats entre les tasques quotidianes de tota la comunitat.

Qui treballa a l'assemblea

Hem dit ja que eren gairebé 25.000 les persones que participen en l'assemblea diocesana, agrupades en 2.459 grups. És interessant, però, d'aprofundir una mica més en les dades estadístiques, per arribar a un perfil més precís de la nostra comunitat.

Comencem per la clàssica qüestió d'homes i dones. És cert, com vol el tòpic, que això d'embolicar-se en coses d'Església és propi del sexe femení? Les xifres ens diuen que el 41,5 % dels participants són homes, i el 58,5 % són dones. Les dades de la distribució de la població per sexes corresponents al cens de 1970 (i que deuen ser sensiblement iguals a les actuals) ens donen per a Catalunya un 48,7 % d'homes i un 51,3 % de dones. O sigui, que sí que a l'assemblea hi ha més dones de les que toquen, però sense arribar a cap desproporció excessiva. (O sigui: que Déu n'hi do dels homes que s'hi han apuntat.)

No tenim dades d'edat dels participants. Potser sortiran més endavant. Intuïtivament, em temo que la mitjana resultarà esfeïdorament alta. Però ni que sigui així, cal dir-ho i detallar les xifres. El que tenim són els percentatges referents a la llengua de treball dels grups. Un 61,66 % tenen el català com a llengua; un 27,12 % el castellà; i un 11,22 % són grups bilingües. Reflexa força l'estructura social barcelonina, amb cert escorament vers els sectors catalanoparlants. La mitjana de persones per grup és de 10, una bona xifra per a una feina d'aquest tipus.

Vegem ara quins han estat els temes que més han atret l'atenció dels grups (les xifres no quadren perquè hi ha grups que tracten més d'un tema). El campió ha estat el tema 5, la família, amb 616 grups. La joventut ha estat un molt digne segon, amb 480. Els temes del bloc més general, el primer (corresponsabilitat) i el darrer (parròquies, petites comunitats, mo-

viments), han estat també ben acceptats i formen part de la zona mitja-alta amb 402 i 428 grups respectivament. Després vénen els temes del segon bloc, el més «tècnic», amb 300 grups per a la catequesi i 214 per a la pastoral dels sagraments. Finalment, els marginats ho queden una mica amb 195 grups, i el món obrer encara més amb 114. Que cadascú en tregui les conclusions que vulgui. És difícil, perquè cada tema es pot enfocar de maneres molt diferents i obeir preocupacions diverses, però, recurrent altre cop a la intuïció, més aviat em temo que la preocupació tradicional per la família i els fills pot ser força dominant.

Donem ara un cop d'ull a les dades geogràfiques, sempre interessants en una diòcesi que ha d'entrar inevitablement en un procés de redefinició territorial, que ha de donar origen, a curt o a mig termini, a noves diòcesis. Les xifres següents poden ser un indicador de vitalitat eclesial. Comencem pel Vallès, per exemple: 111 grups al Vallès oriental, 96 a Sabadell i 42 a Terrassa (xifra distorsionada pel fet d'haver-se viscut en aquesta població l'Assemblea del Poble de Déu). El Maresme estricte ofereix 147 grups, però els seus veïns immediats Badalona i Santa Coloma de Gramenet en tenen 163 més. El Penedès aporta 97 grups, i el Garraf 49. Pel que fa al Baix Llobregat, trobem 164 grups sense ficar-hi l'Hospitalet ni Cornellà. La zona de Martorell en té 59 més. Finalment, el monstre barceloní: 336 grups a l'Eixample, 333 a Sarrià-Sant Gervasi-Gràcia, 185 a Guinardó-Horta, 183 a Sants-l'Hospitalet-Cornellà, 113 al Casc antic, 107 a Sant Andreu-Trinitat-Verdum, 104 al Poble Nou-Provençals i 37 a Collserola. No crec pas gaire absurd de pretendre que, de la macrodiòcesi actual, en poguessin sortir com a mínim cinc amb prou força per a tirar endavant.

Finalment, un repàs ràpid a les xifres referents a la participació dels sectors funcionals, que ha estat força alta (423 grups) si considerem la seva vitalitat i la seva història complicada. Es troben essencialment a Barcelona-ciutat; hi predominen els equips de matrimonis (119 sobre un total de 312; treiem les dades del número d'abril del «Full informatiu» de la diòcesi; les altres dades són tretes del del mes de maig). Hi trobem també grups vinculats a escoles (49), grups del món estudiantil i professional (46) i tota una resta molt dispersa i heterogènia. Certament, no es pot pas dir que a la diòcesi de Barcelona hi manqui color i varietat.

Necessitat d'uns resultats

Ja hem dit abans que mobilitzar vint-i-cinc mil persones no era fàcil. La gent s'ha trobat a treballar en els grups; també hi ha conviscut, hi ha pregat, ha fet Església. Força grups han fet trobades conjuntes, celebracions, vetllades. Hi ha hagut reunions de responsables, d'equips promotors. Han tingut lloc cicles de taules rodones sobre els temes de l'assemblea; els ponents han anat a fer xerrades a molts llocs diferents, aclarint punts, estimulants els grups. S'han fet declaracions arran de l'assemblea, se n'ha parlat una mica a tots els racons de la nostra diòcesi. És tot un procés ple de sentit, de valor per si mateix. Ara bé, n'hi ha prou, amb aquest valor?

Des del començament, el cardenal Jubany ha insistit en el caire operatiu de l'assemblea. Sembla força lògic que es volguessin defugir els debats doctrinals en un procés tan ampli i sense gaire preparació prèvia. Calia, doncs, centrar-se en les qüestions pastorals, en la pràctica quotidiana de la nostra Església. Hi havia una clara consciència del que això suposava? Perquè defugint el foc doctrinal es pot anar a parar a les brases pastorals...

Efectivament, si es volen tractar qüestions operatives, és per trobar-hi solucions adients i *aplicar-les*. No es pot promoure una tasca col·lectiva tan profunda per a arxivar-la després, tot fent-ne grans elogis. Cal preparar-se per a dur a la pràctica els resultats de l'assemblea.

Si no es fa així, ens trobarem davant d'un perill immens: el desencís de la inutilitat. La gent vol fer coses que serveixin; si fa un esforç, vol que sigui útil. Massa vegades hi ha hagut «cremades» en l'Església: gent que hi ha dedicat temps i energies per acabar veient que no servien per a res. L'assemblea pot ser una darrera oportunitat per a incorporar-hi activament molts dels nostres cristians, i certament la seva magnitud fa molt delicat d'afrontar el risc d'un desencís col·lectiu.

És el desafiament que el futur fa a l'assemblea. Tots aquells amb poder de decisió diocesà ho haurien de pensar a fons: cal que l'assemblea pugui mostrar uns fruits operatius. Cal per a la pastoral diocesana, necessitada com està d'una certa sotragada que li doni nova vida, i cal per a tots els qui, d'una manera o altra, han aportat quelcom a l'assemblea. Fer una assemblea operativa sobre qüestions pastorals vol dir, es miri com es miri, revisar, per a millorar-lo, el model d'organització i acció eclesial que vivim. Vol dir trobar, crear, obrir els camins adients per a predicar l'Evangeli en el món d'avui. Serem capaços de fer que així sigui?

GIRONA: PLA DE REFLEXIÓ I

JORNADES DE PASTORAL

JOSEP IGLÉSIAS

Aviat farà dos anys —exactament el 3 de setembre— que el nostre bisbe Jaume adreçava unes ratlles «a tots els preveres, religiosos/es i laics que voleu treballar per una Església més evangèlica», convidant-nos a prendre part en un treball de reflexió pastoral, que ens hauria de conduir a una *Jornada diocesana*. Deia el bisbe: «la pastoral diocesana es troba en una hora baixa (...) les causes són complexes (...) tot plegat crea un clima propici al desànim i a l'individualisme, que deteriora fortament l'acció pastoral i les mateixes persones que hi treballen». Però «no podem restar somnolents. No ens és lícit...». I així, a través de la Vicaria de pastoral, el bisbe proposava a tots els agents de pastoral un *Pla de reflexió*. El tema escollit fou: *El servei de la fe a l'home d'avui*. «Tot plegat —diu el bisbe— m'ha portat a presentar-vos decididament unes pautes de treball de cara a estudiar conjuntament, el bisbe, els preveres, els religiosos i els laics compromesos, la qualitat del servei de la fe que oferim a l'home d'avui. I, en conseqüència, què és el que s'ha de corregir, mantenir, canviar o refer».

Els primers passos: jornades de capellans, laics, religioses

Els treballs dels meus companys Joan Busquets i Ramon Oller, publicats en aquesta mateixa revista, als números 58 i 60 respectivament, m'estalvien de comentar bon troç de la feina feta fins avui. En Joan Busquets hi exposava tot el que s'ha fet des del llançament del Pla fins a les Jornades de capellans celebrades a les cinc zones pastorals del Bisbat durant el mes de juny de 1979. En Ramon Oller feia la crònica de la Jornada diocesana (primera etapa), tinguda a Banyoles els dies 12-13 i 19-20 de gener d'enguany, on hi prengueren part un centenar de delegats: 36 preveres, 35 laics i 31 religiosos/es.

Talment com els preveres havien coronat el seu treball amb

les esmentades Jornads de zona, els laics celebraren també, abans de la Jornada diocesana de Banyoles, la seva Trobada diocesana al col·legi dels salesians de Girona el dia 20 d'octubre. Allí foren elegits els delegats dels diferents grups que havien d'assistir a la Jornada de Banyoles i es concretaren les propostes que els laics hi presentarien. Semblantment les religioses, recollint els treballs dels grups, confeccionaren les seves propostes.

Una comissió votada, que representava els tres estaments, amb la col·laboració de la Vicaria de Pastoral, tingué cura de sintetitzar les aportacions de preveres, laics i religioses, i n'oferí un resum en 57 propostes, dividides en sis capítols i un d'introduitori. Vol ser un treball de síntesi que procura ser fidel a les idees mestres de les aportacions. És evident que les propostes no provenen d'una ponència doctrinal, ni tampoc d'unes directrius de dalt, sinó que són fruit d'un treball —més o menys profund— dels diversos grups.

La jornada conjunta a Banyoles

Aquestes propostes, ben senzilles i força incompletes, foren l'eina de treball durant els dies de la Jornada diocesana conjunta de Banyoles. Com va transcórrer, ja ho explica en Ramon Oller a l'article que he citat. Només hi afegiré que els sis capítols tractats foren els següents: 1. Fe i sagraments. 2. Accions eclesials comunes. 3. Agents de pastoral: capellans. 4. Agents de pastoral: laics. 5. Els religiosos en l'Església diocesana. 6. Organització diocesana. En l'acte de cloenda el bisbe ens deia: «Algú pot dir que aquestes propostes no presenten una síntesi harmònica sobre pastoral diocesana. I té raó. Però no ens ho havíem proposat en cap moment. L'objectiu d'aquesta etapa que ara clausurem, era que, a partir d'un debat ampli i amb la participació conjunta de laics, religiosos i preveres, es milloressin i es votessin unes propostes operatives, fruit d'una llarga reflexió (...) El conjunt és ben positiu i les recullo amb el màxim interès».

Referent al clima de la Jornada les paraules del bisbe eren: «Hem sentit que l'Església és comunió. Ho hem sentit amb les oïdes i ho he experimentat en el cor. La paraula ha esdevingut vida. S'ha fet un esforç notable per a treballar en comunió (...) El fet de la comunió, com el treball en conjunt, ja és evange-

litzador (...) Aquesta comunió no ha impedit —hauria estat una comunió de mal signe, si ho hagués fet— no ha impedit, dic, que apareguessin les divergències i els desacords que hi ha entre nosaltres, ni que ningú no pogués exposar els seus punts de vista amb tota llibertat. S'ha pogut parlar i ens hem sabut escoltar».

En les paraules finals, el bisbe recomanava el que se'ns ha recordat repetides vegades al llarg d'aquest treball de reflexió: realisme i senzillesa. «Siguem realistes i evitem tota mena de simplismes. Mantinguem el to modest que ha marcat el treball des dels seus inicis. Senzillesa i modèstia que repetidament se'ns ha recomanat (...) El que és important i el que ens interessa és l'eficàcia del treball, que s'ha de començar a veure després de la Jornada (...) Siguem realistes. Projectem sempre d'acord amb les possibilitats que tenim i amb les situacions en què ens trobem. Volem aconseguir un estil de "ser" i de "fer" marcat per la responsabilitat comuna del nostre baptisme, que ens farà estimar i potenciar les vocacions i els serveis específics de cadascú (...) És un estil de "ser" i de "fer" que neix del desig de fidelitat a l'Església que en el Concili Vaticà II ens acaba de donar una imatge renovada d'ella mateixa (...). És signe i és misteri. Com a signe, que és l'element del qual som responsables, és una institució i necessita la seva organització, simple però precisa i ben travada, el màxim de transparent i atenta al misteri que testifica i comunica».

Comissions de treball

Algunes de les propostes aprovades demanen una operativitat immediata. Són les que fan referència a la creació en la mateixa Jornada d'unes comissions de treball amb finalitats ben concretes. Així, a la proposta segona del capítol segon es demana la constitució d'una comissió permanent de la Jornada de Pastoral amb la missió d'elaborar un pla concret de treball i de gestionar la formació del Consell diocesà de Pastoral. Més endavant el bisbe li encomanà també la preparació i l'organització de la segona etapa de la Jornada diocesana. Formaran part d'aquesta comissió quatre preveres, quatre religiosos/es i quatre laics. La proposta vuitena del capítol tercer fa referència a una altra comissió, aquesta de deu preveres, que haurà d'estudiar els problemes de la clerecia i gestionar la constitució

del Consell presbiteral. I finalment la proposta segona del capítol quart proposa una comissió, integrada per sis laics, que ha de posar en marxa el Consell de laics i el Secretariat de Pastoral familiar.

La segona etapa: jornades per zones

Amb l'aprovació de cinquanta-una propostes, amb un bon bagatge d'hores de treball, i amb certes tensions —normals i enriquidores—, tornem a casa, cansats però contents, amb ganes de ser realistes i de tocar de peus a terra, a fer feina de veritat. Ara comença el camí de les concrecions, de fer que l'Església-signe serveixi l'home del nostre temps i de casa nostra. Encara, però, resta una segona etapa de la Jornada diocesana.

Des del començament fou programada la Jornada diocesana en dues etapes: la primera (celebrada a Banyoles), amb la sola assistència dels delegats de grup; i la segona, oberta a tothom, que se celebraria a les diferents zones pastorals del Bisbat. La primera etapa, tenia com a finalitat fer el pla de reflexió, recollir el treball, sintetitzar-lo, oferir-lo a debat, millorar-lo i votar-ne les propostes; la segona etapa, fer arribar el coneixement del contingut de les propostes al major nombre de persones, escollir línies prioritàries per a cada zona i trobar els camins per dur-ho a terme. Uns qüestionaris senzills, preparats per la Comissió permanent, han facilitat aquest treball de la segona etapa. Entre una i altra s'han escolat tres mesos llargs, que han permès la participació de nous grups de laics, especialment de parròquies de zones que no havien participat en la primera etapa. Penso especialment en la Garrotxa, la Selva i l'Empordà.

Amb la celebració de la Jornada de l'Empordà —alt i baix— a Torroella de Montgrí, el dia 22 de juny, es posava punt final a la segona etapa de les cinc jornades de les cinc zones del Bisbat. L'havien precedit la zona pastoral del Maresme, a Calella de la Costa, el dia 25 de maig, la zona de l'Interior-sud el dia 8 de juny a Santa Coloma de Farners, i les zones de l'Interior-nord, a Olot, i de Girona, a la mateixa capital del bisbat, el dia 15 de juny. En total hi han participat unes mil dues-centes cinquanta persones.

Cada zona tenia la seva Comissió organitzadora que adaptava el programa de la Jornada al moment pastoral de la comarca,

tenint en compte especialment el grau de participació dels diversos estaments en el treball de reflexió, la seva presència en la Jornada de Banyoles i el nivell d'integració en el treball de la segona etapa. Per això, dins d'unes línies generals molt semblants, cada una oferia matisos diferencials. Però l'objectiu general s'anava assolint: els grups hi treballaven, mostraven les seves preferències, alguns les votaven.

La feina a fer roman ara en mans de la comissió votada a cada zona. Perquè a cada zona fou elegida una comissió —preveres, laics, religiosos/es— que s'encarrega de portar endavant les prioritats escollides i cercar la coordinació diocesana en aquells temes que pertocquen a tot el Bisbat. Aquestes comissions —que tenen la força que els han donat els assistents a la Jornada— treballaran amb el recolzament del Bisbat a través del Delegat episcopal de la zona, tot coordinant el seu treball amb els arxiprestos.

Diverses intervencions fetes a les Jornades demanaven amb insistència que tot aquest esforç fet no quedi només escrit en uns papers que és interessant d'arxivar, o en paraules boniques que el vent fa volar. Es desitja que ajudi a fer caminar la nostra església diocesana. Les comissions elegides a cada zona tenen una bona feina a fer.

Ressò i participació

Durant gairebé dos anys, qui més qui menys, ens hem trobat enfeïnats en aquest treball que ara ja ha fet una mica de camí. Per bé que sempre modest, ja des dels inicis, donat el seu àmbit diocesà resulta complex i a voltes difícil. Com hi ha participat la gent?

En primer lloc cal parlar dels capellans. Sembla que ells eren els primers destinataris.

Cal dir que des del principi hi ha hagut una minoria interessada que hi ha pres part activa i hi ha participat amb fe i amb il·lusió. A voltes ha estat crítica i ha plantejat molts interrogants. Hi ha vist la possibilitat i l'oportunitat de començar uns camins de redreçament de la pastoral, hi ha endevinat un nou estil en la manera de «fer» de la nostra Església. S'ha fet palès aquest interès per part d'alguns especialment en la participació responsable en les diverses reunions i en les ganes d'aconseguir un treball d'equip, cosa molt difícil, donat que els grups es feien per arxiprestats, i desgraciadament, el que hau-

ria de ser un grup pastoral important, tal com ho tenim, resulta sovint una desfeta.

Hi ha un altre grup molt nombrós —potser el més— que hi ha participat, hi ha intervingut, ho ha preparat; però sense massa fe en el que es feia i menys encara en els resultats a què el treball portaria. Hi ha un sentit d'obediència, bona voluntat, esforç de treball, ganes de trobar-se amb els companys; però sense convenciment.

Un nombre important hi ha participat sense massa constància, més aviat passivament, molt absent del que es pretenia tirar endavant, amb moltes pilotes a fora... Uns, potser perquè no esperen gaire res de tot això, que els sembla un «tinglado» més, i perquè pensen que l'Església no ha d'anar per aquests camins; i uns altres, potser perquè la seva línia pastoral va per altres vies que els mereixen més fiabilitat que les que intenta oferir el Bisbat. Cal fer esment també d'un bon nombre d'absències.

He de dir que, si bé l'assistència a les reunions —que, repetixo, es feien per arxiprestats— ha estat notable i força regular, el grau de participació, d'illusió i de fe ha resultat molt desigual.

Quant als laics, la seva participació ha estat més tardana, més lenta i menys nombrosa. S'ha anat engruixint notablement a mesura que descobrien l'existència d'aquest treball. La seva presència, però, és motiu de molta esperança per a l'Església de Girona. Pel que he pogut constatar, els laics hi són, hi creuen i hi volen ser. En donen proves a cada moment. És important tenir present que, fruit del treball que s'està menant, han nascut unes comissions laicals que sens dubte han de tenir un paper important de cara a potenciar la presència del laïcat en la vida de la nostra Església. Serà una feina pacient, no gens fàcil; caldrà superar molts entrebancs. Però sembla que es va pel bon camí. La realitat dels grups laicals al nostre bisbat és modesta, però hi ha vida i ganes d'anar endavant.

Donada la varietat de comunitats, la coordinació dels diferents grups de religiosos/es és costosa, i el seu enrolament en la pastoral diocesana es fa amb lentitud. Però hi ha un gran interès a no quedar marginats i a estar presents a la vida diocesana. Gradualment es va aconseguint un clima d'acostament. La seva participació i les seves intervencions a totes les Jornades, especialment a la de Banyoles, són un toc d'atenció molt significatiu i un motiu d'esperança ben raonable.

Preguntes obertes a l'esperança

El bisbe, en la carta de convocatòria, deia: «El servei de la fe a l'home d'avui ens obliga a estar atents a dos centres d'interès que hem de posar en comunió: la fe i l'home; l'home amb les circumstàncies que el fan l'home d'avui. Revisar, analitzar, cercar camins de renovació d'aquest servei serà, doncs, l'objectiu del present curs. Invito especialment els que treballen en la pastoral parroquial i en consiliaries...» També se'ns deia, en el full de llançament de campanya, que el «Pla de reflexió» era una eina de treball per a desvetllar-nos i obrir portes, per a caminar junts, per a organitzar la feina, per a ajudar els agents de la pastoral, per a superar el desànim, la desconfiança... i que pretenia reactivar la pastoral i donar-li un tremp apostòlic... sempre insistint que el pla vol ser modest, possibilista i realista.

Què en podem dir, de tot plegat? És encara molt prematur per a poder fer una valoració del que pot significar per a la vida diocesana tot aquest sant enrenou. Serà fàcil concretar-se a les propostes més operatives i portar-les a la pràctica? Haurà significat un desvetllament per a l'Església de Girona? Es trobaran camins de corresponsabilitat? Hi haurà redreçament i un veritable «aggiornamento» de la pastoral? **Hi haurà il·lusió en el treball apostòlic?** Tindrem instruments per a respondre a la problemàtica que es pot plantejar?

De moment, una mica a empentes, s'han fet uns passos importants. Hi han grups interessats per a anar endavant. Hi han, sobretot, grups de laics engrescats. És important l'estil que l'Església diocesana vol anar trobant. És un recomençament. D'aquí a un temps haurem de revisar els passos que anem fent, fidels als compromisos de les Jornades. Malgrat els molts interrogants, hi ha esperança.

MALLORCA:

ASSEMBLEES POSTCONCILIARS

BARTOMEU BENNÀSSAR i PERE LLABRÉS

Diguem d'entrada que va ser el Concili que, entre nosaltres, va promoure el delit de preveres —i després de religioses i seglars— de trobar-se per conversar, discutir, planificar, etc. conjuntament. Aleshores, des de França, bufava fort la Pastoral de conjunt. I aquí també havíem de fer qualche cosa!

Diguem també que, a Mallorca, les assemblees —sobretot les d'un cert relleu— no han estat creació autòctona de la base, sinó que han estat promogudes o encobeïdes des de dalt.

Crec que la primera assemblea que es pot qualificar de fruit del Concili fou la que dirigiren a Lluc, en temps del bisbe Rafel Alvarez, Mn. Ramon Torrella i Francisco Gil Peláez. Després, a la Colònia de St. Pere d'Artà, vindria Mn. Joan Batlles. I d'una manera més o menys informal els preveres ens començàrem a reunir.

Tenien les seves reunions també diferents moviments apostòlics i les religioses i religiosos fundaren els seus organismes col·lectius: CONFER, FERE, UNIREMA, etc. Però anem ja a les assemblees de major entitat.

Setmana de pastoral urbana de Palma, 1976

La idea sortí d'una reunió d'arxiprestos de Ciutat. Es preparà durant tot un curs i se celebrà al Seminari Nou els dies 5-9 de juliol del 76. S'hi reuniren uns 125 preveres, religioses i seglars de Ciutat i hi hagué una certa participació de la part forana. Abans, per grups, s'havien contestat els qüestionaris de les sis ponències pràctiques: catequesi, ensenyament, fe-sagraments, comunicació de béns, defensa i promoció dels drets humans, apostolat seclar.

Hi hagué també, al matí, ponències de caire més teòric.

Les conclusions foren votades massivament, amb pocs «no» i poques abstencions. Només una ponència fracassà del tot: la

de comunicació de béns, que pràcticament no presentà conclusions.

El resultat fou ben escàs. Ja a la mateixa setmana es notà que la clerecia «alta» de Ciutat hi estava en contra, per tant... quasi res de res. Cal dir que la preparació havia estat intensa i l'organització perfecta. El Consell episcopal va assumir les conclusions però després, almenys d'una forma encoberta, se'n desentengué.

També de l'ala —diguem-ne— esquerra, la setmana fou atacada de reformista, de no anar al fons de les qüestions. Hom s'interrogà: «¿Setmana Pastoral per Palma o Palma i Pastoral per una Setmana?».

I consti que el comunicat final era bo de veres, però... ja tingué 13 vots negatius i 2 en blanc, sobre un total de 88 vots afirmatius. I és que es demanà l'amnistia!

Per cert que a finals del mateix juliol del 76 un grup informal de preveres de la part forana es reuní a Lluc per veure si ells també farien una assemblea semblant a la de Ciutat.

Assemblea-77

Dia 2 d'octubre del 76 es féu una reunió per dur a terme, mitjançant una reflexió diocesana, les conclusions de la setmana de Pastoral urbana. Es formularen dos qüestionaris: un per a gent cristianament compromesa; un altre a tot el poble de Mallorca.

Els qüestionaris contestats foren 606; 503 d'individuals, 103 de grups. Els seglars contestaren més.

Les preguntes eren: què entens per la paraula «Església»?; defectes o antesignes en la nostra Església; realitats positives que s'han de potenciar; a què et compromets? La primera i la darrera preguntes no era obligat contestar-les ja que el qüestionari era també obert als no creients o no practicants.

Continuació d'Assemblea-77 en el 78

Dia 2 de desembre del 77 es féu una reunió dels responsables d'Assemblea 77. Decidiren continuar-la perquè «estam massa acostumats a Mallorca a començar coses i deixar-les a mitjam camí... sense arribar a acabar res». Calia prosseguir el treball sobre la tercera pregunta del qüestionari: Quines realitats posi-

tives veiem a l'Església de Mallorca que s'haurien de potenciar?

Per estudiar aquesta resposta, que es dirigí a explicar l'Església com a comunitat, a **profunditzar en el tema de les comunitats**, grups i experiències eclesials, a base d'intercanvi d'experiències i reflexió, s'aplegaren a diferents indrets de l'illa bastants grups el primer semestre del 78: capellans, religioses, seglars.

Santa Llúcia 1978

El Centre d'Estudis Teològics havia organitzat durant el curs una setmana d'estudi sobre l'Evangeli de Marc. El Consell episcopal prengué missions en l'assumpte i, coincidint amb la iniciativa del CETEM, organitzà pels capvespres de la setmana projectada un repàs a tota l'activitat pastoral de la diòcesi. Pel setembre, doncs, de 1978 (dies 10-14) ens reunírem a Santa Llúcia per estudiar, els matins, l'Evangeli de Marc i les tardes s'anaven exposant diferents temes i activitats. Va ser un mostrarri de «omni re scibili» en matèria de pastoral.

Tal volta tingué incidència en la millor predicació homilètica del Leccionari B d'aquell curs 1978-79, però res més.

Setmana de setembre de 1979

Tingué lloc al Seminari Nou. Hi hagué sessió diürna (sobretot per als capellans) i nocturna, especialment per a seglars. Hi hagué una bona presència de monges.

Les conclusions dels temes de reflexió es dividiren en actituds, línia pastoral i objectius. Insisteixen en l'obertura al poble, sortir del cercle eclesiàstic al carrer, pregària i estudi; deixar una Pastoral de Cristiandat, superar conceptes antiquats de parròquia, participació dels laics. Una de les conclusions fou també que la setmana de setembre d'enguany sia vertaderament oberta a tothom: capellans, religioses, seglars. Les conclusions dels temes pastorals pràctics eren sobre l'ensenyança a les escoles, la formació permanent del clergat, la constitució de consells parroquials de pastoral, creació del Consell diocesà de pastoral; Mallorca missionera; pastoral pre-matrimonial.

De fet algunes d'aquestes conclusions s'han dut a terme: formació permanent del clergat (ja s'han fet dos cursets i se'n prepara un altre per a finals de juny, en un cicle de tres

anys i amb tres sessions cada curs); formació del Consell diocesà de pastoral (dia 17 de juny); publicació del Directori del Sagrament del matrimoni, que entra en vigor el dia 1 d'agost.

Per revisar les conclusions de la setmana de setembre de l'any passat, hi ha convocada una reunió dia 27 de juny, i pel mes de setembre pròxim també tindrem un aplec de planificació pastoral.

Altres moviments assemblearis

Amb poques excepcions, com dèiem al principi, tot això ha anat bastant per vies oficials i ha estat promogut des de dalt. De fet una pastoral de conjunt i coherent no es duu a terme encara a Mallorca, sobretot una pastoral més il·luminada per una reflexió teològica seriosa i més decidida, sense tantes vacil·lacions i qualche contrasentit.

Paral·lelament a aquestes assemblees «oficials», cal esmentar la reunió dels preveres dels primers dimarts; les comunitats cristianes de Mallorca que des del novembre del 77 publica un butlletí (10 números cada any) i té una trobada mensual; reunions i manifestos de capellans de la part forana i de barriades de Ciutat; de moviments especialitzats, sobretot MUEC i un cert intent de JOC; moviments de cristians de pobles. Devers un any durà el moviment juvenil «Anar més lluny», que per cert s'estroncà a Santa Llúcia. També cal no oblidar la federació de clubs d'esplai amb reunions periòdiques i el Moviment escolta de Mallorca, amb els seus aplecs i que manté el seu vigor i empena.

I finalment diguem que les religioses ja han celebrat la sisena assemblea enguany, amb dues sessions a Can Tàpara de Ciutat (en castellà) i a Lluc (en mallorquí); com també les monges de clausura que dia 20 de juny celebren la V trobada de Comunitats contemplatives de Mallorca, al monestir de Santa Magdalena, en la commemoració del 50è aniversari de la canonització de Santa Catalina Tomàs.

AL SERVEI DE LA COMUNIÓ

RAMON ALSINA

El tema

L'epígraf «Al servei de la Comunió» inclou tot un intent de revisió de la vida comunitària en els seus diferents nivells: local, zonal i diocesà. Es tracta, doncs, d'una reflexió sobre un aspecte ben concret i ensem nuclear de la fe: la seva vivència com a generadora de pregones —teològiques— i fecundes relacions humanes. Altres noms amb què s'ha presentat aquesta campanya són: «La Comunitat Cristiana» o, simplement, «Les Comunitats».

El tema, encara que molt ampli, és suficientment delimitat: una reflexió operativa sobre aquell àmbit del ser cristià que ens revela ciutadans d'un mateix Poble, membres d'un mateix Cos i germans, fills d'un mateix Pare.

Orígens i objectius

Origen. El Consell del presbiteri, la tardor de 1978, demanà als preveres quines qüestions creien que havien de ser tractades durant el curs que començava. El resultat de la consulta palesà que allò que més interessava a la base era tot el referent a la creació i al revifament de les comunitats. Amb aquest supòsit, el Consell, en la reunió del 2 de gener de 1979, resolgué que el tema de «La Comunitat», donada la seva capitalitat, polaritzés les activitats del Bisbat durant el curs. Aquesta comesa tindria com a promotor el Consell episcopal ajudat per les persones que cregués convenient. Els principis bàsics orientadors del treball serien: 1. Partir de la base i treballar amb ella sempre. 2. Cercar la participació dels laics. 3. Comptar amb la realitat. 4. Procedir amb obertura i amb flexibilitat: no es va a privilegiar una classe de comunitat. 5. Vertebrar la vida del Bisbat en el tema comunitari; en concret, articular-hi els consells pastorals i el treball de les delegacions.

Objectius. Podríem escatir-ne dos: un a llarg termini i un

altre més proper. Aquell fóra la dinamització de l'Església diocesana —encara marcada amb preferència per una fe individualista— entorn de l'ideal comunitari entès en sentit molt ample: des de la més petita parròquia, els feligresos de la qual aprenen a ajudar-se més els uns als altres, fins a aquell grup que vol reunir-se per compartir la seva fe i àdhuc els seus béns. Més immediatament, hom pretén de plantar un pal de pallar prou vàlid per a bastir-hi a l'entorn les diferents activitats pastorals, altrament mancades de cohesió.

1978-1979, fase preparatòria

Els Grup promotor, format pel Vicari general de Pastoral i dos preveres més, confeccionà d'antuvi un pla de treball que preveia dues fases: la preparatòria i la de realització.

La fase preparatòria havia de comprendre la resta del curs 1978-79. Durant aquest temps hom recaptà, a través dels arxiprestos i de les delegacions, el màxim nombre possible de grups disposats a prendre part en la campanya. Podien ser grups ja existents o bé creats expressament per a aquest estudi.

Establerts els grups, se'ls encomanà aquestes tasques prèvies: a) revisar el pla de treball presentat pel Grup promotor; b) manifestar el punt de vista particular amb què podia contribuir-hi cada grup; c) determinar el mètode de treball: periodicitat de les reunions, dinàmica i manera de tractar el tema, etc.

Aquest pla de treball, ultra la presentació d'una bibliografia, proposava una pauta per a la reflexió que no és altra que el mètode de la revisió de vida, un poc alterat, això és, posant el «jutjar» abans del «veure». En concret:

a) què és una comunitat cristiana a la llum de les dades bíbliques, de la realitat humana de comunitat i de les exigències actuals? Així, hom pretenia descobrir que l'Església o és comunitat o no és l'Església del Crist. Una comunitat viva, malgrat el pecat que l'afebleix. Una comunitat concreta, d'aquí i d'ara, que dóna resposta a les aspiracions de vida comunitària que hi ha al cor de l'home;

b) preguntar-se ben sincerament sobre la pròpia comunitat —parròquia, grup...—: què li manca, què li sobra, què ha de corregir perquè es pugui dir amb més veritat que és l'Església de Crist? Per què no és la llar de tants i tants afanys i enyorances de comunió de l'home actual? On van a parar aquests anhels?;

c) Possibilitats i camins operatius de potenciació i de realització del fet comunitari en la nostra realitat concreta.

Conegut i contrastat el pla de treball, començà la seva posada en marxa.

1979-1980, realització

Jornada inicial. El dia 6 d'octubre de 1979, al Seminari, es reuniren 114 persones representatives dels diferents grups inscrits. Hi havia tots els estaments diocesans: el bisbe, preveres, diaques, religiosos i seglars. L'objectiu de la trobada era encarilar el treball, tot servint material i assajant el mètode. Aquesta iniciació anà a càrrec de Mn. Ramon Prat, de Lleida. Es repartí un text diferent a cada grup amb la comanda de descobrir-hi la comunitat que s'hi dibuixava per a posar-ho, després, en comú. Els textos eren: dos bíblics (1C 12-13), un patristic (fragment del Discurs a Diognet), i bocins de Liégé, Bonhoeffer, Rovira Bellosó i el testimoni d'un jove militant centro-americà. Hom pretenia d'arribar a descobrir, entre tots, els trets més sobresortints de la comunitat cristiana a partir del Nou Testament, la tradició i la teologia d'avui. Aquests mateixos textos passaren després als grups perquè fossin aprofundits, fins a Nadal.

Primer trimestre. La tasca del primer trimestre era, com hem dit, que cada grup reflexionés sobre un o dos dels textos esmentats.

Com a cloenda del camí fet, els grups de cada una de les zones del Bisbat (Llobregat, Cardener i Urgell-Segarra) es reuniren un captard amb els de la pròpia zona per a fer la recapitulació de les descobertes obtingudes. També pregaren junts i passaren una estona d'alegre convivència. Ensem, hom aprofità l'avinentsa per a iniciar el treball dels pròxims mesos.

Segon i tercer trimestres. El programa, com era previst, consistia a veure com l'ideal comunitari descobert es dona en les comunitats en què hom viu. Per això, se sotmeteren a anàlisi aquests tres capítols: la convivència, les celebracions i els serveis. Sobre d'ells calia projectar-hi aquestes preguntes: què va bé, què va malament i què hi manca. Després, ordenar allò escatit i analitzar les causes i les conseqüències que concorren a l'estat actual de les comunitats.

Curset de Pasqua. Els dies 9 i 10 d'abril, al Seminari, Mn. Josep M. Rovira Bellosos dirigí unes jornades sobre la comunitat cristiana, obertes a tothom, encara que destinades amb preferència als preveres, donat que aquests dies eren laborables. Per això, hom preveïa que la xerrada central, «Vida de la comunitat cristiana», fos a una hora assequible a més gent: les 8 del vespre. No cal dir que l'objectiu d'aquest curset era l'aprofundiment en el tema guiats per un teòleg de solvència, uns articles del qual havien fet ja objecte de la reflexió d'alguns grups.

Moment actual: mig juny. Ara, final de curs, es van recollint els resums del camí fet durant aquests darrers mesos. El 22, al santuari de Lurdes de La Nou —Alt Llobregat—, i el 29, a Montalbà —Urgell— hi ha programats uns aplecs de cloenda que s'intentarà que tinguin un caire festiu. També el Consell del presbiteri examinarà, el 23 de juny, la resposta donada pels preveres a la campanya. I aquí hem arribat. Tenim la il·lusió de seguir endavant. Intentarem que nous grups s'animin a integrar-se en aquest estudi i que els veterans s'enfrontin amb l'estadi més difícil d'aquesta empresa: l'actuar.

Un ressò no prou satisfactori

El projecte del Consell del presbiteri era ben ambiciós: entusiasmar el Bisbat amb l'ideal d'unes comunitats vives. No s'hi han planyut mitjans: tots els agents de la pastoral han estat insistentment convidats a participar-hi. Amb motiu de la Pentecosta de 1979, el Sr. Bisbe escrivia una pastoral titulada precisament «Al servei de la Comunió», amplament difosa pel butlletí, el full diocesà i en fullets, a part. En ella, després de glossar les rels teològiques de la comunió, deia: «Abans de cloure aquesta exhortació pastoral, voldria adreçar-me, d'una manera particular, als primers responsables de la comunitat, capellans, diaques i també laics compromesos: Tingueu en compte, germans meus, si us plau, el moment de cruïlla històrica que viu la nostra estimada Catalunya i, dins d'ella, la nostra diòcesi de Solsona, ajocada al bell mig del Principat; penseu que servir la unitat dels homes, companys de camí, és prestar un servei qualificat al nostre país. Ajudeu, doncs, amb il·lusió i empena el vostre Bisbe a acollir, ajudar, coordinar i fomentar les comunitats, per tal que la nostra Església local esdevingui "comunitat de comunitats", en el conjunt de l'Església universal».

El Grup promotor ha tingut la Diòcesi assabentada de la marxa de l'estudi i ha anat fornint els grups de material i dels resums de la feina feta, després de cada etapa.

L'assistència a la jornada inicial i els ànims foren notables. Un bon presagi. També foren ben positives les trobades de final del primer trimestre a Tàrraga, Berga i Gironella. El curset de Mn. Rovira no obtingué la concurrència merescuda. Sols la conferència posada a l'abast de tothom i el sopar de germanor que la seguí tornaren a atènyer el clima de participació i d'entusiasme d'altres ocasions.

Amb tot, l'eco global és limitat. S'han compromès en la feina uns 35 grups amb una dedicació molt desigual. La majoria d'aquests grups pertanyen a quatre parròquies: Tàrraga, Gironella, Berga i Mollerussa. Altres punts, com Cervera i Balsareny, treballen el tema seguint unes pautes pròpies. Alguns arxiprestats no tenen ni un sol grup.

El ressò, doncs, no és pas prou satisfactori. Tanmateix, la crida als convidats no ha cessat. I la porta resta oberta.

Balanç provisional

Veiem que el Grup promotor ha tingut les seves falles. Algunes conscients; d'altres, ignorades. Entre les primeres, l'haver posat el «jutjar» abans del «veure». Una falta pedagògica que ha distorsionat el desenvolupament espontani de l'estudi. També lamentem no haver gaudit de més temps per a seguir més de prop els grups, un a un. I no haver tingut la traça d'interessar-hi més els capellans.

Veiem que no s'ha arribat a la cohesió desitjada de tota la tasca pastoral diocesana al volt de la utopia comunitària. A la pràctica, ha estat una línia paral·lela.

Veiem que el clergat, llevat d'uns pocs, no s'ha engrescat en la comesa. Quina és la causa? La rutina i la mandra? Potser la por inconscient de perdre la supremacia si hom promociona el laïcat? Potser la manca de destresa pastoral?

Però veiem que on hi ha un prevere animador, el laïcat ha respost amb escreix.

Per això creiem que, les parròquies que s'hi han fet, en sortiran renovades de veritat en la línia d'una pastoral evangèlica i d'avui.

Creiem, finalment, que l'intent ha valgut i val la pena.

TARRAGONA: PER

UNA ESGLÉSIA MÉS VERTEBRADA

JOSEP PONT I GOL, arquebisbe de Tarragona

Corresponsabilitat i Consell de Pastoral a la base

Estimats,

En el meu caminar continuat pels nostres pobles i comarques, vaig veient amb satisfacció que, cada cop més, es va fent ampla la col·laboració pastoral dels diversos estaments en les nostres comunitats cristianes.

Gairebé arreu trobo, a l'entorn de la parròquia, grups de gent de tota edat, principalment de gent jove, seglars i religiosos, que se senten actius i corresponsables i cooperen individualment o en grups o com a membres d'associacions, al costat dels pastors.

Els trobareu animant les celebracions litúrgiques o portant la catequesi. Els veureu en servei de caritat amb malalts, subnormals o minusvàlids, o fent present l'evangeli en diferents sectors de la societat. Tenim ací i allí ministres extraordinaris de l'Eucaristia amb missió canònica, etc. Hi ha ja algunes parròquies en què els feligresos laics han alliberat el sacerdot de les responsabilitats econòmiques i del treball merament burocràtic de la parròquia.

A poc a poc es va fent un canvi de mentalitat i va desapareixent aquell estat de coses en què el Sr. Rector o els preveres de la parròquia eren els únics elements actius de l'acció pastoral. I també, a poc a poc, les comunitats parroquials es van vertebrant en cos responsable, i són ja nombroses les que han aconseguit d'assegurar aquesta vertebració mitjançant el Consell Parroquial de Pastoral.

No voldria ara caure, però, en un exagerat optimisme. Sabem prou bé que, en aquest punt, encara hi ha molt de camí a fer tant en extensió com en profunditat. Sabem les dificultats de persones i de grups que a tot arreu hi ha. Sabem, sobretot, la dificultat de l'acció col·legial, com és la que suposa un Consell que vulgui ser alguna cosa més que un nom.

Cal una confiança tal en les persones, una sinceritat en el fer i una convicció en les motivacions, a què només es pot arribar progressivament i on només és possible de mantenir-se eficaçment per un recolzament, també progressiu, en una humilitat i en

una caritat d'Evangelí. I en dir això, em plau subratllar que la dificultat val absolutament per a tots els membres del Poble de Déu, per a clergues i per a laics, i qui sap —humilment quant a mi ho dic— si encara més per a nosaltres, els clergues. ¿No hem oblidat, potser massa vegades, que la nostra qualificada situació en l'Església volia dir, com ens precisa severament el Mestre, un qualificat servei a l'Església?

Malgrat tot, podem dir que la suma del que hem avençat és prou positiva. No ha estat en va la llarga reflexió que portem feta sobre aquest tema dels Consells de Pastoral. Des d'una suggerència que, l'any 72, va fer el Consell del Presbiteri, la qüestió ha estat llargament meditada durant diferents cursos en trobades de zona, Consells del Presbiteri, etc. I, a poc a poc, com a fruit de la bona voluntat, del bon sentit d'Església, i de la pregària de molts, el camí s'ha anat fent planer.

També a nivell supraparroquial s'han fet i s'estan fent passos positius. Funciona algun Consell de Pastoral interparroquial en Ciutats i Arxiprestats. Fins i tot no manquen realitats i sobretot intents, alguns d'ells ja reeixits, de Consells de Pastoral de Zona.

El Consell Diocesà de Pastoral

No el tenim, però, a nivell de diòcesi. En sentim necessitat. Per una part, cal que la corresponsabilitat del nostre cos eclesial es pugui manifestar i exercir en una ampla comunió de totes les comarques i zones, i, per altra part, hi ha la necessitat pràctica d'orientacions bàsiques, exigides per la complexitat creixent dels problemes de cada dia.

Sembla que ara, després de les reflexions i dels intents iniciats a nivells inferiors, es pot ja intentar quelcom. Precisament aquesta experiència inicial ens ha fet adonar que les dificultats trobades en aquests nivells hi són, i encara augmentades, a alt nivell diocesà. Aquesta raó, intuïda des d'un principi, ens va convèncer que no s'havia de començar la casa per la teulada, preocupant-nos en primer lloc del Consell Diocesà, sinó que havíem d'anar pujant per la via ascendent des de la base. Ens va semblar que ara era el moment i, per tal d'encertar-ne la manera, fa uns quants mesos que es va fer una ampla consulta sobre aquesta qüestió.

Sobre un document-base, preparat pel Consell de Direcció i esmenat pel Consell del Presbiteri, es van concretar dues preguntes, sobre les quals s'havien de pronunciar els Consells de

Pastoral existents a qualsevol nivell, la Comissió Diocesana d'Apòstolat Seglar, els Moviments, les Comunitats Religioses i els Preveres per arxiprestats.

La consulta ha estat molt efectiva i ha permès arribar a una conclusió que suposa un pensament de maduresa i un prou ampli consens. Per a mi, us puc dir que ha estat motiu de goig i en dono gràcies a Déu.

La primera pregunta de la Consulta demanava el parer sobre la proposta de constitució del Consell Diocesà de Pastoral.

La conclusió a què entre tots hem arribat, que em plau presentar com a definitiva i que tots hem de mirar de fer-nos nostra, és la següent:

a) és ja moment de constituir el Consell Diocesà de Pastoral i el constituïm d'acord amb els desigs, recomanacions i normes del Concili (Ch.D.27), i dels documents postconciliars «*Ecclesiae Sanctae*» (I,16) i Circular de la S.C. del Clergat del 25-I-73 (n.º 4);

b) el Consell de Pastoral, per ara i tant, no serà institució permanent. Tindrà caràcter temporal, tant pel que fa als seus membres com a les seves activitats;

c) el bisbe el convocarà ocasionalment en sessions successives i independents, a partir d'una qüestió o d'unes qüestions concretes que semblin demanar una llarga reflexió del Poble de Déu;

d) cada sessió constarà de dues etapes. La primera, de reflexió sobre el tema, amplament comunitària, a realitzar en parròquies, arxiprestats, zones, comunitats religioses, moviments de laics interessats en el tema, etc. La segona, la de la reunió diocesana, la qual treballarà sobre els resultats, llargament madurats, en aquells organismes de base;

e) el Consell Diocesà de Pastoral, doncs, en la primera etapa serà constituït, de fet, per la suma dels organismes, grups i persones que hi treballaran. En la segona, constarà majoritàriament dels delegats que aquells organismes i grups elegiran entre els respectius membres que s'hagin mostrat més representatius i competents durant la temporada de reflexió;

f) com que, tal com hem explicat més amunt, el nostre Consell Diocesà no serà una institució permanent, sinó ocasional, no cal crear cap estructura adient. Un secretari permanent, ajudat d'alguns pocs col·laboradors quan ho necessiti, assegurarà la necessària continuïtat entre les sessions successives, i sobretot serà el promotor i coordinador del treball durant cada sessió. Provisionalment ho farà —per tal de posar-ho en marxa— la Secretaria General.

Aquesta fórmula, suggerida pel M.P. «*Ecclesiae Sanctae*», fa

- a) que el Consell no neixi com una superestructura diocesana més;
- b) que no carregui el calendari de dates periòdiques a termini fix amb reunions i activitats;
- c) que la Diòcesi sencera estigui, normalment sempre oberta a successius estats semblants als de Sínode o Concili;
- d) que hi puguin participar, cada vegada, les persones més preparades;
- e) que, per tant, sigui de si una fórmula viva i operant i també àgil;
- f) que sigui semblant a la que la Santa Seu ha adoptat per al Sínode de Bisbes.

La primera sessió

La segona pregunta de la Consulta demanava el parer sobre la proposta del tema que podria ser objecte de la primera sessió del Consell Diocesà de Pastoral. S'expressava així:

«Els diferents ministeris (diaconat, catequistes, animadors de la pregària, serveis de caritat, etc.) en la situació concreta de cada comunitat.»

La formulació a què, escoltats els diferents parers, s'ha arribat i que em plau de presentar com a objectiu de la primera sessió del Consell Diocesà de Pastoral, és la següent: *L'Església que hem d'anar fent entre tots* (1a. part). *Els ministeris dins la comunitat eclesial: preveres, diaconat permanent, catequistes, animadors de pregària, etc.* (2a. part).

La primera part d'aquesta segona pregunta és un afegit, fruit de la consulta. En realitat és com l'explicitació i pressupòsit necessari del tema que es va proposar, el qual queda com una segona part. Aquest, doncs, i així formulat en les seves dues parts, és el tema sobre el qual invito tots a treballar.

El document-base: Església i ministeris

El tema va quedar bàsicament concretat en un document de treball del Consell de Direcció (BOA 85 [1977] 173-179 i Doc. d'Església, núm. 262). El document ha estat llargament divulgat i estudiat a diversos nivells. Ha tingut també un cert ressò a la premsa extradiocesana. El seu títol és «Problemes i perspectives pastorals de l'Arxidiòcesi de Tarragona». En el nostre llenguatge col·loquial, moltes vegades en diem els «fulls grocs».

Sens dubte que caldrà tenir-lo present com a document bàsic, des del començament i durant tot el temps de reflexió i realització de la primera Sessió del Consell Diocesà de Pastoral.

La reflexió del document arrenca d'on creiem que cal que arrenqui allò que ara encomanem al nou Consell de Pastoral: «prendre consciència del moment present» de la nostra Església, ja que algunes indicacions són «prou greus per explicar també algunes coses. Per exemple: la simple situació i previsió estadística del clergat, i el poc que (no sempre per culpa nostra) hem estat capaços de fer, amb bon estil, els primers deu anys del Concili».

Ara bé, el fil de la reflexió porta a rellegir certs punts bàsics d'Eclesiologia, que el document pressuposa, i els consegüents sobre comunitat i ministeris a la llum del Vaticà II, que el document explicita perfectament.

Quant als primers, els d'Eclesiologia, podem dir que ens són prou coneguts. Fa temps que no els perdem de vista.

L'Església és el Poble de Déu, complex, compacte i sagrat.

Tots els creients en Crist, pastors i laics, en formem part des del nostre baptisme.

En la seva profunda realitat és un misteri de comunió de tots en la vida de Crist Ressuscitat. L'Esperit Sant, que el va ressuscitar, n'és l'ànima, la llum i la força.

Per això és com un cos, únic en vida i diferenciat en membres. Crist n'és el Cap. Com que és cos viu no hi ha membres passius. Tots hi tenen la seva especial part activa. Tots són proporcionalment corresponsables de l'acció comuna.

Per aquesta realitat-misteri, l'Església és el do del Pare. És l'instrument per fer tothora present i actual Jesucrist en el món, com a causa d'unitat, d'alliberament i de salvació definitiva per a tothom.

Per tant, tots hem d'aprendre a fer-hi allò que, pel bé de tots, ens pertoca, segons la vocació que Déu ens hi ha donat. Cal superar fraternalment les preocupacions individualistes o de grup, i aportar humilment tot el que tinguem de positiu. Cal obrir-se amb sentit missioner de servei i de diàleg a la vida i obra que és de tots.

La comunitat resultant, així edificada en caritat, ha d'ésser, segons ens digué el Diví Mestre, el gran motiu i la gran condició perquè el món cregui.

Ja fa anys que ens hem acostumat a resumir tots aquests conceptes amb la frase, esdevinguda gairebé «slogan»: *Tots som Església*, frase que sempre hem intentat de traduir pràcticament

amb la fórmula, també resumida, de fer créixer en tots nosaltres el *sentit de pertinença a l'Església Local*.

Els punts segons, també bàsics, els de **comunitat i ministeris**, que fan referència més directament a la segona part del tema, potser no els tenim tan treballats. Vénen ben indicats, i amb suficient bibliografia, en el citat document de treball o «fulls grocs». Us hi remeto. De fet tots arrenquen de la solemne afirmació del Vaticà II: «A l'Església hi ha diversitat de ministeris, però unitat de missió» (A.A.2).

El document sintetiza els possibles ministeris així: «Aquests ministeris seran amb freqüència els serveis institucionalitzats que la caritat i la responsabilitat comuna promou entre els fidels: assistència caritativa, educacional, tècnica, que els creients poden prestar-se entre si i a la societat. Altres vegades es tractarà d'aquells oficis públics institucionalitzats (episcopat, presbiterat, diaconat; altres que l'Església pugui consagrar amb la imposició de les mans) que comporten, a part del carisma propi del subjecte, el sagrament o un determinat ritu» amb missió especial (b.c.n. 2,3).

Cal precisar que, a més d'aquest nostre document-base, serà convenient ampliar la documentació amb d'altres treballs publicats. El mateix document se'n fa ressò i dona abundants cites i bibliografia, tot notant que «la bibliografia sobre aquest punt és enorme, ja que es tracta d'una qüestió prou estudiada per l'exègesi i la teologia». Per a facilitar l'estudi, oferirem uns adients documents de treball preparats amb aquesta finalitat.

Convocatòria de la primera sessió

I de cara ja a la primera sessió, que serà treball del curs que estem començant, proposo i demano les coses següents:

a) Demano formalment a cada Consell de Pastoral existent (tant parròquies, com arxiprestats, com de zona) que dediquin les sessions que calguin a estudiar el tema.

b) A més, a cada parròquia el Consell de Pastoral o, en el seu defecte, el Grup parroquial de Consulta o les persones que, a judici del Sr. Rector, ho puguin fer, es responsabilitzaran d'organitzar l'estudi del tema dins de la seva comunitat o àmbit parroquial. I per això, 1r: invitaran a participar-hi la major part possible de persones. 2n: formaran grups d'estudi. 3r: aniran revisant la marxa de l'estudi amb els representants de cada grup de

treball. 4t: estaran en contacte sovintejat amb la secretaria del Consell a fi de coordinar el treball a tots els nivells.

c) Espero també la col·laboració de les comunitats religioses. La Delegació Diocesana de Religiosos amb el seu Consell sabrà trobar, d'acord amb la Secretaria, la manera més eficient de realitzar-ho. De la mateixa manera, demano a la Delegació de Laics la col·laboració especial dels moviments de laics més interessats en el tema.

d) Una vegada hagi madurat l'estudi del tema en els grups de reflexió, aquests participaran a la reunió diocesana per mitjà de representants, elegits de la manera més proporcional possible.

En document a part, i oportunament, es reglamentaran les presents bases. N'encomanem la preparació a la Secretaria, la qual està al servei de tots.

Per tant, dono per convocada la primera sessió del Consell de Pastoral de la nostra Arxidiòcesi, a celebrar aquest curs.

La convocatòria és una invitació cordial i esperançada dirigida a tota l'Església de Tarragona, a tots i a cada un dels seus membres, clergues, religiosos i laics. I si calgués fer alguna diferència, la faria, augmentant-ne fins i tot, si es vol, l'afecte i també l'esperança, als laics, als fills benamats que constitueixen «els grans rengles del Poble de Déu», i que massa vegades, per causes sovint complexes, potser es troben passius i absents en la tasca de fer present Jesús al món. La radical igualtat de tots els creients batejats fa que pastors i ovelles tinguin una radical igualtat en dignitat i acció apostòlica (L.G. 32) en l'Església, que és el gran cos social de Crist, vertebrat en unitat pel manament de l'amor.

El Consell Diocesà de Pastoral en pot ser un bon instrument. És de tots. Accepteu-lo. L'experiència ens anirà ensenyant com perfeccionar-lo. El creem amb constitució oberta.

Avançarem, si Déu vol. No oblidem, però, que només ho farem a mesura que avancem en la fe i vivència del sentit comunitari d'Església. Això suposa tota una no pas fàcil educació personal i col·lectiva, que per a molts, i una mica per a tots, ens és tot un canvi de mentalitat.

Fem-ne objecte d'atenció i de pregària. Fins i tot de contemplació. En últim terme és fer atenció i contemplació del mateix misteri de Crist. La cosa més bella.

Santa Maria, en aquest any de tantes celebracions marianes coincidents, ens hi ajudarà.

Tarragona, 8 de setembre del 1979, festivitat de la Nativitat de la Mare de Déu, Patrona Principal de la nostra Arxidiòcesi.

UN ANY DE REFLEXIÓ

JOAN PUJOL

El títol que he escollit per a presentar aquest informe sobre el fenomen assembleístic al nostre bisbat vol resumir la nostra experiència i la nostra tasca en el tema que ens ocupa. Mentre a Barcelona se celebrava l'Assemblea diocesana, a Girona es posava punt final al Pla de reflexió pastoral amb la cloenda de la Jornada diocesana de Pastoral i a Tarragona s'anava formant, amb la participació de tots, el Consell diocesà de pastoral, nosaltres, amb el protagonisme del Consell presbiteral i el Consell de pastoral, hem fet un any de reflexió sobre la conveniència i les possibilitats de qualsevulla fórmula que signifiqués una reflexió i una actuació a nivell diocesà. D'aquí el títol que encapçala aquesta crònica.

Els orígens

El Consell presbiteral es reuneix normalment tres vegades l'any. En començar el curs per a rebre les programacions pastorals dels diferents arxiprestats i de les delegacions diocesanes, assenyalar objectius prioritaris i encetar l'estudi de temes pastorals, que enguany han estat el de l'assemblea, sínode o altra forma de participació diocesana, el dels allunyats o no practicants, l'atenció pastoral als pobles petits i la pastoral escolar. A mig curs, per a reflexionar sobre els temes proposats. I, a final de curs per a fer una avaluació global del treball als diferents arxiprestats i delegacions i treure les conclusions dels temes estudiats durant l'any.

Fou en la reunió de final de curs de l'any passat, els dies 25 i 26 de juny de 1979, quan, arran d'una reflexió sobre la situació i la problemàtica del clergat, es llançà la idea de la conveniència de fer una revisió, a la llum del Concili Vaticà, sobre la vida eclesial del clergat i de tota la comunitat diocesana. S'apuntà la idea de fer una assemblea, un sínode o quelcom semblant al que estaven fent a Girona. Una comissió de ponèn-

cia, integrada per quatre preveres quedà encarregada de presentar un avantprojecte sobre «Diferents modalitats de reflexió i participació diocesana».

La lenta maduració de la ponència

Els membres de la comissió de ponència començaren la seva tasca de recerca de materials, d'estudi d'experiències, de contactes amb Barcelona i Girona... La normal dispersió de l'estiu no facilità gaire el treball de posada en comú. Així arribàrem a la sessió d'octubre del Consell presbiteral en la qual es féu una primera aportació sobre el sínode diocesà: què és i què suposaria avui la seva celebració després del Concili Vaticà II. El Consell va demanar a la comissió de ponència que presentés altres possibilitats de participació diocesana.

En la sessió de març de 1980, la comissió de ponència, sota el títol de «Diferents modalitats de participació diocesana» presentà aquestes cinc formes concretes:

1. *Sínode diocesà*. Naturalesa i finalitats. Manera de procedir. Principals temes que hauria de tractar. Duració. Organització. Raons de la seva conveniència.

2. *L'Assemblea diocesana*. Connotacions eclesials de l'Assemblea diocesana. Objectius. Organització. Temes d'estudi.

3. *Pla de reflexió pastoral*. Presentació de l'experiència feta a Girona.

4. *Vers un Directori diocesà de pastoral*. Antecedents. Conveniència. Suggeriments de cara a la seva realització comptant amb la participació diocesana.

5. *Pla de reflexió i actuació conjunta dels Consells i organismes diocesans*.

Aquestes diferents modalitats de participació diocesana foren llargament debatudes pel Consell i finalment cada membre manifestà la seva opinió a través d'un qüestionari, les preguntes i el resultat del qual foren els següents:

1. *En quina mesura et sembla convenient posar en marxa al nostre bisbat algun tipus de «reflexió i actuació diocesana»*: moltíssim (0), molt (14), bastant (6), regular (1), poc (2), gens (0).

2. *Quins avantatges o elements positius subratllaries?*. Per ordre de preferència s'assenyalaren aquests: revitalització de la vida diocesana; corresponsabilitat; reflexió sobre la pastoral diocesana; promoure la unitat pastoral; conèixer la realitat; ac-

tualitzar la doctrina conciliar; animar els preveres en el seu ministeri; participació dels religiosos i els seglars.

3. *Quins inconvenients, perills o elements negatius subratllaries?* Manca de gent preparada; poc realisme pastoral; ser massa «abstractes»; por d'excessiu dirigisme; perill de divisions i de tensions; massa reunions; manca de temps; paralització d'activitats actuals.

4. *Quina de les «modalitats» de participació diocesana et sembla millor al nostre bisbat?:* Sínode (0), assemblea diocesana (5); pla de reflexió pastoral (10), directori diocesà de pastoral (7), pla de reflexió i acció conjunta dels organismes diocesans (1).

L'opinió del presbiteri diocesà: un canvi de clima?

Feta aquesta primera consulta, el Consell decidí de fer una consulta a tots els preveres diocesans, així com també de demanar el parer del Consell diocesà de Pastoral.

La consulta al presbiteri diocesà tingué lloc durant la cinquantena pasqual. Es trameté a cada prevere la ponència, la reflexió feta pels membres del Consell presbiteral i el qüestionari, al mateix temps que es demanava als arxiprestos que estudiessin el tema en una reunió arxiprestal. Fou debatut a gairebé tots els arxiprestats, però a l'hora de contestar el qüestionari hi ha hagut un alt grau d'abstencions. Només un 19 % (25 de les 133 paperetes tramesses foren contestades) envià la seva resposta, en bona part coincident amb el parer del Consell presbiteral.

Vegeu el resultat de les qüestions primera i quarta. Es considera convenient alguna actuació global d'algun tipus: moltíssim (3), molt (11), bastant (9), regular (1), poc (0), gens (1). Com a modalitat, hom prefereix: sínode (1), assemblea (3), pla de reflexió pastoral (16), directori de pastoral (2), reflexió i acció conjunta dels organismes diocesans (2).

El desinterès que palesen les poques respostes a la consulta feta dona peu a fer una sèrie de reflexions.

1. En primer lloc ha canviat molt la situació del clergat en aquests darrers deu anys. En números rodons, avui som cent preveres menys i tenim deu anys més a sobre. Només cinc han estat ordenats durant aquests darrers deu anys. Aquell entusiasme, i àdhuc en alguns casos apassionament, que tingué

lloc durant la preparació i la celebració de l'Assemblea conjunta de preveres, avui sembla impensable.

2. En segon lloc cal reconèixer que s'ha fet molt camí durant aquests anys de pontificat del bisbe Joan. La llista seria molt llarga però val la pena citar alguns exemples:

- nova organització del bisbat, centrada fonamentalment en la promoció pastoral: Vicaris generals i de Pastoral, Delegats de Zona, onze Delegacions diocesanes amb els seus programes pastorals renovats d'any en any;

- tasca dels Consells diocesans: El Consell presbiteral amb una trentena de reunions i l'estudi de més de cinquanta temes pastorals i referents a la vida i el ministeri dels preveres. El Consell de Pastoral en el qual estan integrants representants de tots els Consells pastorals parroquials (onze) i de tots els Moviments apostòlics i de les Delegacions amb participació seglar. El Consell d'Economia, que ha portat a terme una veritable tasca de bona administració dels béns diocesans i d'atenció a les necessitats dels preveres i de la pastoral;

- dinamització dels equips arxiprestals, amb els quals el bisbe es reuneix cada any i que programen i avaluen conjuntament llurs programes pastorals;

- finalment hi ha hagut una veritable atenció als preveres i als seus problemes pastorals, econòmics i de formació permanent.

Tot això fa que el clima —i per tant l'interès per a portar a terme una acció com la programada— sigui ben diferent del que motivà l'Assemblea conjunta. En rellegir avui les conclusions i els dissenys manifestats aleshores, hom s'adona que en la seva immensa majoria han estat realitzats, almenys en el que depenia de la nostra mà.

Impressió personal

Tanmateix i, malgrat el resultat de la consulta, hi ha en l'ambient un veritable interès. Com a mostra dono la meua impressió personal després d'haver assistit darrerament a tres reunions de preveres:

En un recés —revisió de final de curs amb els preveres del sud del bisbat (una tercera part del clergat, corresponent a sis dels quinze arxiprestats), la majoria manifestaren que el resultat palesa una situació ben diferent de la de fa deu anys: els

preveres estan més enfeinats i no esperen coses massa espectaculars. Desitgen que es faci quelcom, però que sigui senzill i sense que suposi una paralització del que es porta actualment a terme i del treball que ja tenen programat els arxiprestats i les delegacions.

Amb motiu de la Visita pastoral a un arxiprestat, també es manifestà aquest interès de no oblidar el que ja s'està fent a cada lloc, tot i desitjar que es fes quelcom de manera senzilla i sense massa pretensions.

Finalment, en una reunió del col·legi d'arxiprestos, després de manifestar llur sorpresa davant el resultat de la consulta, es demanà que es fes quelcom, que fos senzill i que hi prenguessin part activa tots els organismes diocesans i els grups establerts (grups arxiprestals, consells parroquials, delegacions...) a més dels grups espontanis que vulguin formar-se, de manera que aquesta reflexió i actuació diocesana suposés no un fre sinó una dinamització de tots els organismes i de la pastoral diocesana.

Fins aquí la crònica del treball fet i algunes reflexions, o més aviat constatacions, de la situació. Com deia al principi, «un any de reflexió». Quin serà el futur? Es farà algun tipus de concertació diocesana? Quina «modalitat» s'escollirà? La resposta està pendent de les deliberacions del proper Consell de Pastoral i del Consell presbiteral. Hom intueix que es farà quelcom i que serà positiu. Amb aquesta il·lusió hem parlat tots durant aquest curs d'una possible reflexió i actuació a nivell diocesà.

La Seu d'Urgell, juny de 1980.

VIC:

UNA PRIMERA TROBADA

JACINT ANGLADA

El bisbat de Vic és geogràficament com una mena de mitjó inflat pel mig i allargassat pels extrems, amb quatre comarques ben definides: Ripollès, Osona, Bages i Anoia. Com que Moià es troba al mig del mitjó, resulta que, sense haver-s'ho dit ni proposat, s'ha transformat en el lloc de la majoria de les nostres trobades pastorals. Amb aquestes quatre comarques força definides i no massa grans, la gent fàcilment es coneix i es relaciona. I tot plegat fa que el nostre bisbat, per les seves condicions humanes i geogràfiques, sigui com una gran família.

A Moià, doncs, ens vam trobar una colla de preveres amb responsabilitat pastoral a nivell diocesà. Era la primera trobada que fèiem. Ens va servir per a constatar el treball que es va fent a cada delegació i que sovint és ignorat o desconegut, i també ens va ajudar a conèixer-nos una mica més i millor. Aquesta trobada de delegats i consiliaris diocesans va ésser un petit graó per a aconseguir allò de què parlem tant i que tant desitgem: la pastoral de conjunt.

Hi vàrem ésser presents, a més de l'equip de la Vicaria de Pastoral, els delegats o consiliaris de Catequesi, Clergat, Ensenyament, Pastoral Familiar, Mitjans de Comunicació Social, Pastoral Obrera, Hospitalitat de Malalts, Pastoral Sanitària, Escoltisme, Full Diocesà i Moviment Rural de pobles i comarques.

Constatacions

Pràcticament la trobada va consistir a exposar el treball que es fa a cada Delegació o Consiliaria. D'aquesta posada en comú, que ens va ocupar unes tres hores, en podem fer unes primeres *constatacions*:

- que es treballa molt i amb ganes de fer-ho bé;
- que no hi ha motiu per al desànim. La realitat exposada ens porta a l'esperança i a l'encoratjament;

— que, si estem atents al creixement de les nostres comunitats i de les persones, hi descobrirem constantment senyals d'una vida renovada i renovadora. Cal vetllar aquesta vida;

— que saber escoltar l'altre i valorar el seu treball, ens ajudarà uns i altres a créixer en la comunió.

En l'exposició del treball que es fa, vam descobrir una colla de realitats de vida d'Església, que cadascú, al seu nivell i des del seu lloc, va potenciant i tirant endavant. És una riquesa d'experiències. No les puc pas exposar ara. Seria massa llarg.

Però sí que convé valorar les intuïcions o *possibilitats de pistes de treball*, de senyals de vida que hem d'atendre amb preferència pastoral.

Cinc línies d'avenç

1. En el conjunt del treball que es va fent, s'hi observa tot un *esforç de clarificació* de postures, prioritats i objectius de la tasca pastoral. Aquest esforç ajuda a madurar les persones i a enfortir els grups i les comunitats.

2. Comença a haver-hi algun grup, principalment de joves, que no pot ser atès per falta de consiliari. Els Moviments són els qui més ho constaten. Això sap greu.

Què fer? Lamentar-nos? No. Encomanar-ho a Déu? Sí, s'ha de fer. Campanya vocacional? També, però va per llarg.

I els laics? És que encara no han arribat a la majoria d'edat? Quina confiança els tenim? La nostra Església encara és molt clerical, massa clerical. Allò de l'Església Poble de Déu, va entrant tan poc a poc...

Falten consiliaris: ¿No és hora de començar a confiar i a preparar *laics cristians per a consiliaris* dels seus propis grups?

Als pobles de pagès el capellà acostuma a ésser el pal de paller de la vida de la comunitat i sovint de la vida del poble. Quan el poble queda sense capellà, s'acaba normalment la vida de la comunitat.

¿És que el pal de paller no hauria d'ésser la mateixa comunitat? ¿No convé refermar les petites comunitats cristianes d'aquests pobles de pagès, educant els laics perquè assumeixin la responsabilitat pastoral que els correspon i així pugui *continuar la vida de la comunitat*? Al nostre bisbat comença a haver-hi petites realitats. Ens adonem que la teologia dels *nous ministeris* pot tenir aplicacions ben concretes.

3. Fa poques setmanes a la Cova de Manresa vam fer la III Jornada de Pastoral Obrera. Mn. Josep M. Rovira i Belloso ens hi va acompanyar, com a teòleg, perquè recollís el que s'aportava i ajudés a il·luminar-ho des d'una reflexió de fe. I, entre altres coses, ens va parlar de la pastoral de manteniment i de la pastoral de creixement.

Aquesta idea, la vam aportar a la trobada de Moià. Podríem dir que la pastoral de manteniment és aquella que bàsicament es preocupa per mantenir un quadre clerical que assegurí la catequesi i els sagraments. La pastoral de creixement s'orienta a fer que les persones i els grups, partint de la seva pròpia vida i de la seva experiència temporal, vagin creixent en la descoberta de Jesucrist, capaç de transformar persones i estructures.

Ja sabem que, ni l'una ni l'altra, no les podem mesurar amb precisió matemàtica; l'una i l'altra s'interfereixen. Però aquestes dues maneres d'entendre la pastoral i de treballar-hi sí que queden força marcades.

Ens preguntem: el nostre treball pastoral i la pastoral del nostre bisbat en general, *¿són més aviat pastoral de manteniment o pastoral de creixement?*

4. Constatem un fet: *grups que han millorat perquè s'han renovat.*

La permanència durant molt temps de les mateixes persones en els llocs de responsabilitat del grup, del moviment o de la comunitat, fàcilment i de manera imperceptible, pot portar a un estancament progressiu fins a fer que els senyals de vida siguin mínims o nuls.

Renovar per renovar, no té cap sentit. Renovar per a donar entrada a gent nova, renovar per a acceptar la descoberta de noves maneres de viure la fe, renovar per a donar pas a una vida rejoyenida, val la pena de fer-ho, s'ha de fer, encara que sempre comporti un risc.

5. En el conjunt de la nostra Església diocesana com a col·lectiu pastoral, quan parlem o tractem sobre temes que cremen en aquest moment actual (política, democràcia, qüestió social, món obrer, atur, joventut marginada...), *¿ho fem potser més a partir d'unes idees apreses, d'una teologia estudiada, que no pas a partir d'una pràctica, d'una realitat de diàleg i de presència?*

Constatem, per aquesta manca de presència-diàleg en la vida del poble, que els nostres plantejaments doctrinals, les nostres

orientacions cristianes poden xocar amb les realitats concretes del nostre món secular.

Quina atenció posem a la vida del poble? Com hi som presents? Els cristians i les nostres comunitats ¿viuen, vivim, el moment present? L'anunci de la Paraula ¿és il·luminador de les realitats temporals?

Em sembla que aquests són els punts més interessants de la nostra trobada de Moia. En el seu conjunt hi ha uns signes de vida.

I per acabar, una referència a tot el treball perseverant de les comunitats parroquials del bisbat. Aquest final de curs és testimoni del treball que s'ha fet.

Som l'Església de Vic que anem caminant enmig del món, amb les limitacions dels homes que la formem, amb ganes, però, de respondre amb docilitat a la crida de l'Esperit.

ASSEMBLEES

A RIPOLL I IGUALADA

XAVIER COLL

Afortunadament són força les parròquies que de tant en tant convoquen reunions generals, dites assemblees, a fi de revisar la **marxa de la comunitat**, refer les directrius, plantejar noves rutes i **fer camí decidits cap al Regne**. En moltes, per mor de les circumstàncies ambientals —nombre de feligresos, periodicitat de les trobades, etc.— queden reduïdes a un sol dia de contacte i de revisió, encara que ambientades abans per qüestionaris i convocatòries.

Per això, malgrat que podríem consignar ací les assemblees parroquials de diverses comunitats, ens limitarem a esmentar-ne dues que, per les seves especials característiques, poden ajudar d'altres pobles a treure'n idees i tirar endavant algunes realitats.

Una és l'Assemblea Parroquial de Ripoll, que durà tot un any i que suposà la convocatòria i moviment de molta gent, i desembocà en unes conclusions que abastaven tota mena de treball apostòlic. L'altra, ubicada a Igualada i anomenada Assemblea de Cristians, molt recent en el temps, i que té la circumstància peculiar d'anar dirigida molt directament al jovent i a la seva problemàtica eclesial. Amb això, evidentment, no volem menystenir les diferents assemblees d'altres parròquies, sinó donar només un, o millor, dos botons de mostra, amb la confiança que l'Esperit bufa on vol i allà on vol i per sort, no se circumscriu a les precisions geogràfiques o valoratives. Dit això, anem a concretar.

I. ASSEMBLEA PARROQUIAL A RIPOLL: UN ANY DE FEINA

Certament, un any —de l'abril del 78 al maig del 79— durà el desenvolupament de l'Assemblea convocada a la Parròquia de Ripoll, encabint en aquest temps llargues estones de diàleg i de coneixença mútua, espais de pregària i una inquietud comuna per no quedar estancats sinó per avançar il·lusionadament. Per bé que

la materialitat dels contactes queda un xic lluny en el temps, els fruits que se'n dedueixen han de perdurar en el present i en el futur. Vegem-ne les diferents etapes.

Itinerari: tres etapes

PRIMERA ETAPA: *Punts bàsics.* Eren aquells en què calia estar d'acord com a fonament i punt constant de referència en tota la tasca que s'havia de dur a terme: l'estudi de la Bona Nova de l'Evangeli per part de tots els grups cristians de la comunitat. El treball consistí a redescobrir en grup allò essencial que hi ha a la nostra fe i que de tant en tant convé posar en relleu perquè l'Evangeli continuï essent un senyal per als homes del nostre temps. Els nuclis que es van ressaltar foren: la fe és l'acceptació personal del Crist, viscuda i expressada en comunitat; la fe no són paraules boniques i sentimentals sinó el compromís d'estimar amb joia i esperança tots els homes; la fe és l'acceptació personal del Crist, viscuda i expressada també en l'autèntica festa cristiana. Per això les celebracions han de ser participades per tots.

SEGONA ETAPA: *Revisió parroquial.* A partir dels esmentats punts bàsics, calia fer una crítica seriosa de la realitat de l'església local, concretada en la pregunta: ¿La nostra església s'assembla o no a la comunitat fundada i volguda per Crist? Primerament es treballà el tema per grups per passar tot seguit a estudiar i prendre consciència d'una llarga llista tant dels errors que calia corregir, com dels encerts que calia refermar. És a dir, sortiren a la llum, sense mitges tintes, tant els aspectes positius com els negatius que són una constant en tota comunitat, afirmant una capacitat de crítica constructiva com a conseqüència d'una revisió pròpia que tantes vegades costa molt de fer. Així s'acabà la segona etapa, també d'un trimestre.

TERCERA ETAPA: *Projectes concrets.* Una vegada presa consciència de la realitat eclesial en què es vivia, calia anar a cercar nous grups de treball. Era una etapa considerada especialment pràctica i operativa. Conscients tots plegats dels camps en els quals cal treballar amb més urgència, arribava l'hora del compromís, l'hora de posar mans a l'obra allà on cadascú se sentís especialment cridat o amb especials aptituds per aportar-hi el seu esforç. Durant aquesta etapa s'estudiaren les línies a seguir en el camp respectiu.

L'any passat per Pasqua tingué lloc la trobada final d'aquesta tercera etapa, d'on sortiren els projectes de renovació concrets i definitius, juntament amb les persones compromeses a treballar-hi. Prèviament s'havien indicat deu camps d'activitat apostòlica, tot convidant els cristians a apuntar-se en algun d'ells.

Els grups d'activitat apostòlica

Havia arribat el moment de donar una resposta pràctica a tot el treball de l'Assemblea. Era l'hora dels compromisos fermes amb objectius ben clars i definits, l'hora d'actuar (les paraules ja eren dites), l'hora de l'amor d'obres i de veritat. No era el punt final sinó el punt de partença.

I la comunitat parroquial de Ripoll es posà en marxa recolzada en aquests grups:

— *Promoció de grups*: Fomentar trobades de formació i promoció cristiana, a través de catequesi, associacions de pares, preparació al matrimoni, etc.

— *Catequesi*: Renovació del secretariat i campanya per formar catequistes. Atenció a la catequesi d'adults.

— *Litúrgia*: Estudi de mitjans per a una participació més viva i activa en les celebracions eucarístiques.

— *Allunyats*: Preocupació pels cristians allunyats amb una atenció especial a les parelles que festegen i als pares que demanen el baptisme per a llurs fills.

— *Jovent*: Concretar unes trobades de reflexió i estudi, d'on surti una planificació d'activitats per a joves i adolescents.

— *Missions*: Fomentar la consciència misionera parroquial, tot organitzant actes informatius i mantenint contactes amb missioners diocesans.

— *Malalts*: Creació de responsables de sector a fi que cap malalt no passi desapercebut i sense atenció cristiana.

— *Càritas*: Col·laboració amb les entitats públiques de caire social, campanya de socis i procurar contactes personals més freqüents i directes amb els beneficiaris d'aquest servei.

— *Full parroquial*: Procurar que sigui el portaveu de la vida de l'església a la vila.

El rostre que volem per a la nostra Església

Aquests són, doncs, els projectes concrets, fruit de l'Assemblea. Malgrat tot, eren necessàries unes línies de fons, uns carils, pels quals s'havia d'avançar, si no es volia que tot es quedés només en bona voluntat. Els grups es preguntaren: *Quin ha de ser el rostre de l'Església d'avui aquí?* Com a resposta sorgí el compromís d'avançar en aquests aspectes: 1. Fer el pas d'una fe individualista i tancada a una fe viscuda i expressada comunitàriament: la Parròquia. 2. Fer el pas d'una fe massificada i rutinària a una fe personal i compromesa: resposta lliure a Crist. 3. Fer el pas d'una Església tancada sobre ella mateixa a una Església oberta a tots els ambients. 4. Fer el pas d'un culte ritualista a un culte festiu, dinàmic i comunitari: trobada festiva de la comunitat amb el Crist. 5. Constituir un Consell de Pastoral que aglutini i impulsi la comunitat.

Amb aquestes proposicions es tancava la feina concreta de l'Assemblea parroquial, iniciada amb els millors auguris i acabada amb una realitat esperançadora. Tot seguit es posà en marxa el Consell Parroquial de Pastoral per a impulsar la realització dels projectes, mantenir clares les línies bàsiques i conjuntar totes les tasques dels grups.

La crònica, potser una mica llarga, de l'Assemblea arriba al final. Dels fruits que se'n segueixin en té cura l'Esperit. Nosaltres sols hem constatat la realitat objectiva. I si algú en treu idees o suggeriments per a impulsar un desenvolupament d'actuació de la fe, més que bé! Serà un nou servei de l'església de Ripoll, a l'Església que tots formem.

II. IGUALADA: TRES ASSEMBLEES I ESCAIG

Tres són ja les Assemblees de Cristians fetes a Igualada, amb la participació de sacerdots, religiosos, religioses i laics. Tingueren el seu inici durant els tres primers mesos de l'any 1979, en coincidència amb el Simposi del nostre Centre d'Estudis Pastoral.

A la primera Assemblea intervingué un grup de laics, que feren un resum de les propostes en el transcurs de l'acte. Es tractava de laics que treballen en el camp de la catequètica, l'escoltisme, equips de matrimonis, i l'HOAC, junt amb alguns religiosos i sacerdots. Darrerament s'hi ha afegit el delegat de pastoral de zona.

La segona Assemblea, que va tenir lloc el desembre de l'any

passat, va tractar del tema «Moviments, parròquies i comunitats de base», sota la presidència del Vicari Pastoral del Bisbat.

Més recentment, el 21 de març, tingué lloc la tercera Assemblea. Els treballs giraren entorn del tema: «Quina imatge d'Església donem a Igualada davant d'un món jove?» Es feren unes enquestes entre joves de B.U.P. i altres de diferents grups eclesials o no eclesials. Intentem de fer-ne un resum.

Jesucrist, Església-parròquia, Missa

Les preguntes foren sobre tres temes fonamentals: Jesucrist, Església-Parròquia i la Missa.

Sobre Jesucrist i la seva atracció, les respostes s'inclinaren per destacar-ne els valors de pau, amor, bondat, personalitat, llibertat, veritat, senzillesa... i el compromís de Crist en la lluita i l'enfrontament fins a deixar-se matar. Per això un cristià ha de ser una persona que estimi, que es doni als altres, que sigui lliure, sincera, pobre... I ens ha de conduir a viure un cristianisme amb un afany de millorament, de compromís, de trobar sentit a la vida, a través de l'amistat, trobades i convivències.

L'Església hauria d'ésser pobre, oberta, senzilla, més profunda, menys rigorosa, més alegre, acollidora i oberta a la participació de tots els cristians, sense por que no deixin avançar. Concretant el tema en la parròquia, les respostes se centren majoritàriament en el desenvolupament de la celebració eucarística, lamentant la poca participació i cert encarcament. Molts parlen d'incrementar la participació en la missa i altres celebracions, i donen molta importància, per al millorament de la parròquia, a la catequesi, als moviments i als consells parroquials. Quant als capellans, esperen que siguin iguals a les altres persones i que ofereixin consell i ajuda, amb confiança i comprensió envers els problemes del jovent. I tot amb una unitat de paraula i de vida.

Sobre la Missa, alguns diuen que és un ritu rutinari dels que hi van, altres tenen una visió molt individual i diuen que és un espai de temps en què un pensa en la seva vida particular i es posa en contacte amb Déu. N'hi ha tenen una visió més comunitària, i posen l'accent en la missa com una reunió dels qui creuen en Jesucrist per anar-lo descobrint i veure el que espera de nosaltres. L'assistència a missa és explicada o per motius d'obligació, o per motius personals (per exemple, la necessitat de trobar-se amb Déu i apropar-s'hi), o en el sentit més comunitari

de la trobada de tots els cristians per celebrar el que creiem. Els qui no hi van alleguen la falta d'actualitat del ritu, l'avoriment, i el motiu, tantes vegades repetit, de la hipocresia d'alguns dels assistents. Hom valora, però, el cant i la participació en les eucaristies, bo i destacant, també, la monotonia i la rutina d'algunes, i demana tant als sacerdots com als laics que donin a la celebració la importància que es mereix.

Finalment, els joves afirmen que hi hauria d'haver unes celebracions especials per a ells, ben vives, ben participades, que els ajudessin a descobrir Jesucrist. Amb una joiosa participació a fi que tots ens hi trobéssim més bé.

L'Església davant els joves

Aquesta tercera Assemblea de Cristians, també fou precedida d'un qüestionari sobre els aspectes positius i negatius que l'Església a Igualada presenta als joves. Entre els primers, sobresurten petites realitats a les parròquies, a les catequesis, a les misses; la tasca que fan els grups a trobades, moviments, escoltisme, etc., tot constatant que hi ha una preocupació i dedicació renovada d'alguns laics i clergues.

A la part contrària, hom destaca la poca coordinació i la discrepància entre capellans i entre clergues i laics; la manca de coordinació entre els qui es dediquen als joves. El testimoniatge que donen els adults és poc engrescador i no hi ha unitat entre fe i obres, dintre un ambient consumista i frívol. Els mitjans de comunicació més aviat donen una imatge d'Església dedicada a criticar i a condemnar, més que no pas a construir i a engrescar.

Què es fa o què es pensa fer per donar una millor imatge a la joventut? Les respostes indiquen que els consultats intenten formar-se, madurar en la fe i en el sentit comunitari, pregar, viure en esperit de germanor i d'ajuda, donar als fills un sentit d'Església oberta i compromesa, i procurar donar testimoniatge de Jesucrist en el medi on cadascú viu i actua. Es pensa estar ben informat, ajudar en el que es pugui, encoratjar els moviments d'evangelització, ésser presents en les iniciatives de cara a una participació dels joves en l'Església. Aquest qüestionari fou contestat per equips de matrimonis, consells de pastoral, grups de catequistes i coordinadors, grup de MUEC i de l'Hospitalitat de Lurdes.

Cap a una quarta assemblea

Cal remarcar, per posar ja el punt final, que a cada Assemblea hi assisteixen un centenar de persones i que la preparació recull l'opinió de tots els grups que l'envien. Tothom hi és convidat a treballar i no se n'exclou ningú. Per això hi participen quasi totes les forces vives, i hi ha cap a unes 250 persones interessades. Els fruits creiem que no es poden fer esperar. Actualment, ja és en marxa la quarta Assemblea, que es farà pel juny i versarà sobre el document «Propostes de treball pastoral» de la Vicaria de Pastoral de la Diòcesi, i del qual es deduiran els dos objectius prioritaris per a Igualada per al curs 80-81. La nomenada junta gestora que ha portat a terme les primeres assemblees, té la intenció de retirar-se per deixar pas a un equip de treball, elegit per via democràtica, format per preveres, religiosos, representants de parròquies, moviments i comunitats, de catequesi i de pobles o de la comarca.

Creiem que no és necessari afegir-hi res més. Tant sobre l'Assemblea de Ripoll, com sobre les d'Igualada, ens hem limitat a fer d'amanuenses i a estampar en un papers unes ratlles fredes que, sens dubte, són més encoratjadores en el mateix marc de les realitats de què han estat tretes. Tant de bo que l'Esperit animi uns i altres a avançar sense defallences cap a la realització del Regne de la fe i la justícia entre els homes. Déu sobre tot!

L'ASSEMBLEA DEL POBLE DE DÉU

A TERRASSA

LLUÍS BONET I ARMENGOL

L'origen més profund seria el desig que en els temps post-conciliars ha dut diversos moviments i grups de persones a reclamar una renovació pastoral de l'Església. A Terrassa, l'any 1977 es concretà en un moviment anomenat «Gent d'Església», promogut especialment per laics i amb la col·laboració dels preveres. Però, per un altre cantó, el fet que l'Assemblea de preveres aprovés la proposta d'una Assemblea diocesana i que el Consell de govern, a partir de la mateixa Assemblea de preveres, determinés la creació de consells pastorals a les zones, als arxiprestats i a les parròquies mogué capellans i laics de Terrassa a convocar la nostra Assemblea del Poble de Déu.

L'objectiu fonamental de l'«Assemblea del Poble de Déu a Terrassa» podria quedar resumit amb aquesta frase: «Per un replanteig a fons dels problemes vitals i reals de l'Església»; o aquesta altra: «Es tracta de veure entre tots els cristians de Terrassa allò que s'ha de fer perquè la nostra Església sigui més fidel a Jesucrist»; i encara: «Caldrà revisar les nostres estructures, actuacions i actituds». Per això la participació havia de ser al màxim d'àmplia possible per part de tots aquells que «tenen l'esperit obert cap a la construcció de l'Església». Així, amb aquestes paraules, entre altres, s'expressava l'escrit de convocatòria de l'Assemblea (21 octubre 1978).

Itinerari

1. *Preparació de l'Assemblea* (juny - octubre 1978). Una comissió integrada pel consell d'arxiprestos, uns religiosos i uns laics decideixen proposar als cristians de Terrassa de fer l'Assemblea. Un secretariat té cura de preparar-ne la temàtica, pensar-ne l'estructura i l'organització, i fixar un calendari. L'esmentada comissió s'anomena «gestora provisional».

2. *Constitució de l'Assemblea* (21 octubre 1978 - 21 gener 1979). La reunió celebrada el 21 d'octubre fou com l'obertura de l'Assemblea. Tots els cristians de Terrassa hi foren convo-

cats i s'explicà als assistents quins projectes hi havia. En aquesta data començaren les inscripcions dels grups, tot escollint el temari i nomenant els responsables, que, tots plegats, formarien la comissió definitiva. Immediatament després de la inscripció, cada grup comença a treballar.

3. *Constitució de la comissió definitiva i de la permanent; el treball dels grups i entrega dels treballs* (27 gener - 13 juliol 1979). El 27 de gener es dona per tancada la inscripció dels grups i es constitueix la comissió definitiva, la qual s'estructura en tres secretariats (interior, informatiu i resums) i la comissió permanent. Per a donar esperit comunitari als assembleistes i alimentar llur fe, el 22 d'abril hi ha una celebració pasqual. El 13 de juliol és el termini del lliurament dels treballs.

4. *Confecció dels resums* (13 juliol - 11 novembre 1979). El secretariat de resums entra en acció. No sols els trenta membres que l'integren, sinó altres persones se sumen a aquesta tasca difícil i compromesa. Es formen dotze equips. És una etapa amagada de la marxa de l'Assemblea.

5. *Lliurament del resum provisional dels treballs i lectura en el si dels grups* (11 novembre-10 desembre 1979). El lliurament es féu en una celebració joiosa el dia 11 de novembre. Un membre de cada un dels equips que havia fet els resums féu una evocació del seu treball, la qual fou acompanyada d'un cant i d'un símbol. Fins al 10 de desembre es donà temps per expressar en quins punts els grups no trobaven reflectit el seu treball.

6. *Elaboració de les propostes definitives per a ser votades* (10 desembre 1979 - 23 març 1980). El 10 de desembre, a més de presentar la conformitat o no al resum provisional, es discuteix, en una reunió de tota la comissió de l'Assemblea, si s'han de votar o no les propostes. La comissió permanent determina fer una consulta a tots els grups, que majoritàriament es pronuncien a favor de les votacions. El 27 de febrer s'aprova fer l'etapa conclusiva, a base de tres sessions de debat i un acte final. Mentrestant s'elaboren les propostes que serviran per a ser votades.

7. *Etapa conclusiva* (23 març - 1 juny 1980). El 23 de març, en una celebració eucarística presidida pel bisbe auxiliar Josep Maria Guix, es lliuren les propostes que han d'anar a debat i a votació. Els dies 12, 19 i 27 d'abril hi ha les anomenades sessions de debat. Es presenten modificacions a les propostes, s'abonen o es refusen. Una mesa modera el debat. Assisteix sempre el bisbe auxiliar. El 6 de maig s'entreguen les propostes sorgides del debat, el dia 23 es recullen les paperetes

de les votacions efectuades en el si dels grups, i els dies 24 i 27 té lloc l'escrutini, amb la participació d'unes seixanta persones. L'acte final és presidit pel cardenal-arquebisbe i el bisbe auxiliar. Consisteix en una celebració eucarística. Mitjançant uns símbols es proclamen les votacions i el compromís de posar en pràctica les propostes aprovades aplicables a Terrassa. En l'homilia, el cardenal Jubany dona autoritat a les esmentades propostes.

8. *Després de l'Assemblea.* Posar en pràctica les propostes aplicables a Terrassa (el 20 de juny, reunió per a estudiar com fer-ho) i, participar a l'Assemblea diocesana.

Organització: estructura i mètode de treball

1. *En la preparació de l'Assemblea.* La comissió gestora provisional, integrada per 9 laics, 3 religiosos, el delegat del vicari episcopal, els arxiprestos i el secretari del consell d'arxiprestos. I un secretariat, integrat per 3 laics, 1 religiosa, 1 arxiprest i el secretari del consell d'arxiprestos. Preparà la temàtica i l'organització, presentà un calendari i convocà els cristians de la ciutat a fer l'Assemblea.

2. *Ja constituïda l'Assemblea.* La comissió definitiva, integrada per tots els responsables dels grups inscrits, elegits pels membres dels grups.

Tres secretariats (l'interior, l'informatiu i el de resums) integrats pels responsables dels grups. *Funcions* dels secretariats. *Interior:* informació i aclariment de dubtes als grups; confecció del calendari; l'economia de l'A.; control estadístic. *Informatiu:* connexió amb el bisbat; relació amb les parròquies, associacions, moviments i comunitats de la ciutat i de la diòcesi i informació; atenció als mitjans de comunicació social; contactes amb altres confessions. *Resums:* recollir els treballs; elaborar els resums a nivell de proposta; recollir esmenes i omissions; redactar i publicar els treballs definitius.

Comissió permanent, integrada per tres representants de cada un dels secretariats i els delegats del bisbe de la diòcesi (prevere, laic i religiosa); total: dotze persones. *Funció* de la permanent: coordinar el treball dels secretariats i orientar la marxa de l'Assemblea.

El bisbe auxiliar i vicari episcopal presideix l'Assemblea.

3. *Mètode de treball.* L'elaboració de la temàtica ha de seguir els passos clàssics: anàlisi de la situació actual, reflexió i definició del nostre pensament i propostes d'actuació.

4. *Confecció dels treballs.* L'extensió s'aconsella que sigui d'un a cinc folis escrits a màquina i a doble espai. També s'aconsella subtitular, com a mínim a mitja plana, per tal de fer més intel·ligible l'escrit a l'hora de fer els resums, com també sintetitzar i evitar la «palla» i limitar al mínim les demostracions i les referències a autors o llibres. Es demana que el que s'escrigui siguin les conclusions raonades pel grup i no opinions del portaveu; les opinions dissidents, personals o d'uns pocs membres del grup, han de restar també reflectides amb indicació al marge de l'escrit.

Temes. Església endins

Dos grans apartats: L'Església endins, o en ella mateixa, i l'Església enfora, o en el món. Cada apartat és distribuït en cinc temes: 1.1. Com viure la fe; 1.2. La comunitat de fe; 1.3. Els responsables de les comunitats; 1.4. Com transmetre la fe; 1.5. Administració i economia. 2.1. L'evangelització; 2.2. Imatge de l'Església; 2.3. L'Església i la societat, camí de socialització; 2.4. L'Església i la modernitat; 2.5. Les altres esglésies i les altres religions. El text de cada tema acostuma a fer unes afirmacions i unes preguntes, tot presentant qüestions que cal revisar sobre les estructures, actuacions i actituds de l'Església i dels cristians. Presentem una mostra de cada tema.

1.1. *Com viure la fe.* La fe cristiana és una adhesió a la persona de Jesucrist que comporta un estil de vida i exigeix un testimoni que va més enllà del compliment d'uns preceptes morals. Ens preocupa que la Paraula de Déu i els sacraments creïn en molts cristians una sensació d'avorriment, el compliment fred del precepte dominical. Com fer que siguin veritables trobades amb Jesucrist que s'entrega per tots els homes? Ens preocupa que cristians abans actius en la vida de l'Església l'hagin abandonada. Què fer? Ens preocupen aquelles persones que viuen al marge de la vida de l'Església, però que diuen tenir fe en Jesucrist. ¿No cal una nova interpretació de les celebracions del baptisme, la primera comunió, el matrimoni, les exèquies...?

1.2. *La comunitat de fe.* La fe es viu en comunitat, en la comunió amb Déu i els germans, amb un mínim d'organització o estructura. Quin futur té l'organització parroquial? I les comunitats de base? Com fer possible una veritable correcció fraterna que vagi més enllà dels anatemes?

1.3. *Els responsables de les comunitats.* Tenen una missió de servei i no de domini. Per això no estan sobre la comunitat sinó en el seu interior, servint-la. Ens preocupa, doncs, que hi hagi preveres autoritaris, que els bisbes se'ls vegi lluny del poble, que els fidels ho deixin tot en mans dels preveres, la manca de persones disposades a ser preveres... Quines possibilitats veieu que cristians no ordenats siguin responsables de comunitats de base o comunitats més àmplies, fins i tot parròquies? Com veieu que un prevere tingui un compromís polític o sindical? ¿El celibat hauria de ser optatiu? Els bisbes, com creieu que poden estar en contacte amb la base del poble?: bisbats més petits?, viure en una parròquia? Els consells pastorals són una nova experiència de corresponsabilitat entre preveres, laics i religiosos; haurien d'existir en tots els nivells?, ¿com podrien intervenir els fidels en el nomenament dels seus pastors, preveres o bisbes? Davant la manca de vocacions de preveres, què cal fer? Com veieu que una dona pogués ser ordenada de prevere?

1.4. *Com transmetre la fe.* En el si de les comunitats es viu i se celebra la fe. Però cadascú necessita aprofundir-la d'una manera intelligent, de forma que digui alguna cosa a l'home d'avui. Ens preocupa que molts cristians que participen en la missa dominical no en vegin la necessitat, l'abandó de la fe dels joves, dels obrers, dels intel·lectuals, de matrimonis abans compromesos en l'Església. Com presentar la fe a l'home d'avui i amb quin llenguatge? ¿Com interessar tots els batejats en la necessitat d'una catequesi?

1.5. *Administració i economia.* L'Església necessita un diner. Com finançar les persones (¿cal comptar amb el treball civil dels capellans?), els serveis, els locals? ¿No cal caminar cap a una Església més pobre? ¿Ha de tenir una aportació per part de l'Estat? Per part dels fidels, ¿aportacions anònimes o subscripcions?

Temes. Església enfora

2.1. *L'evangelització.* Creiem que Jesús ha de ser conegut i estimat. Quina paraula donem de Jesús als qui el desconeixen? Què fem perquè l'Església sigui signe autèntic de Jesucrist? Quines solucions reals i concretes podem aportar?

2.2. *Imatge de l'Església.* Les escoles anomenades cristianes: quin és el seu parer? Com dur la religió a les escoles, als ins-

tituts? Els locals, ¿han d'estar al servei de les entitats civils? Els monuments, ¿han de passar a la societat civil? La caritat i les entitats benèfiques, ¿fan un servei a la societat o són un paternalisme?

2.3. *L'Església i la societat camí de socialització.* És un fet que les mútues i creixents relacions entre els homes han imposat a llur vida i acció múltiples formes d'associació i una creixent intervenció de l'Estat, superant les limitacions d'ordre privat. Quin paper juga l'Església en aquest fet actual? Quines han de ser les relacions amb les forces polítiques i socials?

2.4. *L'Església i la modernitat.* Hi ha una afirmació que es fa des del món científic i intel·lectual: «L'Església està desfasada, viu quatre segles culturalment enrera...». Tenint en compte, doncs, que l'Església s'ha de mantenir ferma en la fe de sempre, quins aspectes de la cultura moderna és més urgent que assumeixi?; quins canvis de mentalitat creieu necessaris? Com tractar el fenomen de l'ateisme? Quines pistes indicariu per a trobar un llenguatge significatiu per a l'home d'avui?

2.5. *Les altres esglésies i les altres religions.* El Concili Vaticà II ha portat l'Església a un acostament vers les altres esglésies i religions. Per això, quines són les nostres relacions amb les diverses confessions cristianes de la nostra ciutat?, i amb els altres grups religiosos? Què podem fer?

Les respostes: moderades, però progressives

La resposta dels assembleïstes. Tothom s'ha expressat amb plena llibertat i la temàtica tractada pels grups ha estat diversa, mirant de respondre totes les qüestions presentades. La majoria dels grups han preferit temes que els afectaven més personalment. Per això trobem que «Com viure la fe», «La comunitat de fe» i «Com transmetre la fe» van al davant. Pocs grups (2) han estudiat tota la temàtica. Però no hi ha tema, dels deu presentats, que no hagi estat tractat.

Com es pot veure en la presentació de la temàtica no s'ha volgut amagar les qüestions frontereres, precisament perquè es volia oferir d'entrada una actitud clara de llibertat d'expressió, una porta oberta als grups, que han respost segons llur mentalitat i han dit el que pensaven. Malgrat aquesta llibertat, el conjunt dels grups ha donat unes respostes diguem-ne moderades. En molts casos s'ha demanat allò que ja és pràctica general, però de què no es tenia coneixement. Aquesta moderació encara

s'ha vist més reflectida després de les votacions. Cap de les propostes que alguns havien considerat inacceptables per a ser votades, perquè les trobaven en desacord amb la disciplina actual de l'Església (han invocat el Concili Vaticà II, el magisteri de Joan Pau II i el sínode holandès recent), no han estat aprovades. Per exemple: «que desaparegués el centralisme papal», les propostes referents a l'ordenació d'homes casats o de dones, el celibat opcional, el compromís polític del capellà, etc.

Tanmateix, aquesta moderació a què ens hem referit no vol indicar una posició d'Església estancada. Hi ha propostes aprovades que faran possible la construcció d'una Església comunitària, democràtica i de servei als més pobres. ¿No ho són per exemple aquestes propostes?: «Hem de tenir especial interès pels més dèbils (infants, vells, disminuïts, delinqüents, marginats, malalts...) i buscar la seva promoció com a persones» (prop. 1.169); «Cal que l'Església sigui clara, transparent, comprensible per a tothom» (prop. 1.151); «La celebració ha de ser una trobada de germans que es perllongui en totes les nostres activitats, de tal manera que la Paraula i el Sagrament prenguin cos en la nostra vida de cada dia» (prop. 1.088); «Cal impulsar la creació de petites comunitats que siguin ferment d'evangelització, amb gran coneixement i confiança mútua entre els seus membres, els quals comparteixen la fe i procuren anar a fons en el seu viure» (prop. 1.044); «La celebració dels sagraments (bateig, primera comunió, matrimoni) ha de tenir una dinàmica evangelitzadora que ajudi els practicants ocasionals a replantejar-se la seva fe» (prop. 1.061); «S'ha de promoure la creació de consells pastorals a nivell de parròquia, d'arxiprestat i de zona» (prop. 1.035); «La catequesi ha de ser continuada i progressiva, tendent a una formació cristiana permanent» (prop. 1.110); «Hem de col·laborar en tots el moviments que lluitin per la defensa dels drets humans» (prop. 1.165), etc.

Ressò: entusiasmes i inhibicions

La primera convocatòria de l'Assemblea, que havia estat minuciosament preparada, va trobar una resposta per part dels cristians actius de Terrassa que va sorprendre no sols la comissió provisional sinó els mateixos assistents a la reunió. Hi acudiren cristians laics, religioses i capellans de diverses mentalitats, provinents de totes les parròquies i comunitats de la ciutat. Feia anys que a Terrassa no s'havia donat un fet sem-

blant que aplegués gent diversa amb un esperit positiu i constructiu, per a vertebrar Església. Tanmateix, cal assenyalar l'absència de gent de l'Opus Dei, almenys no ens costa aquesta pertinença. Potser perquè a la pràctica, tot i que vénen a missa (diàriament), no tenen en general (llevat d'algunes excepcions) una participació activa en la vida de les parròquies, probablement perquè reben la formació que els és pròpia en el si de la seva institució i en ella tenen llurs responsabilitats.

L'interès que l'Assemblea aconseguís el màxim de participació de cristians fou l'objectiu primordial. Així quedà escrit. És veritat que aquesta intenció va quedar i ha quedat tallada per allò de «no fer proselitisme». Amb tot, el grup que s'hi va inscriure, comprenia, tal com ja s'havia observat en l'esmentada reunió de convocatòria, gent del centre de la ciutat i dels barris. Unes parròquies més que les altres «han aprofitat» aquesta avinentesa —en aquest número podeu llegir el cas de la parròquia de Sant Llorenç— per a vertebrar la comunitat. Lògicament, la majoria de les persones que s'hi han apuntat han estat cristians ja integrats d'una forma o altra a la marxa de l'Església. Però cal, això no obstant, assenyalar que també s'hi han incorporat alguns que fins ara en vivien al marge. Certament, gràcies a l'interès mostrat pels ja integrats. Així, s'ha donat el cas de matrimonis en què un per l'altre han fet entrada a l'Assemblea. El fet que la temàtica fos oberta i que hi hagués la possibilitat d'opinar sobre l'Església, a partir de l'experiència de cadascú, per a millorar-la, ha mantingut aquest interès. Això és un fet que hem constatat sobretot en els barris.

La pretensió que l'Assemblea fos molt participada ha tingut la seva contrapartida. Així, en voler facilitar les inscripcions o l'entrega dels treballs, els primers a atendre les crides s'han trobat després «sense feina», la qual cosa els ha produït un cert cansament. Per això, podríem dir, que un toc d'atenció —que hi havia de ser— intens i fort s'ha convertit en un toc perllongat i disminuït.

I què dir dels cristians de missa que no s'han apuntat? Alguns se n'han retret per allò de dir «què he de judicar sobre l'Església? Jo no hi entenc, ja està bé com va». O bé ha estat la simple inhibició del missalitzant que està convençut que ja n'hi ha prou amb el compliment de l'obligació de la missa. Participar en l'Assemblea equivaldria a responsabilitzar-se en alguna tasca eclesial, cosa a la qual ja ha estat cridat altres vegades, però que, segons la seva mentalitat, no li cal fer. Pel que fa

a la incidència en el món, en la gent que no és de l'Església, penso que tot i haver difós la notícia per premsa i ràdio no s'ha constatat cap interès especial. No els deu haver semblat massa «notícia», als professionals dels mitjans de comunicació. Potser el mateix procés de secularització hi ha contribuït, malgrat que el poble continua omplint les esglésies amb motiu d'un casament, el baptisme, un enterrament, la primera comunió o la «benedicció dels rams»...

Als inicis de l'Assemblea no ens mancaren peticions d'altres zones o de parròquies de la diòcesi que ens demanaren informació; a començaments d'aquest any ho feren els monjos de Montserrat.

Unes estadístiques. Vet aquí unes dades estadístiques sobre 785 participants: homes: 282; dones: 503. Edat: fins a 15 anys: 19; de 16 a 25: 98; de 26 a 35: 132; de 36 a 45: 215; de 46 a 55: 199; de 56 a 65: 90; de 65 a 75: 27; de més de 75: 5. Sacerdots: 25; religioses: 83; ensenyants: 65; autònoms, industrials, comerciants: 41; enginyers, metges, advocats: 64; estudiants: 75; viatjants, representants, dependents: 31; administratius: 73; treball a la llar: 205; tèxtils manuals: 54; metall, fusters, paletes: 23; jubilats, parats: 37; diversos: 9. Procedents de parròquies de barris: Maria Auxiliadora (salesians): 41; Sant Llorenç: 182; Sant Cristòfor: 95; de centre: Ntra. Sra. del Carme (carmelitanes): 49; Sant Valentí: 48; Ntra. Sra. del Roser: 48; Sant Josep: 43; Sagrada Família: 34; Sant Pere: 33; Sant Esperit: 73. Comunitats religioses: 61; comunitats autònomes (associacions, moviments, etc): 111.

Persones i grups que en un moment o altre han participat en l'Assemblea: 814 i 92; que han realitzat treballs: 735 i 80; persones que han deixat l'Assemblea abans o després dels debats: 36 i 35; persones que han votat: 444, sobre 781 censades en el moment (5 presentaren el seu vot fora de temps).

Valoració

1. Ha suposat una resposta vàlida per als cristians diguem-ne compromesos de la nostra ciutat, els qui per una o altra raó desitgen una renovació de l'Església, d'una Església oberta al futur i al servei de la Humanitat.

2. Aquest interès i fins i tot entusiasme s'ha mantingut tot al llarg de l'Assemblea, sobretot en els qui desitjaven i continuen desitjant aquesta renovació. Hi ha contribuït el fet d'anar

sotmetent al conjunt dels responsables la majoria de les decisions.

3. Tanmateix, alguns participants que havien vist en l'Assemblea una possibilitat de retornar la nostra Església a una situació d'«equilibri» després de tantes experiències abusives, han experimentat una suspicàcia, primer, i un desencís, després, que els ha dut a deixar-la, a causa de la llibertat d'expressió que hi han comprovat.

4. No s'ha aprofitat prou l'estructura establerta: l'àmplia comissió integrada per tots els responsables dels grups distribuïts en els tres secretariats. A la pràctica, llevat d'algunes trobades generals d'aquests i del treball realitzat pel secretariat de resums, al qual s'han unit altres membres amb veritable dedicació i sacrifici, tot ha recaigut sobre la comissió permanent, sobre alguns membres, sobretot.

5. L'Assemblea ha estat, és, quelcom extraordinari. Per això moltes vegades la pastoral ordinària, el que es va fent, ha bloquejat una participació més activa i entusiasta de capellans, religiosos i laics.

6. A part del treball dels grups, han estat positives les diverses celebracions realitzades. Han estat trobades festives que han aplegat no sols els assembleistes sinó també altres cristians i han comptat amb la participació senzilla dels infants.

7. Ha existit sempre dins l'ànim de molts la preocupació sobre l'aplicació dels acords de l'Assemblea. Per això em sembla positiu l'haver previst que en l'acte final, en què es donaran els resultats de les votacions, es creïn les comissions necessàries per a posar-los en pràctica (s'entén les propostes aprovades aplicables a Terrassa). Tot i que entre els laics més compromesos hi hagi una certa desconfiança envers els capellans.

8. De cara als assembleistes, aquesta gran revisió de vida a què ens hem sotmès l'Església a Terrassa, ha desvetllat un esperit crític que ha desembocat també en un major amor a l'Església, i en un veritable esperit de correcció fraterna.

9. Considero actituds negatives tant posar massa esperança en l'Assemblea com l'escepticisme davant qualsevol resultat. La primera porta al desencís total i a «cremar» persones. L'altra és una rutina que manté les coses com estan i no fa passos de cap mena per a millorar l'Església. En el fons, són dues actituds que es toquen.

10. La desconfiança o suspicàcia d'uns i altres és un altre contravalor que fa impossible el veritable diàleg. És una actitud que també hem vist en l'Assemblea, sobretot en la darrera etapa i per part d'algú del sector diguem-ne més dretà.

DES D'UN BARRI DE TERRASSA:

MOTIUS D'ESPERANÇA

MANUEL SELIBA

Han passat dos anys des que es va posar en marxa l'Assemblea del Poble de Déu a Terrassa. Ara, després de les votacions i de la jornada conclusiva, és potser el moment oportú per analitzar i valorar objectivament el que ha suposat tot el treball realitzat i les repercussions que té en els diferents nivells de l'Església local.

A nivell general. Valorem l'Assemblea com un fet positiu pel grau de participació dels diferents grups, moviments i associacions eclesials. S'ha fet manifest l'interès de molts cristians per revisar a fons les estructures, actituds i actuacions de l'Església en la seva realitat interior i en la seva projecció exterior.

La participació de persones de totes les tendències en el si de l'Església ha servit per agrupar gent amb preocupació i il·lusió pel que fa a la nova orientació que pot prendre la pastoral de l'Església local. Per altra part, la participació de persones i grups de diversa mentalitat en l'Assemblea ha servit per conèixer millor la situació real de la nostra Església sota el prisma d'una visió pluralista. S'ha de constatar també, en honor a la veritat, que alguns membres de l'Assemblea provinents del sector més tradicional s'han automarginat abans que s'arribés a les votacions i a l'Assemblea conclusiva.

A nivell particular, des de les comunitats del nostre barri. Els diferents grups de treball que ha aglutinat el sector de la nostra parròquia de Sant Llorenç han manifestat un interès i un entusiasme dignes de ser tinguts en compte. Aquest fet és molt més meritori si es tenen presents els recels mutus existents entre altres parròquies i la nostra a causa d'algunes experiències de renovació iniciades per nosaltres quasi sempre «en solitari».

— Valorem com un factor positiu, en si mateix, la mobilització de persones molt senzilles, de diferents edats, que s'han organitzat en equips de treball a partir de l'interès per l'Assemblea.

— Alguns d'aquests equips han quedat constituïts de forma natural en petits grups comunitaris.

— En el sentir dels participants s'han obert noves possibilitats de renovació i actuació de la fe cristiana.

— El camí iniciat va evolucionant vers una major presa de consciència del que significa la fe i la seva verificació *comunitària*...

— De la mateixa manera s'ha de destacar la decisió d'alguns grups de continuar trobant-se fins i tot després de la conclusió de l'Assemblea. De la unió dels diferents grups sortirà la «comunitat de comunitats» amb un sentit obert i popular. De fet, ja està en marxa un petit nucli interessat a connectar assíduament amb la coordinadora de comunitats cristianes populars de Catalunya.

Ben aviat tindrà lloc una reunió dels responsables dels grups del nostre sector per discutir i reflexionar sobre els punts que anem a treballar a partir del pròxim curs. Es tracta de veure quins passos podem fer, quines són les propostes aprovades que explícitament es relacionen amb la nostra parròquia i com portar-les a la pràctica, com assumir les diferents propostes d'una manera progressiva, etc.

Resumint: Per als cristians dels nostres barris, l'Assemblea, tot i que no ha estat tan àgil i refrescant com ens hauria agradat, ha representat una brotada de nova esperança. Aquesta és almenys la meua impressió.

ASSEMBLEA ALS ARXIPRESTATS

DE MARTORELL - MONTSERRAT

JOSEP M. PUXAN

Durant el primer semestre de 1979, es va dur a terme en el nostre sector una assemblea de cristians. La jornada conclusiva es va fer al Bruc el dia 6 de maig. Hi varen participar les parròquies d'Abrera, Collbató, el Bruc, Castellví de Rosanes, Esparreguera, Gelida, Martorell, Olesa, Sant Andreu de la Barca i Sant Esteve Sesrovires. Total de grups, 39. Total de participants, 413. Assistents a l'assemblea conclusiva 370.

Inicis

Els qui formen part del Moviment Rural de Cristians de la nostra comarca, durant el curs 1977-78, treballen sobre la participació dels cristians en les seves respectives parròquies. En l'assemblea conclusiva de curs del moviment prenen el compromís d'intentar promoure una assemblea de cristians de la comarca, i ells, com a moviment, es fan responsables de fer-la tirar endavant.

Dos elements afavoreixen aquesta iniciativa: el fet de ser un moviment interparroquial i portat per laics.

Com a objectius s'assenyalaven:

- analitzar la realitat de la zona on residim per a donar-hi una resposta cristiana;
- fomentar el sentit comunitari de la vida cristiana, que trenqui l'aïllament d'uns i altres;
- prendre consciència de la nostra responsabilitat evangelitzadora car només podrem transmetre el missatge de Crist si les nostres comunitats són plenes de vida;
- coordinar els diversos esforços que es van fent per tal de renovar la vida cristiana;
- aconseguir uns acords comuns que ens ajudin a donar un pas més vers una veritable comunitat cristiana.

En el pensament dels qui ho volien tirar endavant hi havia el desig de treballar per tal que es veiés la necessitat i es creés un Consell Pastoral de Sector.

Primers passos

A finals del curs 1977-78 i a principis del 1978-79, s'envia a tots els grups de les parròquies una enquesta sobre la temàtica que interessaria tractar de cara a l'assemblea.

Pel novembre de 1978, a la reunió de capellans dels dos arxiprestats, es presenta el projecte d'assemblea i és ben acollit per la totalitat dels capellans. El bisbe Capmany dona ple suport a la iniciativa, que ell ja havia viscut des dels orígens ja que havia participat en les trobades del moviment. Durant el mes de desembre, un representant de cada poble en la comissió comarcal del moviment convoca els capellans, militants del moviment i un membre de cada un dels grups als quals s'havien adreçat les enquestes. Això permetia establir, a nivell de pobles, una certa prioritat de temes, fer un esbós de la possible metodologia de treball per a l'assemblea, i elegir dos representants de cada poble per formar la comissió gestora de l'assemblea, juntament amb els responsables comarcals del moviment. Pel gener de 1979, es constitueix la comissió gestora, que determina, a partir de les aportacions fetes pels diferents pobles, el següent: la temàtica i el calendari de l'assemblea i la creació d'una comissió de ponència (que es fa càrrec de tot el que fa referència als temes) i una comissió executiva de l'assemblea conclusiva.

L'assemblea: itinerari seguit i temes tractats

Així comença l'assemblea pròpiament dita. A partir d'aquest moment s'inicia tota una campanya de sensibilització de la gent: fulls informatius, anunci a les parròquies, comentaris sobre l'assemblea, invitació a la gent perquè formi grups.

Aquesta feina ens ocupa durant el febrer.

Ja hi ha els grups constituïts. Uns grups ja existien (catequesi d'adults, catequistes, moviment, jove...) i d'altres es constitueixen especialment per treballar en l'assemblea. La comissió de ponència ja ha elaborat el material de treball i el fa arribar a tots els grups.

Durant el mes de març els grups van treballant. I a finals de

març cada grup envia les conclusions a la comissió de ponència. Aquesta comissió, a partir del material que li ha estat enviat, redacta les ponències i sol·licita la col·laboració d'altres persones. A finals d'abril aquestes ponències es fan arribar als grups perquè hi facin les esmenes que creguin convenientes. Cal que siguin fetes per escrit i que es facin arribar a les respectives ponències abans de l'assemblea conclusiva.

S'arriba així a l'assemblea conclusiva: es llegeixen les ponències, es dona pas a les esmenes i després d'unes breus estones que faciliten el diàleg entre els assistents, a cada ponència hi ha intervencions lliures per remarcar punts, per refusar-se d'altres, per matisar. En l'assemblea conclusiva és fa una única votació per decidir la creació del consell pastoral de sector i la manera concreta de fer-ho. Les conclusions de l'assemblea i les esmenes passaran a mans d'aquest consell de sector, que serà l'encarregat d'intentar dur-les a terme a les parròquies del sector.

Aquesta *assemblea conclusiva* fou minuciosament preparada en tots els seus detalls per la comissió encarregada: animació, tècnica, material, organització, celebració eucarística, etc. Gràcies a la presència d'un expert s'hi va poder fer l'aprofundiment evangèlic de cada un dels quatre temes, a partir de les mateixes conclusions que anaven sortint, de les esmenes i de les intervencions. Hi va participar molt activament un bon grup de joves, tant en la gresca, com en l'organització i en l'aportació d'esmenes i intervencions. La cloenda va consistir en una celebració eucarística, a la tarda, a l'església parroquial del Bruc. Fou presidida, com tota la trobada, pel bisbe Capmany, vicari episcopal de la zona.

El tema general de l'assemblea va ser «*Viure en comunitat*». Per tal de facilitar el treball, va ser desglossat en quatre capítols: què és ser cristià, avui i aquí; la formació del cristià; la celebració de la fe, i el compromís cristià.

Cada tema constava d'una breu introducció i d'unes qüestions orientadores. El conjunt era presentat amb un procés lògic; amb tot, cada tema tenia consistència per ell mateix.

Ressò de l'assemblea

A nivell de bisbat el ressò va ser mínim. No es va pretendre fer publicitat a través dels mitjans de comunicació a l'abast. Es veia com una feina de casa que calia fer sense muntatges ni propaganda.

A nivell de sector, en alguns pobles es va arribar a crear un ambient d'assemblea: se'n parlava, es comentaven les reunions.

Alguns grups de joves varen prendre la participació a l'assemblea com una responsabilitat de treballar per una església de tots, també dels joves i per als joves. Entre els immigrants, varen respondre a la crida de l'assemblea alguns grups ja formats. En un poble es varen crear grups per a l'assemblea, però, en general no es va arribar a tothom com hauria estat el desig dels organitzadors.

També hi hagué alguns pobles que varen restar pràcticament al marge de l'assemblea. En general són els pobles més deslligats de la vida de sector, per diferents motius.

Apunts per a una valoració

— Fruit d'un grup de laics, si bé a l'hora de la realització pràctica hi varen intervenir, potser massa, alguns capellans.

— Hi va haver moltes més intervencions de les previstes, cosa que manifesta un interès per part de la gent.

— S'hi notava un buit: ni en els grups ni en l'assemblea conclusiva no hi havia gent de l'edat compresa entre els 19 i els 30 anys.

— Es va crear un ambient de responsabilitat d'església, i de zona que ha d'anar determinant el seu futur.

— Durant el curs 1979-1980, ha començat a funcionar el **consell de sector**, i ja ha anat treballant per dur a terme algunes de les conclusions de l'assemblea. El mateix consell de sector ha estat l'organitzador d'una trobada de cristians de la comarca, l'1 de maig d'enguany, a la qual van participar unes quatre-centes persones.

— Es va viure com un moment important per a la nostra comarca, un nou dinamisme per a la nostra Església. El diàleg era totalment obert i lliure, l'església ja no es veia en mans d'uns capellans, sinó que els laics se sentien els primers protagonistes d'un futur que ja iniciàvem.

— En la seva senzillesa, fou una assemblea viva, nascuda d'unes inquietuds de la gent que forma les nostres comunitats, partia molt de la realitat i dels problemes que hom viu i palpa en la vida de cada dia.

— Els objectius proposats, doncs, s'havien aconseguit. Tot plegat és un material de treball, unes pistes d'acció elaborades entre tots, i que, sembla que n'hi ha consciència, entre tots s'han d'anar duent a terme.

QÜESTIONS

RERAFONS TEOLÒGIC DE LA CORRESPONSABILITAT ECLESIAL

VÍCTOR CODINA

A alguns sectors eclesials, en sentir parlar de corresponsabilitat se'ls desvetlla la sospita d'un cert oportunisme eclesiàstic: en un moment de manca de vocacions, s'invoca el paper actiu de tots els cristians, especialment dels laics, a la comunitat cristiana pensen.

Un altre sector veu la corresponsabilitat com una forma indirecta i velada d'atac a la jerarquia, reivindicant els drets de la base oprimida fins ara.

Per a d'altres sectors, això és una moda «democràtica», en gran part provocada per les circumstàncies polítiques del país: partits, eleccions, autonomies; com si els cristians volguéssim aplicar a l'Església allò que vivim a la societat civil.

Finalment, per no allargar-nos massa, hi ha qui s'entusiasma amb la idea de la corresponsabilitat, pensant en les seves conseqüències pràctiques: la corresponsabilitat seria una mena de

racionalització de l'organigrama de l'empresa eclesiàstica (tant a les oficines centrals com a les seves sucursals i filials) que donaria al cos eclesial un rendiment més eficaç i operatiu.

Certament la corresponsabilitat pot portar conseqüències positives a l'hora d'estructurar ministeris per a l'Església d'avui, i de retruc restructurar el rol dels dirigents de la comunitat sota una nova perspectiva. També és ben cert que la mateixa evolució de la societat civil fa obrir els ulls davant noves formes d'estructuració eclesial, i això no és cap menyspreu de la identitat eclesial: «L'Església pel fet de disposar d'una estructura social visible, senyal de la seva unitat en Crist, pot també enriquir-se, i de fet s'enriqueix, amb l'evolució de la vida social, no pas perquè li manqui cap element en la constitució que Crist li donà, sinó per tal de conèixer més profundament aquesta mateixa constitució, per tal d'expressar-la en forma més perfecta i per tal d'adaptar-la amb millor encert als nostres temps» (*Gaudium et spes*, 44,3). I tothom veu que portaria, ja a la curta, cap a una organització més eficient de l'Església.

Però més enllà de tot oportunisme, de tota moda, de tota reivindicació de classe i de tot pragmatisme, la corresponsabilitat és l'expressió d'una realitat més fonda. El veritable rerafons de la corresponsabilitat és tel·lògic: arrela al misteri de l'Església, al misteri del Regne i al mateix misteri de Déu que se'ns manifesta en Jesús i se'ns comunica per mitjà de l'Esperit.

Expressió de la comunió eclesial

Al començament de la preparació de l'Assemblea diocesana de Barcelona, una senyora telefonà a la secretaria demanant si el Papa estava assabentat que es feia l'Assemblea, perquè ella volia ser de l'església de Roma, no de l'església de Barcelona...

Aquesta anècdota històrica mostra clarament el canvi de mentalitat que suposa per a molta gent el llenguatge de la corresponsabilitat. No ens enganyem, «venim d'un llarg silenci», d'un silenci de segles. Des de l'Edat Mitjana l'Església ha estat estructurada sota la forma de societat autoritària i centralitzada: el sector clerical posseïa el monopoli del poder sagrat, enfront d'una massa amorfa de fidels que tenien el deure d'escoltar i d'obeir. La mateixa celebració eucarística reflectia en la seva estructura litúrgica aquesta passivitat i llunyania del poble, que contemplava bocabadat l'espectacle sagrat que es desenvolupava al presbiteri, en una llengua estrangera.

Era una Església que, tot proclamant-se «societat perfecta» enfront de la societat civil, reflectia palesament al seu si les divisions socials de la societat del seu temps: feudal, absolutista, burgesa, dictatorial. Les dimensions jeràrquiques prevalien sobre les comunitàries, les doctrinals sobre les vitals, la uniformitat del vèrtex absorbia el pluralisme de les bases locals. Aquesta eclesiologia, que ha estat en vigor oficialment des del primer mil·lenni fins al Vaticà II, era la conseqüència lògica d'una manca de Pneumatologia. Quan l'Esperit és absent, és impossible parlar de corresponsabilitat.

El Vaticà II va fer un gran esforç per tal de recuperar dimensions perdudes o molt marginades, i que, en canvi, havien estat molt presents als primers segles de l'Església, i es fonamenten al Nou Testament: la dimensió comunitària i dinàmica de la fe. Som un poble de batejats, un poble messiànic on tothom gaudeix de la dignitat i la llibertat dels fills de Déu, i on tothom posseeix el do de l'Esperit (*Lumen gentium* 9), el sacerdoci comú (*Lumen gentium* 10), i el sentit de la fe (*Lumen gentium* 12,1). L'Esperit reparteix lliurement al poble cristià la riquesa dels seus carismes (*Lumen gentium* 12,2) pel bé de tot el cos eclesial. Aquests carismes no es poden amagar, ni congelar, ni hipertrofiar. La celebració eucarística expressa sacramentalment aquesta corresponsabilitat comuna de tots els fidels: l'Església és un compartir la mateixa fe, la mateixa Paraula de Déu, el mateix pa i vi que són el Cos de Crist, el seu Esperit, les pregàries, els dons i les ofrenes. L'Església és una **comunitat**, una comunió, una simfonia, una collegialitat, una conciliaritat, una «koinonia» de tots en el Crist, per mitjà del seu Esperit. I és lògic que aquesta comunió s'expressi en totes les dimensions eclesials: govern, evangelització, ensenyament, litúrgia, economia, tasques i serveis, diàleg, opinió pública, ministeris i carismes, relació entre les diferents comunitats eclesials, relació entre l'església de Roma i les esglésies locals, diàleg ecumènic, etc.

¿Pot estranyar que avui alguns sectors es meravellin davant el fet que l'Església convoqui assemblees, demani el parer del poble i parli de corresponsabilitat? ¿Pot estranyar que alguns parlin d'oportunisme i fins i tot de cinisme? Els mecanismes de la corresponsabilitat estan encara massa rovellats i inevitablement grinyolen, però el que manca és sobretot una comprensió intrínseca de la mateixa corresponsabilitat. Hi ha un llarg camí a fer, i el mateix fet de reunir-se en assemblea és un primer pas per a la recuperació de la corresponsabilitat. «Església en

assemblea» o «Església corresponsable» són teòricament expressions tautològiques, però a la pràctica són encara una novetat utòpica.

Expressió del Regne

Recuperar la corresponsabilitat com a dimensió essencial de l'Església és un primer pas. Cal, però, continuar caminant. Perquè l'Església no és una realitat closa en ella mateixa i que s'auto-justifiqui intrínsecament, sinó que tota ella és sagrament del Regne i està al servei del món.

La corresponsabilitat eclesial és sagrament del Regne que Jesús predicava i volgué instaurar. I el Regne, objecte central de la predicació i de la vida de Jesús, és una gran Utopia: la filiació divina i la fraternitat humana de tots els homes que comença a ser viscuda ja ara. La comunió i corresponsabilitat eclesial (o intraeclesial) és el sagrament de la comunió humana, de la unitat del gènere humà (*Lumen gentium* 1; *Gaudium et spes* 42-53), el llevat d'una Humanitat Nova, un model de solidaritat, una inspiració per a la convivència social. Per això la corresponsabilitat cristiana no es pot tancar a les dimensions de l'Església, sinó que s'obre al món: si la *Lumen gentium* pot fonamentar la corresponsabilitat intraeclesial, la *Gaudium et spes* ens fa sentir solidaris i corresponsables de les joies, esperances, tristeses i angoixes dels homes d'avui, dels pobres sobretot i dels qui pateixen (*Gaudium et spes* 1).

Corresponsabilitat vol dir, en aquesta perspectiva, solidaritat amb els homes, solidaritat amb els pobres, objecte primordial de la predicació evangèlica (Lc 4,16-21) i horitzó últim del judici de Déu sobre la història (Mt 25). Corresponsabilitat vol dir fer nostres les aspiracions més fondes i pregones de tota la humanitat, sobretot de la que és oprimida injustament i és víctima del pecat dels homes i dels pecat dels cristians. La gran divisió no és Església-món, sinó la novetat del Regne que Jesús ens porta i l'egoisme i la injustícia del pecat.

És des d'aquest horitzó que cal enfocar la corresponsabilitat eclesial i preguntar-nos si l'Església és realment solidària dels pobres d'aquest món. És aquí on es juguen el sentit i la credibilitat de l'Església en els nostres dies. Ministeris, sagraments, magisteri, carismes, estructures, pastoral, evangelització..., tot ha d'estar al servei d'aquesta solidaritat amb les aspiracions dels pobres del món, de manera que siguin el centre de la preocupació eclesial

i els protagonistes de la mateixa església. Una església al marge d'aquesta solidaritat esdevé una església irresponsable, infidel a la seva missió evangèlica, escàndol pels pobres de la terra i una font d'ateisme.

Tot això ens pot semblar estrany, perquè ja fa segles que hem deslligat el sagrament de l'altar del sagrament del pobre, la jerarquia del poble, l'ortodòxia de la praxi, les afirmacions dogmàtiques de la caritat fraterna, reduint així l'Església molt sovint a una institució doctrinal, ritual i administrativa, aliada amb els poders d'aquest món, pensant que aquests ens ajudaran a mantenir les nostres institucions. ¿No deu radicar aquí la raó més fonda del clericalisme i el classisme eclesial, que neix sempre que l'Església deixa de ser solidària del poble i dels pobres per convertir-se en Església poderosa, amiga dels grans d'aquest món, que ensenya i fa beneficència des de les seves plataformes de poder, protegides per les almoines dels mateixos que oprimeixen homes, races, classes i pobles? ¿És casual que els moviments reformadors i profètics preconitzin ensem una reforma eclesial i social? Per què, figures com és ara un Oscar Romero, esdevenen tan molestes per a les institucions eclesiàstiques i tan populars i volgudes pels fidels i pel poble?

Només una Església tota ella solidària dels pobres d'aquest món, esdevindrà corresponsable intraeclesialment. I a l'inrevés, la sola liberalització i democratització de les relacions intraeclesials pot ser purament formal i ambigua si no va acompanyada de la solidaritat amb els pobres. Aquest és el gran perill de les esglésies dels països rics, si no s'obren a les esglésies del tercer món i als pobres de la societat. Sense solidaritat no és possible parlar de corresponsabilitat. I sense corresponsabilitat interna, ¿com podrà predicar-se als homes d'avui la justícia i la llibertat? I què dir quan l'Església porta en aquestes matèries un retard sobre la societat civil, ella que havia de ser sal, llevat i llum del món?

Expressió del misteri trinitari de Déu

La comunió eclesial i la solidaritat amb els pobres no esgoten el rerafons teològic de la corresponsabilitat.

Jesús no només ens ha anunciat el Regne amb paraules, sinó que amb la seva vida, mort i resurrecció i amb el seu Esperit l'ha fet present enmig nostre. El Regne és inseparable de Jesús i Jesús és inseparable del Regne. Això vol dir que aquesta gran

Utopia del Regne és la revelació del gran projecte de Déu sobre el món, el misteri ocult abans dels segles i ara revelat en Jesús (Ef 1,3-14). És un misteri de fraternitat perquè és un misteri de filiació dels homes, que en el Crist esdevenim fills en el Fill, rebem l'Esperit de filiació i gosem anomenar Déu, Abba, Pare (Rm 8, 15-17; Gal 4,6-8).

Però Jesús no ens revela el Regne de qualsevol forma, sinó mitjançant unes opcions concretes pels pobres i marginats, mitjançant una predilecció pels senzills i fent el camí pobre del servent de Jahvè. Aquesta actuació de Jesús en **continuïtat amb** la dels profetes (Lc 4,17-21 que cita Is 61,1s) i amb la forma d'actuar del Jahvè de l'Èxode, ens revela que Déu és un misteri de tendresa, de misericòrdia, de filantropia, de benvolença envers els homes que pateixen i són víctimes de l'egoisme humà, i per això es proclama alliberador, salvador, «goel» dels pobres i defensor dels sense drets davant els pecadors i els injustos. Aquesta salvació esdevé dolorosa i crucificant per a Jesús i per a Déu mateix, que entrega el Fill en mans dels pecadors (Rm 8,32) i «pateix» la seva mort. El Regne de fraternitat dels homes passa per la creu i pel davallament de Jesús a l'infern. La Utopia del Regne, l'escatologia de la humanitat reconciliada que viu l'alegria del Nou cel i la Nova terra (Ap 21,1) és banyada amb la sang de Jesús.

Aquest projecte de comunió plena i total i de reconciliació fraternal dels homes és el terme de la creació del món i de tota la història de salvació. I aquesta revelació de l'amor del Pare, manifestat en el Crist i l'Esperit, ens desvetlla que el misteri últim de Déu és un misteri de comunió i comunicació, de comunitat, de relacions personals i de tendresa que no sabem com anomenar: si l'anomenem «Trinitat» ens quedem curts, i si el veiem representat en forma simbòlica de tres àngels a la icona de la Trinitat de Roulev, comprenem que ha de ser més objecte de veneració que de discussió. Però d'aquest misteri últim, en participem i sabem que el Regne és la seva manifestació definitiva i l'Església el seu sacrament en el temps. I tant si reflexionem sobre el que significa l'eucaristia eclesial, com si imaginem el que pot arribar a ser el Regne en la seva plenitud total, comprenem que tot això no és més que el desplegament en la història, el temps i l'eternitat del misteri absolut de Déu que anomenem, Pare, Fill, Esperit, i de la seva mútua corresponsabilitat i «pericorexis» (que vol dir rotllana...).

Allò que nosaltres anomenem corresponsabilitat no és més que el reflex i l'actualització de l'amor trinitari que es vol co-

municar, que vol crear éssers responsables, que s'entrega, se solidaritza, pateix, vessa l'Esperit, alena sobre el món. La nostra corresponsabilitat és un moment intern de la història trinitària de Déu amb el món, i per això mateix és molt més que una forma pràctica per nomenar bisbes, crear consells pastorals o exigir quotes econòmiques responsables (encara que tot això s'hi hagi d'incloure...). És la perllongació en la història del misteri amorós de Déu que respecta i crea homes i dones lliures, dialogants i cooperadors a la seva obra, i que no vol pas un ramat passiu i submís sinó un poble responsable i lliure.

També aquesta visió trinitària pot estranyar els qui han estat educats en una fe més monoteista que trinitària, més propera al judaisme (i fins i tot a l'Islam) que al Nou Testament, més propensa a parlar del «Bon Déu» que del Pare de Nostre Senyor Jesucrist. Aquesta depauperació trinitària (la Trinitat reduïda a una mena de teorema per als especialistes en teologia) no és aliena a la visió individualista de l'home, del món, de la terra, de l'economia. Recuperar la dimensió trinitària de la fe, de l'home, de la història, de l'Església, és avui una tasca urgent. No és casual que els Pares Grecs (per exemple, sant Basili) que vivien la fe molt trinitàriament fossin el grans pastors de la comunitat eclesial i els grans defensors dels drets dels pobres. Si el Regne anunciat per Jesús és Regne de fraternitat i de filiació, si l'Església és un misteri de comunió, si l'acció salvífica de la gràcia és generadora d'un dinamisme de solidaritat i tota acció de Déu en la història de salvació és generadora de comunitat, és perquè el misteri últim de tota realitat, que se'ns comunica i desvetlla per Jesús i el seu Esperit, és un misteri de comunió amorosa: «la gràcia del Senyor Jesucrist, la caritat del Pare i la comunicació de l'Esperit Sant» (2C 13,13).

Un camí difícil i conflictiu

Ens enganyaríem, però, si penséssim que aquest camí de la corresponsabilitat és fàcil. És difícil i molt laboriós, perquè suposa la mort del propi egoisme i la lluita contra l'egoisme dels altres. Hi ha molts «interessos creats», molts «privilegis», molts «drets adquirits», dels quals ningú no vol prescindir, que dificulten posar en marxa la corresponsabilitat. Tampoc no podem negar que molts cristians i molts ciutadans del món prefereixen renunciar als seus drets abans que assumir una responsabilitat activa. Per tot això la corresponsabilitat implica abans de tot una

conversió als valors evangèlics i una creixent sensibilització davant els problemes dels més oprimits. I si la corresponsabilitat és l'òptica evangèlica correcta, la irresponsabilitat i la insolidaritat és el nom nou del pecat. Res més contrari al pla del Pare que el tancament insolidari en un mateix, en un grup, sector, o que la mateixa opressió dels altres. Per això, la tendresa del Pare es converteix en duresa contra els qui són culpables d'injustícia: «ha obrat amb braç potent, ha dispersat els de cor presumptuos, ha derrocat del soli als poderosos i ha exaltat els humils, ha sadollat de béns els pobres i els rics els ha acomiadat sense res» (Lc 1, 51-52). El camí de la corresponsabilitat adquireix sovint un caire conflictiu de denúncia de situacions injustes a l'Església i a la societat. Que ningú no se n'escandalitzi! Forma part de la història de la salvació aquest infantament dolorós del món nou (Rm 8,22-25). Cap profeta no ha tingut la feina fàcil, però la seva tasca ha estat necessària i fecunda. Que ningú no pensi que això és fer terrorisme teològic! La corresponsabilitat és dolorosa per a tothom. Afirmer que el ministeri de Pere hauria de renunciar a les formes del poder del passat i ser més respectuós de les esglésies locals, o que el magisteri episcopal hauria d'escoltar més els teòlegs i el poble senzill, o dir que els religiosos haurien de recuperar la seva funció profètica a l'Església, o que les comunitats tenen dret a tenir ministres, o que els pobres i les comunitats populars haurien de ser el centre i els protagonistes de la comunitat eclesial, esdevé de seguida conflictiu. Però també ho és dir que tots els membres del poble de Déu s'haurien d'espolsar la inèrcia del passat i caminar més responsablement, sol·licitats a les necessitats del Regne i de l'evangeli: després de segles de paràlisi de moltes funcions eclesials, molts prefereixen continuar inactius i alienats.

El nostre món, fart de paraules i de gestos buits, cerca amb delit l'experiència de la comunió en totes les seves dimensions. No hi ha res que l'escandalitzi tant com la manca de solidaritat, i amb raó. Si els cristians volem donar avui una resposta al desafiament de la nostra història i dels nostres contemporanis, hem de crear un dinamisme nou de solidaritat i corresponsabilitat intraeclesial i extraeclesial.

Aquesta tasca humanament ens supera. Però, ¿oi que l'Esperit de Jesús, vessat damunt de l'Església i de «tota carn», és un Esperit de solidaritat, de llibertat, de justícia, de corresponsabilitat i de «koinonia»?

No cal que ens amoïnem per si a Roma saben o no que ens reunim en assemblea, «perquè on n'hi ha dos o tres de units en el meu nom, allí sóc jo enmig d'ells» (Mt 18,20)...

4VENTS

Minyons escoltes i Guies Sant Jordi: assemblea anyal a Lleida

Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya varen celebrar el dissabte i diumenge 10 i 11 de maig a la capital del Segrià l'assemblea general anyal.

Més de 200 assembleistes

Aquest moviment d'Església, molt minso al nostre bisbat (a Lleida ciutat compta amb un sol agrupament amb 12 caps o responsables i uns 60 nois i noies de 6 a 16 anys) havia pres l'acord a l'assemblea passada de celebrar-la des d'ara de forma

itinerant, tot començant per Lleida.

En tal dia varen arribar de tots els indrets de casa nostra on hi ha agrupaments, una munió de caps responsables amb els seus fulards i altres ensenyes de l'uniforme escolta. En total uns 208 assembleistes amb vot i veu, més les persones representants d'altres moviments d'Església que havien estat invitades.

L'Equip de la nostra demarcació (bisbats de La Seu, Solsona i Lleida) havia estat l'encarregat de preparar l'acolliment. El Col-

legi episcopal, per als debats assemblearis i l'eucaristia, i el càmping de les Basses d'Alpicat, per al descans i les menjades, foren les plataformes d'aquesta assemblea.

L'equip responsable general feia dos mesos que enviava periòdicament impresos o documents per a estudiar. Com que en tot moviment de joves s'ha de començar constantment, la documentació anava arribant començant pels estatuts, que calia renovar, l'acta de l'assemblea anterior, l'informe crític de tota la tasca realitzada el curs passat, set documents annexos que eren propostes presentades per diferents agrupaments o equips generals de formació o d'alguna demarcació concreta. Tot això s'havia de debatre per a millorament dels objectius educatius de Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, que ja fa alguns anys que pràcticament van junts, ja que segueixen un procés coeducatiu.

La primera sessió començà al teatre del col·legi, presidida per les senyeres i els escuts dels dos moviments i per Lluïsa Morera i Jordi Aiza, Comissaris Generals.

Els debats

Tot i que no vaig poder ser present a tots els debats, en presento un resum perquè m'ha semblat que podia ser un exem-

ple de l'exercici de la corresponsabilitat per part d'un moviment juvenil d'Església, on tots els responsables són elegits democràticament, i els consiliaris, a més, reben un nomenament del bisbe o de la conferència tarraconense en el cas del consiliari general.

Es va elegir com a moderador general de totes les sessions l'anterior comissari de la nostra Demarcació. Josep M. Puig, que féu una tasca molt difícil de realitzar, ja que no es tracta de moderar una assemblea de les que coneixem, on una assistència d'adults passius va escoltant passivament la lectura d'allò que han determinat certs personatges. Aquí hi havia 250 joves de 18 anys com a mínim, amb un gran esperit crític i habituats a una constant pedagogia activa amb aquells deu mil nois i noies que representen i que tenen al seu costat els caps de setmana arreu de Catalunya.

Els dos comissaris de la nostra demarcació varen donar la benvinguda i a continuació els secretaris generals o assessors pedagògics o tècnics anaven llegint els diferents documents de propostes que havien fet diferents equips o agrupaments i el moderador donava la paraula en el debat i proposava les diferents votacions amb papereta i mà alçada.

Vaig poder veure una gran maduresa en els responsables generals i gairebé en tots els

caps presents a l'assemblea. En algun moment es va notar crispació o demagògia inconscient en algun assembleista, que se sentia falsament frustrat pel moderador que l'havia de tallar o per alguna intervenció dels altres membres assistents al debat que demanaven poder intervenir acabats els torns reglamentaris.

L'informe crític i el pla triennal

Un document que va ajudar-me a veure un moviment educatiu com el de Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi fou l'informe crític sobre la tasca realitzada durant l'any passat. Però on es veuen la dinàmica progressiva i les respostes als interrogants que planteja la realitat i com el Moviment intenta donar-hi resposta és el Pla triennal o proposta de pla triennal 1980-83. Aquest pla, que havia estat presentat als caps amb set dies d'antelació, pot servir per a aclariment de moltes persones, sobretot clergues, que havien mirat amb recel el nostre escoltisme. Per això el recullo aquí.

Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi es basen en tres punts: educació, fe i país. Heus ací els objectius presentats per al trienni 80-83 en relació amb la fe:

1. Concretarem què representa per als caps i els agrupaments la nostra opció de fe en els anys 80.

2. Enfortirem la presència dels equips d'agrupament i de demarcacions a través del diàleg i la col·laboració amb altres realitats d'Església.

3. Que els equips d'agrupament i de demarcacions esdevinguin progressivament comunitats vives de fe.

I heus ací les estratègies i accions per al primer curs 80-81:

1. Facilitarem als caps un camí per a viure la fe, especialment a través de la interiorització i d'un servei educatiu alliberador, en la línia de les benaurances.

2. Que cada agrupament es vinculï a una comunitat de fe (paròquia, etc.). Aquests objectius i aquestes accions han d'ésser completats per tu. Trobes que hi manca quelcom? Què t'hi sobra?

Aquest Pla triennal ha volgut debatre's en una altra assemblea especial, ja que hi havia excessiva matèria urgent en l'assemblea de Lleida i no hi havia temps material per a debatre'l amb profunditat.

L'eucaristia

Enmig de tots els debats que es duïen endavant i les corresponents votacions es va fer una pausa, tal com estava programat, per a celebrar l'eucaristia, presidida pel Sr. Bisbe, Ramon Malla, i el consiliari general, Genís Samper. Aquesta celebració fou un espai de confrontació de la

Paraula del Senyor amb ocasió de l'assemblea semblant del Concili de Jerusalem i els nostres passos com a moviment educador en una època de molt canvi.

A propòsit de les lectures i d'una aportació sobre el testimoni sagnant del bisbe Romero d'El Salvador, el Sr. Bisbe ens va fer descobrir que el lligam entre la Paraula de Déu i la nostra vida no és eficaç si no hi ha encarnació de l'educador. Ens va animar a seguir conscientment pel camí de donar resposta al creixement constant i harmoniós de tot el moviment escolta a casa nostra en aquests moments carents de creativitat.

En acabar l'eucaristia, Genís Samper va agrair la presència i les paraules del Bisbe. Fou una empenta més per anar guarint ferides d'incomprensió de temps passats i de malfiança recíproca al nostre bisbat.

Cloenda

També fou molt emotiva la manifestació de la germanor escolta, quan es varen llegir els telegrames de diferents organitzacions escoltes de l'estat espanyol, de Bèlgica, Alemanya, etc.

L'èxit d'aquesta jornada doble fou degut a tots els participants, però jo crec que sobretot fou degut als secretaris generals, Ester i Ricard, amb l'equip responsable i tècnic, que havien treballat durant moltes hores fosques per fer-nos arribar tota aquella sèrie de documents i propostes.

Fou una experiència de gestió democràtica jovenívola. I crec que hauríem de prendre'n exemple per a moltes assemblees eclesials, on la improvisació o l'arbitrarietat treuen el cap. Per això la corresponsabilitat és absent de la nostra Església, en moltes circumstàncies.

Xavier Batiste

Crònica de Barcelona

Corpus 1980

«Aquest any les autoritats civils autonòmiques de Catalunya han declarat "laborable" el dijous després de la festa de la

Santíssima Trinitat». Així començava l'homilia de la festa de Corpus el Dr. Jubany.

Quin escàndol! Els diaris —ja ho devíeu llegir— n'anaven plens: Què en farem de la gi-

nesta? Què fan els capellans que es deixen perdre els tresors més preuats de la nostra tradició? Primer, el gregorià, i ara la Festa de Corpus! Què fa la Generalitat que oblida i negligeix les festes populars més arrelades en la nostra història?

La ginesta, però, tan fresca. Florida com mai a les muntanyes barcelonines (i altres) ha continuat lloant Déu en el més pur estil franciscà, joiosa perquè no l'arrencaven i podia mantenir-se més temps groga i perfumada donant glòria al Creador.

I l'Església? Doncs mira: s'ha disposat a celebrar la festa el diumenge següent, tal com fa ja amb la de l'Ascensió, per posar-se a nivell europeu i no crear conflictes amb el ritme recomanat pels planificadors de la producció. Potser fins i tot, una mica contenta de poder separar la celebració de la festa religiosa, de tot el folklore incorporat: gegants i autoritats, flors i serpentes i desfilada de models eclesiàstics. Al cap i a la fi, els pobles on era tradició fer catifes de flors i enramades als carrers han continuat fent-ho amb gran esplendor el dijous o el diumenge, tant se val... Tots els dies són sants i bons pel qui està en gràcia de Déu, com diu també la nostra tradició cristianocatalana.

I la Generalitat? Ja deuran fer el seu balanç i les anàlisis pertinents per veure si potenciar la

festa de Corpus hauria anat més bé per fer Pàtria, en record i memòria dels Segadors, o si és millor posar tota la força lúdica i popular a la revetlla de Sant Joan i a les festes de la Mercè.

De moment, «els ous com balla» han estat molt divertits: el de la catedral, fidel als canvis del temps, no ha començat la dansa fins a les primeres vespres de la festa litúrgica del Corpus. En canvi, el del pati de la Casa de l'Ardiaca, on hi ha l'Hermeroteca municipal, va ballar ja el dijous, fidel a la crida de la història.

Assemblea diocesana, final d'etapa

El dia 30 de maig s'acabava el termini per a lliurar les propostes i els suggeriments dels grups de treball a la secretaria de l'Assemblea. Com sempre sol passar, la cosa no ha estat estrictament estricta, i han anat arribant treballs fins a ben entrat el mes de juny. De moment, ja n'hi ha més de dos mil. Que no els passi res, als qui ho han d'agrupar, resumir i transformar-ho en ponències!

Aprofitant l'ocasió, s'han anat celebrant finals de fase a les diverses zones de la diòcesi. I el que fa gràcia és que, en molts llocs, s'hi han introduït elements simbòlics i populars. Per exemple, a Terrassa (ja sabem que l'Assemblea de Terrassa és un

cas especial, però és una dada més), van repartir ramets de flors boscanes als participants com a símbol de la bona olor de Crist. A Garraf, més prosaics, van donar coca i mistela. Al Clot, van escampar cordes i cordills que es van anar enllaçant i lligant a l'hora de donar la pau, fins a formar una gran cordada, que significava la voluntat de fer camí junts muntanya amunt fins al cim on resplendeix el Sol de Crist.

Com a balanç d'aquesta primera etapa, també cal fer constar la simpatia i eficiència de l'equip de secretaria. No s'atabalaven mai, per cua que hi hagués, i facilitaven tota mena d'informació i orientació amb claredat i bon humor. Ni es queixaven de la feina, que sempre és un consol.

Diada de «Germanor»

El dia vint d'abril es va celebrar la primera «diada» de Germanor, que vol dir, de recollida de diners per consolidar el Fons Comú Diocesà. Com que no es tractava d'una simple collecta, sinó que s'hi podia col·laborar de moltes maneres —subscripcions, aportacions a les parròquies i convents, o directament a la «central»— no ho han pogut tenir comptat tot fins ara. Total s'han recollit 14.759.391 pessetes.

Com que això de les xifres sempre és relatiu, perquè depèn dels pressupostos i de les des-

peses, no sabríem si és molt o poc, si no fos que la Delegació Diocesana d'Economia ha declarat oficialment que n'està més aviat contenta. Doncs que per molts anys puguem fer semblants obres.

Què fem aquest estiu?

L'àrea de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona, amb la col·laboració de SIPAJ (Servei d'Informació i Promoció d'Activitats Juvenils) ha editat un llibret molt divertit ple de suggeriments i possibilitats per a aquest estiu, dedicat als joves de més de quinze anys. A més, ha instal·lat una mena d'exposició permanent al començament de la Rambla, amb gràfics i adreces i serveis d'informació de viatges, camps de treball, casals d'estiu, colònies, etc., etc.

Ho fem constar, perquè és una de les activitats típiques de parròquies i grups cristians fins ara, que han estat assumides i potenciades per la societat civil.

Laics amb missió pastoral

Ara fa tres anys, a l'arxiprestat de Sant Andreu i a títol experimental, es va crear una nova figura eclesial: els «laics amb missió pastoral», destinats a tenir cura, amb «mandat» oficial, de la catequesi, l'animació de les celebracions litúrgiques, pas-

toral de malalts, etc. Primer van ser una quinzena, després se n'hi van afegir set i aquest any, el 21 de juny, el Dr. Jubany va donar «missió» a dinou cristians i cristianes més. De manera que el sector de Sant Andreu, Sagrera, Bon Pastor, té un equip de pastoral de conjunt que fa la mar de goig. I és que a les diòcesis grans com la nostra, hi ha espai per a tota mena d'experiències i d'estils.

El retaule de Sant Antoni

«...Ha estat destruït per un incendi», deia el diari. Tants n'hi ha! Però és que resulta que aquest té una llarga història de desgràcies. Precisament aquest

any la Pia Unió de Sant Antoni dels paletes ha editat un full que explica que l'altar de sant Antoni —on fa 130 anys que s'ha celebrat ininterrompudament la festa dels paletes— es va cremar per culpa d'un incendi fortuït l'any 1921, i el 1936, altra vegada. El 1939, van traslladar-hi un bonic altar barroc procedent de l'antic hospital de la Santa Creu, i el 25 de maig de 1975, altra vegada cremat!... I ara que estava ja una mica arreglat, tornem-hi!

Penso que els del gremi de la construcció s'haurien de posar d'acord amb el Gremi de Bombers, o potser volen inaugurar una nova tradició: la de la «crema» de sant Antoni...

Montserrat Albó

Crònica de Mallorca

Ha passat Quaresma, ha passat Pasqua, som a final de curs, i la vida roda, a empentes de vegades. Quines tempestes i bonances ha sofert i fruit la nostra illa?

Setmana de passió del nostre poble

Va ser una experiència, del 24

al 29 de març (just abans de la Setmana Santa) que sacsa consciències i desvetllà qualche polèmica. L'intent era treure al carrer —aquests dies precisament que l'Església és més al carrer— uns fets rellevants que perpetuen entre nosaltres la Passió. Amb una certa creativitat, es volia donar una alternativa a una celebració, diguem-ne tradicional. Signaren el manifest de

convit els grups de «Comunitats cristianes de Mallorca», els preveres dels primers dimarts, «Grup d'esplai de Mallorca i escola d'esplai», parròquies de barriades (de Ciutat), grup cristià d'objectors de consciència i la Delegació diocesana d'acció social. Cada dia tenia un tema exposat en un full bilingüe que es repartia a la Plaça Major —centre de la celebració. Dilluns dels infants malmenats, dimarts dels joves cristians que us fan arribar el seu clam, dimecres dels empresonats, dijous dels malalts i vells, divendres dels marginats, dissabte d'un poble desencantat i desesperançat. La Plaça Major era farcida de cartells aHusius. Hi hagué tres aplecs al saló d'actes d'una escola d'E.G.B. El primer consistí en l'actuació de grups d'infants i adolescents, que tractaren de llurs drets trepitjats; al segon hi hagué cançons del nostre poble sobre fets concrets; i el tercer fou una conferència-colloqui del bisbe, que exposà com veia ell la celebració de la Passió del Senyor: record del Jesús històric, del Jesús present en els qui pateixen, del Jesús present en les celebracions litúrgiques. Es va publicar un manifest final.

Al marge totalment d'aquesta Setmana, hi hagué un incident, promogut per l'assemblea d'aturats, que interrompé a la plaça de Cort la processó del dijous sant, en el moment que passava la imatge de La Sang: escampa-

ren uns fulls demanant treball. Hi hagué un cert avalot, intervingué la força pública, hi va haver detinguts, que després foren amollats.

Nous vicaris episcopals

Per la Quaresma, el bisbe ens imposà la penitència de contestar una enquesta sobre la situació de la pastoral diocesana: revisió de les actuacions d'ell mateix, del vicari general i dels quatre vicaris episcopals de zona. L'enquesta era especialment de cara al nomenament de nous càrrecs al consell episcopal. El bisbe ha esmentat diferents vegades les respostes. Ja se sap que el vot dels preveres (i el de comunitats religioses i grups a què es dirigí també l'enquesta) és purament consultiu; sembla que així ha estat.

També pareix que no hi ha hagut gaire entusiasme en les respostes i, sobretot, a emetre els vots sobre candidats a l'altíssim ministeri. Però el sector conservador, promogut pel casc antic de Ciutat, sí que féu propaganda electoral i presentà llista de candidats; també el grup de l'est (Mallorca de l'est, s'entén), en un altre sentit. Bé, a la fi ja tenim nou consell episcopal (al qual desitjam almanco tres anys de durada i més nombre d'encerts): resten el vicari general i el vicari episcopal de la quarta zona, i el de la primera serà el

Rd. Guillem Payeras (ex-fundador dels Cursets de Cristiandat); el Rd. Miquel Orell, que s'havia dedicat especialment a la pastoral matrimonial, serà el de la segona zona; de la tercera serà el qui fins ara ha estat rector d'Alcúdia, Llorenç Sastre. Per altra banda, Mn. Joan Bestard, ex-vicari de la II zona, ha estat nomenat director del Secretariat Nacional de Pastoral.

Els nomenaments, cal dir-ho, han estat més aviat acollits fredament. Tampoc no es veu gaire clar això de la composició del consell episcopal i la divisió de l'illa en zones. Ciutat amb l'afegit d'alguns pobles és dividida entre la primera i la segona zona, cosa que no afavoreix gens la pastoral de conjunt de Ciutat, que és vertaderament una unitat. Però, a dalt manen...

Altres noves pastorals

A la fi ha quedat constituït el Consell de Pastoral: dia 17 de juny a vespre. El formen provisionalment 61 membres; sembla que seran 76. Hi són presents el consell episcopal, els caps de les Delegacions diocesanes, 4 arxiprestos per les 4 zones; 4 religioses, elegides per la CONFER; representants seglars dels consells parroquials i dels distints moviments apostòlics.

També han aparegut les orientacions diocesanes sobre el sacrament del matrimoni, que en-

traran en vigor el dia 1 d'agost. Insisteixen en l'acolliment i la preparació, lleven la «lletra matrimonial» que encara aquí s'havia d'anar a cercar al bisbat (fora d'alguns casos ben especificats), també donen normes sobre la celebració mateixa, s'intenta que la preparació i la celebració siguin a la mateixa parròquia o església, es treuen els aranzels. Cal subretxar el respecte amb què tracta el tema del matrimoni civil i la llibertat religiosa que palesa, tot remarcant el caràcter de sacrament de la fe del matrimoni cristià.

A la darrera crònica parlava de la discussió sobre estipendis («Quaderns», núm. 60, p. 57). El projecte, molt radical, fou refuat pel Consell presbiteral. Sembla que des del bisbat s'aconsellarà que es prescindesqui voluntàriament de l'antiga disciplina canònica de l'estipendi, com algunes parròquies ja anam fent.

Per cert que en el projecte d'estipendis es criticava i es donava com a finit el sistema beneficiari dins l'església, i de darrera un cantó ens ha sortit el nomenament d'un canonge que solemnement i amb molt d'alegria va prendre possessió dia 19 de març. Un no arriba a entendre aquestes contradiccions contra una línia pastoral que des de dalt es proclama que es vol seguir, contra el pla de retribució econòmica, contra els nomenaments per 5 anys, contra els beneficis, etc.

Valencianitzar Mallorca?

No arribam aquí a tants d'aldarulls, però... Ultres cremaren una senyera quatribarrada davant el monument de Jaume III a Lluçmajor (d'això ja fa temps); aquest mes de juny, per la festa de la policia municipal, membres d'aquest cos cremaren senyeres al seu quarter. S'ha obert expedient.

El Consell General Interinsular encomanà a una comissió d'experts un informe sobre la bandera de Mallorca i de les Balears. Resulta que hi ha un document —no massa clar— del rei Sanç de Mallorca que concedeix al Regne de Mallorques la bandera de les quatre barres i al capdamunt el castell de l'Almudaina sobre una franja morada. Amb l'annexió a Catalunya-Aragó (1343), aquí la senyera del rei i del poble fou la quatribarrada. A principis d'aquest segle l'historiador Pons i Fàbregues desenterrà la bandera del «castellet». I ara tenim les bregues (com a València) sobre si no més les quatre barres o el castellet i la franja morada inclosos.

La qüestió de les banderes és significativa però no ens hauria d'encalenticar el cap. Però tot això —sobretot a les cartes dels diaris— reviscola anticatalanisme que els partidaris de l'antic règim (tan centralistes, ells!) atien sense parar. I no s'adonen que fer onejar la bandera amb el castellet sí que podria significar

el separatisme radical de Mallorca (no crec que les altres illes acceptin aquesta bandera).

Per cert que el senyor Fraga, en una reunió del seu congrés a Felanitx, va fer retirar una ponència sobre les arrels catalanes de la nostra cultura. El Sr. Fraga això ho té ben clar!

«Cum formidine errandi», com deien els escolàstics, gos relacionar aquests fets amb el refús que el consell presbiteral dia 12 de juny féu d'una edició del Nou Testament, recollint els textos litúrgics, adaptats, com se sap, de la versió oficial catalana. Hi hagué moltes abstencions —la immensa majoria— a la votació, però foren més els vots en contra que els a favor. Ara bé, per què es dugué aquesta qüestió al Consell presbiteral? Perquè el cert és que el Centre d'Estudis teològics ja havia decidit, pel seu compte, fer aquesta edició. I les veus que s'alçaren en contra i propugnaren una traducció «més» mallorquina (no sé com s'ho faran per fer una versió sense cap paraula «catalana»!), en el fons deuen preferir més tost el Nàcar-Colunga, o la «Biblia de Jerusalén», estampada a Madrid...

Consti que alguns preparen una versió molt «mallorquina», que no són gens «separatistes» de l'idioma comú, però que d'allí ha de venir; i seria ben hora que, prest, el nostre poble tingués un Nou Testament en la seva llengua: i això molt aviat

es podria aconseguir aprofitant els textos litúrgics.

Els nostres sants

Quan escric aquesta crònica estam celebrant les festes commemoratives del 50è. aniversari de la canonització de santa Catalina Tomàs. El bisbe ha publicat una carta pastoral (1 de juny), on presenta el perfil espiritual i el missatge de Sor Tomasseta per als mallorquins d'avui. Ha estat una avinentesa per redescobrir la imatge vera de la nostra Santa, que tant impulsà al s. XVI la reforma tridentina i que tan bé escrivia en català de Mallorca, com ho demostren les dues cartes que en conservam.

Per cert que, al final de la carta pastoral, el bisbe manifesta el seu desig de promoure la canonització del beat Ramon Llull: Pius XI, que dia 22 de juny de 1930 canonitzà Sta. Ca-

talina Tomàs i que era un gran admirador de Ramon Llull, parlà sobre aquest tema amb el bisbe Miralles. Sembla que prest es faran les primeres passes i seria bo que aquesta fos una empresa —com ha escrit «Correspondència»— de tots els bisbats i els creients dels Països Catalans.

També el nostre bisbe ha escrit una exhortació sobre la beatificació de Mn. Costa i Llobera («Quaderns», núm. 60, p. 55), remarcant-ne la fidelitat a la vocació sacerdotal i esmentant el seu diari espiritual.

I res més, per avui. Acabam el curs amb les festes esmentades de santa Catalina Tomàs i amb la felicitació al nostre bisbe pel vint-i-cinquè aniversari de l'ordenació sacerdotal que avui, dia 19 de juny, celebra al Seminari amb els preveres i dia 29, a la Seu, amb una concelebració eucarística per a tot el poble.

Pere Llabrés

Solsona: tal dia farà un any

M'adono, benèvolos lectors, que si vull seguir el fil perdut d'aquestes ressenyes em toca fer el resum de gairebé tot un any, com el balanç de tot un curs. Déu meu, ajudeu-me!

No sabria pas dir si hem superat o no la caquèxia de la qual us parlava en el número 58; el que sí és cert, al meu semblar, és que els solsonins ens trobem al cor d'una paradoxa: mentre

hi ha persones i grups reduïts activíssims, plens de molt bona voluntat —el bisbe Miquel, el primer, sense cap afany d'adulació—, la resta va fent la viu-viu com desencisada, desesperançada... o esperant un miracle del cel. Em refereixo als capellans, és clar, la gent de missa per excel·lència; l'altra, la gent de tropa que en diu no sé qui, cada dia més diferent i desentesa. Dit amb altres paraules: si a l'esforç que hi posen alguns es produïssin els resultats corresponents, el carro aniria sobre rodes; en altres temps bé rutllava prou més, si més no per inèrcia, sense tant oli.

Pels camins de Sant Pere Claver

A l'entorn del bressol del sant missioner en l'escaiença del quart centenari del seu naixement, s'ha intentat de fomentar un clima de comunió eclesial, l'exponent més eloqüent del qual ha estat el viatge apostòlic del bisbe Miquel a l'Amèrica Llatina. Ajourat durant un any, es pogué dur a terme després de Pasqua. Ha servit per a crear consciència missionera en la nostra església, de cara enfora si més no. És a dir, ha rel·ligat amb el bisbat —o el bisbat amb ells— la dotzena llarga de preveres solsonins que treballen al Brasil, Xile, Perú, Uruguai... Ells, d'aquesta visita, n'han resultat molt confortats, el pastor

molt complagut i la diòcesi, representada sobretot per les famílies dels missioners, edificada i emocionada. Podríem dir que els grans fervors missionals d'anys enrera que s'havien traduït en recaptacions extraordinàries i en flors espirituals, ara han donat com a fruit aquesta realitat concreta, la intercomunicació personal entre les nostres esglésies, que no pot sinó fer bé a unes i altres. Val a dir que les campanyes anuals portades a terme pel Full Diocesà sota l'eslògan «Nadal missioner» han afavorit no poc aquest ambient i aquestes relacions.

A part d'això, la vila dels càntrics s'ha convertit enguany en cita obligada de totes les trobades diocesanes, en el melic del món: missa crismal, ordenació presbiteral, catequistes, religioses, jovent, famílies de missioners, etc., etc. Ja n'haureu vist el calendari d'actes commemoratius. Fins i tot el pare Arrupe hi ha tret el nas. I pel setembre propinent serà tota l'Església catalana, encapçalada pels seus màxims jerarques, la que hi acudirà especialment invitada.

Una bella carta pastoral («Un català per als altres»), dues biografies del sant (una en català, del P. Joan Gabernet, i una altra en castellà, del P. Pedro Lamet, ambdós jesuïtes) i una auca popular han servit de suport publicitari a la campanya, a més del butlletí editat per la Comissió del IV Centenari. Per cert

que aquest ha trobat també ressò a les pàgines de «L'Osservatore Romano» del dia 16 de març. A fer notar que quan es refereix a la vila natal de «l'esclau dels esclaus», diu simplement: «Verdú, província de Lérida (Espanya)», sense la més lleu al·lusió a les esglésies mares de Vic i de Solsona a les quals la parròquia verdunina va pertànyer successivament, ni a Catalunya, és clar. Es limita a la nomenclatura civil oficial d'abans de l'Estatut. Què hi farem!

Al servei de la comunió

Sobre «La comunitat cristiana» ha versat el treball del curs que ara s'acaba. Hi han participat amb més o menys convicció un nombre considerable de grups (els trenta inicials s'han anat multiplicant), entre parroquials arxiprestals (de capellans sols, de capellans i laics, etc.). El pla d'estudi, aprovat pel Consell del Presbiteri, comprenia tres etapes coincidents amb els tres trimestres del curs, com un veure, jutjar i actuar de l'enquesta clàssica. Primer, com hauria de ser la comunitat ideal a la llum d'un seguit de textos escollits. Segon, quines comunitats tenim i com les tenim en concret. Tercer, què fer. Veurem quin resultat donarà tot plegat. Hi ha qui pensa que això és entretenir la gana, fer volar coloms, una campanya com tantes que s'esgoten en si matei-

xes i que no arriben a trencar el cercle d'uns quants iniciats... El que és evident és una cosa: que no hi ha comunitats vives per aquests mons i monts de Déu. Per això se'n parla tant. Com quan durant la guerra es parlava tant de pa.

Moviment clerical

Tenim quatre hereus més i aviat cinc, de manera que pel que fa a ordenacions presbiterals aquest ha estat un any ben fecund per a nosaltres: Joan Lladó i Vilaseca, «el savi Lladó», que li diuen, catedral de Solsona, 15 de setembre; Climent Capdevila i Riu, «el Clim», i el pare claretià Josep Roca, Gironella, 30 setembre; Joan Carreres i Puig, el diaca polèmic, Cervera, 13 d'abril; i Antoni Boent i Trilla, bon israelita, Navàs, 1 de juny.

Per contra, hem tingut sis baixes: Domènec Boixadera i Company, 74 anys, no gaire amic de metges, Berga-Gargallà, 7 d'agost; Urbici Santamaria i Comaposada, 79 anys, un monument d'humanitat, Balsareny, 6 de novembre; Josep Clotet i Ribó, 68 anys, bisbe de l'alta muntanya, Sant Llorenç de Morunys, 17 de novembre; Josep Tomàs i Ballús, 69 anys, un bon company, Gironella, 2 de maig; Ramon Soler i Montalà, 49 anys!, un tros de pa beneït, amic meu d'infantesa, Avia, 10 de maig; Ramon Espert i Burges, 91 anys, el canonge, un bisbe

sense mitra (en temps del Franco n'hi havien ofert quatre i les havia rebutjades totes!), l'home de més prestigi moral del nostre bisbat de mig segle ençà, tot un apòstol, tot un professor, tota una institució, Solsona-Berga, 10 de juny.

Formant part d'aquesta problemàtica hi ha el treball il·lusionat i silenciós que va portant a terme l'Equip Vocacional promovent trobades d'adolescents inquiets que no descartin d'entrada la possibilitat de la crida.

Calaix de sastre

El bisbe Miquel va començar per la Quaresma proppassada la que ell en diu la seva segona visita pastoral i que oficialment és la primera; va començar-la per la parròquia i arxiprestat de Solsona i s'anirà estenent a poc a poc arreu del bisbat. S'intenta que no sigui una visita al vell estil canònic sinó que tingui una incidència pastoral. Veurem.

El Consell del Presbiteri ha estat renovat en part reglamentàriament: hi ha hagut escassa participació, símptoma eloqüent del poc interès que desperta en l'actualitat un organisme en el qual, arran del Concili, s'havien posat tantes esperances.

Pel setembre de l'any passat es van renovar també els arxiprestos: anys enrera l'esdeveniment hauria suposat un canvi notable, avui ha passat gairebé sense pena ni glòria.

Durant l'any hem rebut la visita apostòlica de tres bons amics: Josep Junyent i Joan Busquets, que han pres part en els nostres recessos trimestrals, i Josep M. Rovira i Belloso, que ha dirigit amb la competència que l'acompanya unes jornades diocesanes sobre el tema de la comunitat, no massa concorregudes per cert. A notar, pel record immillorable que va deixar en tots els assistents, els exercicis espirituals que va donar a mitjan setembre don Marcelino Legido, de Salamanca, així com els altres exercicis que dona aquests dies Mons. José Méndez, arquebisbe de Granada. De manera que per predicadors, encara que vinguin de lluny i ho facin en castellà, no quedem; el que passa és que els oïdors, a l'hora d'inscriure's, es fan més aviat sords.

A Sant Pau de Casserres (Berguedà) es van celebrar la tardor proppassada no sé quantes trobades de consiliaris catalans de joventut, almenys tres. També a Solsona tingueren lloc unes jornades de pastoral rural, pel setembre farà un any, amb una cinquantena d'assistents provinents d'arreu dels Països Catalans, encapçalats per dos bisbes, Moncadas i Camprodon, i amb ponències a càrrec de Ramon Prat i Casimir Martí.

On hi hagué una concentració de mitres de no dir fou a Tàrraga, el dimarts de Pasqua, en ocasió d'inaugurar el nou edifici parroquial: Tarancon, Moncadas,

Martí... i encara potser n'hi havia algun altre d'amagat, perquè aquell dia el qui va lluir amb tot l'esplendor de la porpra cardenalícia fou l'ex-bisbe de Solsona, tot i la seva fòbia contra les pobres autonomies.

I per últim, una troballa que pot ser històrica: El «martyrium» de sant Eudald, a Sorba? Les investigacions dutes a terme per un equip d'estudiosos sota la direcció del Dr. Manuel Riu, catequètic, podrien donar resposta afirmativa a l'anterior pregunta. La rotonda que s'ha descobert en el conjunt arquitectònic de l'església parroquial d'aquest poblet (93 habitants) de l'arxiprestat de Cardona, data del segle VI i podria ser la cripta funerària de sant Eudald, hipòtesi que posa en quarantena les relíquies del màrtir conservades a Ripoll. A part de l'interès hagiogràfic i històric de la descoberta, als bons pagesos del lloc els forneix un nou argument, i no gens menyspreable, per a defensar-se del projecte oficial que pretén de negar-los amb un pantà.

I em penso que ja ho he dit tot, o gairebé tot. A afegir-hi només que la baluerna de l'antic palau episcopal, orgull de tots els excellentíssims i reverendíssims que hi havien residit, és objecte d'una reforma interior sense precedents, que li restitueix una dignitat artística i pràctica que mai no havia tingut entre les diverses voltes dels soterranis destinades a reunions, delegacions i arxius, els baixos destinats a cúria, el primer pis a residència episcopal, el segon pis a ampliació del museu i una espècie d'àtic a una comunitat de religioses. A l'edifici nou del seminari també s'hi faran obres dintre poc, per tal d'adaptar-lo als nous serveis pastorals que presta. En resum: estem d'obres. Treballem, si més no, de paletes. I els paletes sempre estan en gràcia de Déu: gràcies a Déu quan vénen, gràcies a Déu quan marxen.

Estem d'obres... i de vacances. Vostre,

Climent Forner

Navàs (Solsona), 8 juliol 1980

Crònica de Tarragona

Consell diocesà de pastoral: cap a la segona fase

El quatre de maig passat, foren convocats al col·legi Sant Pau

de Tarragona, tots els moderadors i secretaris dels grups, que hi assistiren majoritàriament, per a revisar el treball i reemprendre'l en el segon bloc de la

primera fase. S'inicià la trobada amb la celebració de l'eucaristia, presidida per l'arquebisbe, Dr. Pont i Gol, el qual insistí, en la seva reflexió, sobre com els apòstols, moguts per l'Esperit, escampen arreu el missatge de Jesucrist, creant ministeris segons les circumstàncies (tema a treballar en l'esmentat segon bloc), en l'expectativa del món nou que ens ha estat promès, que esperem i pel qual lluitem.

A migdia, Mn. Miquel Barberà moderà un diàleg entre tots, on es comentà com van arribant les conclusions dels tres primers temes (sobre l'Església), que constitueixen el primer bloc; s'informà també del treball que s'està fent per tal de sistematitzar les conclusions, el resum de les quals podrà ja recollir-se a finals de setembre per a revisar-lo en els grups, esmenar-lo segons es cregui i acceptar-lo definitivament, els dies 18 i 19 de desembre, mitjançant una votació en la qual prendrà part un representant de cada grup.

Mn. Josep Martí va presentar el segon bloc de treball: «*Els ministeris en la comunitat eclesial*», desgranat en tres temes, «el ministeri global, tal com el presenta el Nou Testament», a partir de les funcions que l'Església ha d'assumir específicament: testimoni, comunió, celebració i servei; a partir d'aquesta missió única i ministerial es reflexionarà en el segon tema sobre «els ministeris particulars

dels cristians», la seva estructuració i diversificació, fonamentant l'anàlisi en textos del Nou Testament, del Concili Vaticà II i en documents posteriors; el tema tercer intenta «ressituar els ministeris més clàssics (bisbe, prevere, diaca) en aquest nou context de ministeris més diversificats i particulars».

Com pot veure's, la segona fase del Consell ja s'apunta, els representants dels grups començaran a exercir llur funció representativa. Com a nota esperançadora, cal notar que la Delegació de joves ha adaptat els qüestionaris per a grups que s'interessen per participar-hi: una trentena ja han demanat el material, i s'han incorporat plenament al Consell. Aquests grups van reunir-se el 24 de maig a La Salle de Reus per tal de revisar el treball iniciat i situar-se en el conjunt del Consell.

Remarcar l'optimisme no vol pas dir ignorar les dificultats: resumir totes les conclusions (més de dos-cents grups), fer-ne la síntesi, mantenir el ritme constant de trobada en el grup, etc., suposa temps, en molts casos obrir-se a un sistema de treball nou i desconegut. Esperem, malgrat tot, descobrir noves dimensions en el nostre sentir-nos Església, es desvetllen noves il·lusions, tenim ganes de trobar-nos: ja es veié el quatre de maig passat, quan s'apuntà la possibilitat d'una trobada conjunta de

tots els components dels grups durant el curs 80-81.

Pasqua juvenil a l'Alforja...

Uns vuitanta nois i noies de grups del MUEC de Tarragona i de parròquies de l'Aleixar, Maspujols, Vila-seca, Reus, Cambrils, l'Alforja, la Canonja i Salou es concentraren a l'Alforja per tal d'aprofundir i celebrar plegats la seva fe.

Aquesta convocatòria té història! Des del curs passat es fan intents, en aquesta zona del Baix Camp, per programar conjuntament els objectius dels grups de catequesi de joves. Alguns d'ells han optat per la revisió de vida, com a esperit i com a mètode, per tal d'aprofundir la seva opció; aquests, que assistiren a la trobada d'iniciació del 2 de març a Cambrils, són els que, per la semblança de pedagogia i d'estil, s'uniren als grups del MUEC i, uns i altres, a la comunitat parroquial de l'Alforja, la qual acollí els joves en les seves llars i en les celebracions pròpies d'aquests dies.

Aquesta celebració no va ser una cosa deslligada del ritme normal de les reunions setmanals. Les aportacions de Josep A. Ferré, Mn. Joan Curieses i Mn. Pere Dalmau ajudaren a ressituar constantment el treball dut a terme en grups reduïts: viure la vida segons l'Evangeli suposa una actitud molt concreta (dijous sant); sovint la nostra

actitud és, però, poc sincera o distreta (divendres sant); ens cal, doncs, reconciliar-nos per tal de reprendre el nostre camí amb esperança i apropant-nos als altres i al món amb una actitud nova (dissabte sant al matí) que ens permeti d'encendre la Llum única en la nostra nit.

Cal remarcar que la celebració fou molt viscuda; i és de suposar que en successives trobades, així com en la reunió setmanal dels grups, caldrà fer-ne memòria.

...i a Poblet

A Poblet es convocà la «Pasqua jove missionera» per a grups de Barcelona, Lleida, Manlleu, Montblanc, Tarragona i Vilafranca del Penedès. Uns missioners s'encarregaren de la coordinació, amb la col·laboració directa de Mn. Albert Palacín, de Montblanc i dels grups de «camins oberts» de Tarragona. Hi van acudir uns dos-cents joves de grups que han orientat la reflexió i les activitats cap a la problemàtica del tercer món.

El manifest final sintetitza el treball fet en estones de reflexió, de pregària i d'esbarjo: ens cal ser autocrítics, no hem de servir-nos del nom de Jesús i de l'Evangeli sense donar-ne testimoni i mantenint una actitud passiva davant la vida; ens comprometem a fer un esforç constant per valorar les coses petites, viure el que diu Jesús i no dir el

que Jesús va viure, sentir-nos solidaris i companys de gent de totes les generacions, i perquè els marginats no siguin per a nosaltres un tema de reflexió sinó els nostres companys.

Trobada diocesana de catequistes

El diumenge 20 d'abril acudiren a Valls catequistes de diferents parròquies del bisbat, convocats pel Secretariat de catequesi; el treball es féu entorn de tres blocs: Jesucrist, el catequista i els diversos integrants de la catequesi (pares, nens, adolescents, adults, societat, etc.). Es pretenia fer un intercanvi d'experiències, per tal de recollir el que necessiten els catequistes per a millorar el seu servei a l'Església. Van concretar-se diferents elements a posar en joc: cursats bíblics i de teologia, pregària, esforç per tal de lligar el que creiem amb el testimoni que en donem, necessitat d'una normativa general a nivell de bisbat, etcètera.

Es va valorar positivament, com una experiència que cal anar sovintejant, per tal d'enriquir mútuament les diferents comunitats en el seu aspecte catequètic.

Jubileu a Siurana

Fa 298 anys es fixà una antiquíssima tradició d'acudir a Siu-

rana, parròquia mare de les diferents parròquies que l'envolten, per tal de retre-li homenatge i venerar-hi la Mare de Déu de Siurana, la seva patrona. Així, cada 9 de maig, nou pobles s'hi senten convocats... Enguany, després del robatori de la imatge romànica del segle XII el març de l'any passat, el jubileu va prendre un to diferent. El diumenge 4 d'agost s'hi duia una nova imatge, de l'escultor Ramon Ferran, acompanyada d'una manifestació d'innombrables persones.

Així, el Sr. Arquebisbe, a les 12 del matí, després de beneir la imatge va celebrar-hi l'eucaristia, precedida de la celebració penitencial, i, a la tarda, Mn. Miquel Barberà comentà els misteris del rosari, mentre la gent l'anava resant, tot actualitzant, així, una antiquíssima tradició, plena de sentit per a la gent d'aquesta zona del Priorat.

Trobada del moviment Fe i Llum a Poblet

El moviment Fe i Llum celebrà a Poblet una trobada oberta a gent d'altres bisbats, fins i tot de fora de Catalunya. S'hi van trobar un gran nombre de nois i noies deficients mentals amb els seus monitors i familiars, per tal «de conèixer el que se'ns demana i que amb l'alegria de viure junts en Jesucrist aprenguem a donar sentit a la nostra vida i a les persones amb les quals estem».

La trobada s'acabà amb la celebració de l'eucaristia, a la parròquia de l'Espluga de Francolí. Al final es féu un comentari de l'anada de conjunt «*Lourdes-81*».

Per a acabar

Com cada vegada, és impossible encabir-ho tot. Anotem la resposta que els capellans de l'arquebisbat van donar a la crida al recés del dilluns sant. Van acudir-hi en gran nombre. Va haver-hi: la missa crismal, posterior trobada al seminari, comentaris so-

bre la cinquantena pasqual per Mn. Romuald Vives i Mn. Salvador Bardulet; també hi eren els estudiants del Seminari major, a dos dels quals, Josep M. Barnés i Josep M. Font, se'ls conferí el ministeri d'acòlit el dimecres de cendra. Deixem constància, també, de les assemblees parroquials de Sant Pau de Tarragona, de Santa Maria del Mar de Salou. I desitgem un bon estiu a tothom, un bon acabament de curs i un millor començament del curs vinent, que ja s'apropa.

Joan-Anton Cedó

Urgell: El Ministeri de Cultura ha recollit valuoses obres d'art

En molts pobles de muntanya la gent ha marxat a ciutat i l'art resta allà en la soledat o en companyia dels pocs veïns que encara no han emigrat. Aquesta situació planteja greus problemes, entre altres la custòdia de les obres d'art. Quina és la solució millor? Els responsables cerquen sortides que asseguressin les obres d'art i que plaguessin al poble. Mentrestant, l'art restava a l'abast dels lladres i dels especuladors, protagonistes de les seccions informatives de la delin-

qüència. El Ministeri de Cultura ha pres la iniciativa. Coratjosament.

La setmana del 21 al 28 d'abril, el Delegat provincial de Cultura, Sr. Tarragó, complint ordres del Ministeri corresponent, recollí valuoses obres d'art en diferents parròquies del bisbat. Prèviament ho havia comunicat al Sr. Bisbe i la diòcesi gestionà el trasllat de les obres al Museu diocesà, en lloc d'ésser custodiades més lluny. El Ministeri hi accedí. S'avisà oportuna-

ment els rectors de les esglésies afectades perquè comunicuessin la decisió a les comunitats.

En les visites a les parròquies hi havia també una representació del bisbat. En arribar als pobles, el Sr. Tarragó ensenyava als fidels l'ordre ministerial i signava un document en què es responsabilitzava de la custòdia de les obres. El dia 24, a la Noguera, recollí quatre imatges de la Mare de Déu: del Castell, de la Llet i del Roser, de Cubells, i la de les Avellanes. L'endemà retirà el Sant Crist d'Ainet de Besan, el retaule i les Mares de Déu de Bellera (Sarroca) i de La Torre. El dia 26 recollí un sagrari i un antifonari de Conques i les Mares de Déu de Beranui i de Conques. Tot aquest art està en dipòsit al Museu Diocesà i el Bisbat té el projecte de fer còpies de les imatges que rebien culte per a posar-les al seu lloc. Això ja s'està fent amb la imatge de Santa Maria d'Urgell: el

21 d'abril fou portada a un taller de Barcelona per a fer-ne una còpia que presidirà la primera església del Bisbat.

Ara cal que tothom faci un esforç de comprensió i que s'eviti de bastir monuments calumniosos damunt uns fets que, més que ningú, afecten els cristians d'Urgell. No seria ètic caure un altre cop en els paranys de confusions demagògiques. Barrejar expoliació i prudència seria una forma maliciosa d'afavorir l'acció dels únics culpables d'aquests determinis: els lladres i especuladors del patrimoni del poble. A totes les expoliacions de la muntanya s'hi afegiria una altra vegada la de la informació tendenciosa.

La solució que s'ha escollit ara és la que té més garanties, i també la més raonable. No és la més agradable als devots i és possible que tampoc no sigui la més comprensible per tothom.

Antoni Mirabet

Vic: varietat, tanmateix

Ara que tant es parla de les autonomies nostrades, hom llegeix sovint en els papers el terme «descentralització» (santa paraula!). Pel que sembla, ja no caldrà agafar el pont aeri cada

dos per tres, per a resoldre moltes qüestions polítiques o administratives, i les gestions, les resoldrem a la barcelonina plaça de Sant Jaume, potser al so de la tenora i amb aromes de Mont-

serrat. Confiem que Sant Jordi, el cavaller, i l'altre Jordi, l'honorable, guïïn el poble amb encert pel bé d'una terra que mai no ha abjurat la seva mil·lenària personalitat.

Aquesta introducció ve a propòsit del fet que a les cròniques de «Quaderns» hom té la impressió de mencionar força notícies ubicades en la capitalitat, Vic en el nostre cas, i poques en d'altres indrets del bisbat. Malgrat que hi ha notícies d'àmbit general diocesà, seria bo que sovint esmentéssim fets i realitzacions de caire pastoral de llocs diocesans diversos. Així no cauríem en el ja suficientment blasmat «centralisme» i les aportacions d'uns ens enriquirien a tots; ací faríem el que se'n diu la posada en comú (sempre m'ha fet gràcia aquesta expressió que, no sé perquè, m'evoca un galliner). Bromes a part, diguem que així com Catalunya no és sols Barcelona, la diòcesi vigatana no és sols Vic, sinó la gent que neix, creix i mor des de l'Anoia a Coll d'Ares, i des de la Font Vella de Sant Hilari a les mines de Sallent.

Si ens assabenteu de notícies, prou que sortiran aquí. Com aquesta que ara ve, per exemple.

A Manresa bufa l'Esperit

D'entre les variades realitats cristianes de Manresa —algun dia parlarem del Consell Pasto-

ral interparroquial, que bé es val una crònica— avui ens referirem a un moviment apostòlic força arrelat allà, que és el de la Renovació carismàtica.

La cosa començà ara fa uns sis anys quan el P. Negre, jesuïta, es reuní amb un grup de persones que tenien ganes de pregar juntes, a partir d'uns punts bàsics com: gust de l'oració, redescobriments de la paraula de Déu, posar Jesús com a centre i Senyor de la vida, presa de consciència de la devoció a l'Esperit Sant amb valoració dels seus dons i carismes sempre presents en l'Església, i recerca de camins per a una vida de comunitat.

El grup inicial va anar perseverant i creixent, i quan el jesuïta fou destinat a una altra població, el grup s'integrà a la vida parroquial, ara en concret a la Parròquia de Sant Pere Apòstol.

Activitats? Bàsicament d'oració, centrades en la pregària comunitària de cada setmana, junt amb una estona d'instrucció. A l'hora de pregar es dóna molta importància a la pregària de lloança i d'acció de gràcies, tot dins un clima d'espontaneïtat i sense normes establertes. ¿És estrany, doncs, que sovint preguin amb els braços alçats i amb cara de pasqües? Per la Quaresma tenen el que en diuen el seminari de les set setmanes, amb una instrucció setmanal als germans que han manifestat ganes

de continuar en el grup, una vegada conegut. També col·laboren en les activitats essencialment parroquials com fer de catequistes, lectors i animadors de l'eucaristia, monitors, etc.

Dintre un àmbit més ample, s'assisteix cada mes al recés dels germans de Barcelona i a d'altres trobades amb diferents grups de Catalunya. Per Pasqua, organitzaren la «Pasqua carismàtica» a Santa Cecília de Montserrat, on s'aplegaren un gran nombre de germans, jovent en especial, dintre un bon clima de companyonia i de fe. També procuren assistir a l'assemblea «nacional», l'última de les quals presidiren el cardenal Suennens i el Nunci Apostòlic (òndia, tu!).

Cal destacar la setmana de sacerdots integrats en el moviment, que es té regularment al Tibidabo, amb assistència d'un centenar.

Amb tot això la Renovació carismàtica té simplement l'atreviment de ser un corrent de gràcia que renovi l'Església i que com a tal desaparegui quan aquesta sigui totalment renovada. La qual cosa vol dir que la feina va per llarg. Hem posat l'exemple de Manresa, puix d'allà n'hem tingut notícia més directa, però no cal dir que hi ha altres grups, per exemple els d'Igualada, que també intenten viure la pregària i portar l'evangeli a tots i a tot. Actualment són uns dos-cents grups a tot l'estat i s'espera que en la prò-

xima assemblea «nacional» hi assisteixin unes cinc mil persones, especialment joves.

L'Esperit bufa de valent a la ciutat del Cardener. L'alenada de la gràcia no la podem aturar, com no és possible posar portes al bosc. Veniu, Esperit Sant!

Dues trobades del Consell del Presbiteri

Darrerament, s'ha reunit per dues vegades el Consell del presbiteri presidit pel bisbe Ramon. Dels temes tractats, dels quals es dona puntual nota a tots els sacerdots, no es pot dir que siguin transcendents ni engatjats profundament dins la problemàtica eclesial. Apuntem-los breument, però.

Diuen, i no pas per primera vegada, que s'ha de reorganitzar l'economia diocesana. A fi d'atallar nous horitzons, s'invità Mn. Alsina, vicari episcopal de Solsona, per tal que exposés el funcionament de l'«Ajuda a l'Església», experiència que es porta a terme en aquella diòcesi fa alguns anys. La xerrada fou molt pastoral i clarificadora, cosa que en qüestió de números no és pas fàcil. Es veu que per a això els solsonins hi tenen la mà tancada. Conclusió: que s'estudiarà la qüestió, o sigui, res de nou sota el sol. També es passà un informe sobre els cinemes parroquials i es remarcà, com a criteri general, que s'ha de buscar la so-

lució perquè passin a entitats municipals. O sigui: se'n fan del Charlot o el cinema del rector semblarà una carnisseria; per a això, més val plegar.

Altres punts foren: que es realitzi un inventari d'edificis religiosos i obres d'art propietat de les parròquies, per a saber què tenim i com ho protegim, que els robatoris pietosos ja són «demasié». Per altra part, s'aprovaren unànimement les normes sobre la «Funció pastoral de l'arxiprest», la missió primordial del qual és promoure i dirigir el treball pastoral de l'arxiprestat. Entre altres funcions, té la de donar parer sobre el nomenament o trasllat de sacerdots de la zona, cosa que, indefectiblement, aixecarà butllofes.

El Sr. Bisbe informà, entre altres punts, sobre la necessitat de fer un esforç per una pastoral de reconciliació, valorant la comunió eclesial; de pensar amb responsabilitat sobre les vocacions sacerdotals; i d'agafar-se amb interès el procés de beatificació del Bisbe Torras i Bages. S'ha editat un tríptic sobre el bisbe de la Renaixença.

I res més, excepte que en cada reunió hi ha el dinar, sobri, eh?, que no solament de consells presbiterals viuen els delegats.

Un nou sacerdot

Quan, en temps reculats, s'esqueien les ordenacions massives de sacerdots, gairebé no eren no-

tícia. Avui, un nou sacerdot és un do de Déu i un motiu de joia i d'esperança per tots. Per això, sacerdots i fidels ompliren de gom a gom l'església de Moià per a participar en l'ordenació de Mn. Josep M. Riba i Farrés. El novell sacerdot és professor del seminari, consiliari diocesà d'escoltes i els caps de setmana serveix pastoralment la parròquia de Moià. De feina n'hi ha molta per fer i arriba al sacerdoci a bastament bregat. Si la seva ordenació fou el plat fort de la jornada, la torna, dit respectuosament, fou l'ordenació diaconal de Mn. Ramon Donada. Un sacerdot i un diaca nous, no és cosa de cada dia. L'Església que camina a Vic se n'alegra i prega l'Esperit que els iHumini. Al·leluia!

Jornada sacerdotal

És una diada, ja feta tradició, els dimarts sant. Uns cent cinquanta sacerdots es reuniren al seminari per a participar en la missa crismal, presidida pel Sr. Bisbe, que pronuncià l'homilia. A més, també religioses i fidels prengueren part en l'acte litúrgic. Després escoltàrem una excellent exposició sobre l'encíclica «Redemptor hominis», feta pel Dr. Antoni Oriol, que ja està dit tot. En acabar, alguns afirmaven que segurament havia trobat més conceptes a l'encíclica el Dr. Oriol, que els que hi devia posar el mateix Papa; un elogi

merescut, oi? Cap al migdia, tots ens unírem en un, també excel·lent, dinar de germanor que, com cada any, és a càrrec de «l'empresa». Que duri! En el transcurs de la jornada s'homenatjà els sacerdots que celebraven enguany les noces d'or i d'argent, i es llegiren ensembles telegrams i cartes d'adhesió dels sacerdots missioners a l'exterior, i la que mai no falta, del Bisbe de Girona; és un tornar a les arrels, torellonenques i vigatanes, del bisbe Jaume. La cloenda, com sempre: assemblea de la Mutualitat. Tot colla, tot rutlla. En aquests temps? Miracle, miracle!

Tornant de Madrid

Acabem aquestes ratlles en tornar de Madrid, on hem assistit

a les Jornades «nacionals» d'informadors religiosos. Han estat força bé. Sempre s'aprenen coses, i més nosaltres, pobrets i alegrets de províncies, bo i escoltant disertacions de les plomes sagrades de la capital. Ah, i que consti que l'amic Jordi Piquer, de «La Vanguardia», tot xano xano i com qui no diu res, ens endinyà una magistral lliçó sobre periodisme d'informació religiosa, que aneu-li al darrer! Per la resta, l'entorn de «los madriles» com sempre; agafaves un taxi, i en manifestar-te català, ja sortia que si en Terradellas, que si el F. C. Maradona. Es veu que això els té desllorigats.

Fins a la pròxima.

Vic, primeries de maig del 80.

Xavier Coll

COLLABORADORS D'AQUEST NÚMERO:

Ramon Alsina (vicari general de Pastoral de Solsona), Jacint Anglada (vicari episcopal de Pastoral de Vic), Bartomeu Benàssar (professor del Centre d'Estudis Teològics de Mallorca), Lluís Bonet i Armengol (responsable de la parròquia de St. Cristòfol de Terrassa), Víctor Codina (professor de la Facultat de Teologia de Barcelona, Secció St. Francesc de Borja), Xavier Coll, (sots-director del «Full diocesà» de Vic), Josep Iglésias (Delegat episcopat d'apostolat seclar de Girona), Pere Llabrés (professor del Centre d'Estudis Teològics de Mallorca), Dr. Josep Pont i Gol (arquebisbe de Tarragona), Joan Pujol (vicari episcopal de Pastoral d'Urgell), Josep M. Puxan (de l'equip sacerdotal de Martorell), Raimon Ribera (responsable del Moviment cristià de professionals, de Barcelona), Manuel Seliba (responsable de la parròquia de St. Llorenç de Terrassa), Josep M. Totosaus (de la redacció de Quaderns).

CORRESPONSALS:

Montserrat Albó (Barcelona), Xavier Batiste (Lleida), Joan-Anton Cedó (Tarragona), Xavier Coll (Vic), Climent Forner (Solsona), Pere Llabrés (Mallorca), Antoni Mirabet (Urgell).

Materials del CEP disponibles

DE LA REVISTA «QUADERNS DE PASTORAL»

- 52. L'Església en la represa de Catalunya (113 pp., 150'— ptes.)
 - 53. El cardenal Vidal i Barraquer (130 pp., 200'— ptes.)
 - 54. Fer cristians conscients i responsables (90 pp., 150'— ptes.)
 - 55. Cristians en el món (95 pp., 150'— ptes.)
 - 56. Cristians entre els marginats (92 pp., 150'— ptes.) (exhaurit)
 - 57. Aparellament i matrimoni (88 pp., 150'— ptes.)
 - 58. Moment present de l'Església catalana (113 pp., 200'—)
 - 59. Entre el desencant i l'esperança (103 pp., 150'— ptes.)
 - 60. Taizé: una interpretació. (61 pp., 150 ptes.)
 - 61. Damià Estela, testimoni d'excepció.
- Col·leccions senceres dels anys 1972, 73, 74, 75, 76, 77.

FULLETONS PER A GRUPS, JORNADES, SESSIONS...

- 0. Cristians en el món, recull de testimonis (50 pp.), (exhau.).
- 1. L'evangelització, urgència cristiana (20 pp., 50'— ptes.)
- 2. Els cristians i l'escola, per J. M. Vilaseca Marcet i J. M. Totosaus (65 pp., 100'— ptes.)
- 3. Preglar en un món secularitzat, per Joan Llopis (40 pp., 100'— ptes.)
- 4. Laics amb missió pastoral, per Fermí Casal, Casimir Martí i Ramon Prat (28 pp., 50'— ptes.)
- 5. Cristians entre els marginats: recull de testimonis (48 pp) (exhaurit).
- 6. Aparellament i matrimoni (26 pp., 50'— ptes.)
- 7. Acollir els divorciats a l'Església, per Jesús Huguet (22 pp., 50'— ptes.)
- 8. El moment present de l'Església Catalana (35 pp., 75'—)

APUNTS PER A LES CLASSES (multicopiats)

- Introducció als llibres històrics de l'Antic Testament, per G. Camps, H. Raguer i R. Vives (63 pp.) (exhaurit).
- Introducció al missatge dels profetes, per G. Camps, P. Franquesa i J. A. Miró (60 pp.) (exhaurit).
- Introducció a la pregària dels salms, per Guiu Camps (42 pp., 100'— ptes.)
- Introducció a l'evangeli de Marc, per Lluís Tuñí (60 pp.) (exhaurit).
- Introducció a l'evangeli de Joan, per Oriol Tuñí (62 pp., 150'—)
- Fets dels apòstols, per Joan Vernet (32 pp.) (exhaurit).
- L'Apocalipsi, per Romuald Vives (35 pp., 100'— ptes.)
- Els evangelis de la infància de Jesús, per Fermí Casal (44 pp., 100'— ptes.)
- Pregària i psicologia, per Joan Llopis (25 pp., 75'— ptes.)
- Introducció als sagraments, per Joan Llopis (20 pp., 60 ptes.).
- Dossier de les Jornades de Pastoral Rural de La Selva del Camp, setembre 1978 (30 pp., 75'— ptes.)
- Els consells pastorals, per Joan Batlles (en preparació)

Els podeu adquirir a: c/. Rivadeneyra, 6, 4.^{rt}

SUMARI

PÒRTIC

Corresponsables	1
-----------------	---

TESTIMONIS

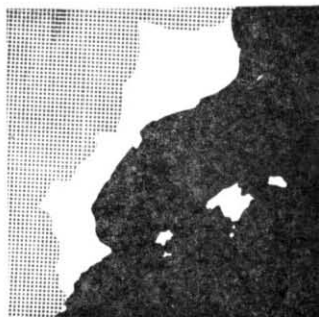
Assemblees a l'Església catalana, per Josep M. Totosaus	4
Barcelona: una gran assemblea, per Raimon Ribera	10
Girona: pla de reflexió i jornades de pastoral, per Josep Iglésias	17
Mallorca: assemblees postconciliars, per Bartomeu Ben-nàssar i Pere Llabrés	24
Solsona: al servei de la comunió, per Ramon Alsina	28
Tarragona: per una Església més vertebrada, per Josep Pont i Gol	33
Urgell: un any de reflexió, per Joan Pujol	40
Vic: Una primera trobada, per Jacint Anglada	45
Assemblea parroquial a Ripoll i assemblees de cristians a Igualada, per Xavier Coll	49
L'Assemblea del Poble de Déu a Terrassa, per Lluís Bonet i Armengol	56
Des d'un barri de Terrassa: motius d'esperança, per Manuel Seliba	66
Assemblea de cristians als arxiprestats de Martorell-Montserrat, per Josep M. Puxan	68

QÜESTIONS

Rerafons teològic de la corresponsabilitat eclesial, per Víctor Codina	72
--	----

4 VENTS

Minyons escoltes i Guies Sant Jordi: assemblea anyal a Lleida, per Xavier Batiste	80
Crònica de Barcelona, per Montserrat Albó	83
Crònica de Mallorca, per Pere Llabrés	86
Solsona: tal dia farà un any, per Climent Forner	90
Crònica de Tarragona, per Joan-Anton Cedó	94
Urgell: El Ministeri de Cultura ha recollit valuoses obres d'art, per Antoni Mirabet	98
Vic: varietat, tanmateix, per Xavier Coll	99

QUADERNS DE PASTORAL. Publicació bimestral.

Director: Josep M. Totosaús.

Redacció i administració: Rivadeneyra núm. 6, 4.ª - tel. 317 48 58 - Barcelona-2.

Preu de subscripció: 750'— ptes. l'any

Número solt: 150'— ptes.

Dipòsit legal: B. 25.506 - 1969.

Impressió: I. G. Santa Eulàlia - c. Sant Joan Bosco, s/n. - Santa Eulàlia de Ronçana. Empresa periodística: Joan Carrera Planas (núm. 458, tom 6, secció de persones naturals, foli 127. Inscripció 1).

Amb censura eclesiàstica.

JULIOL, 1980